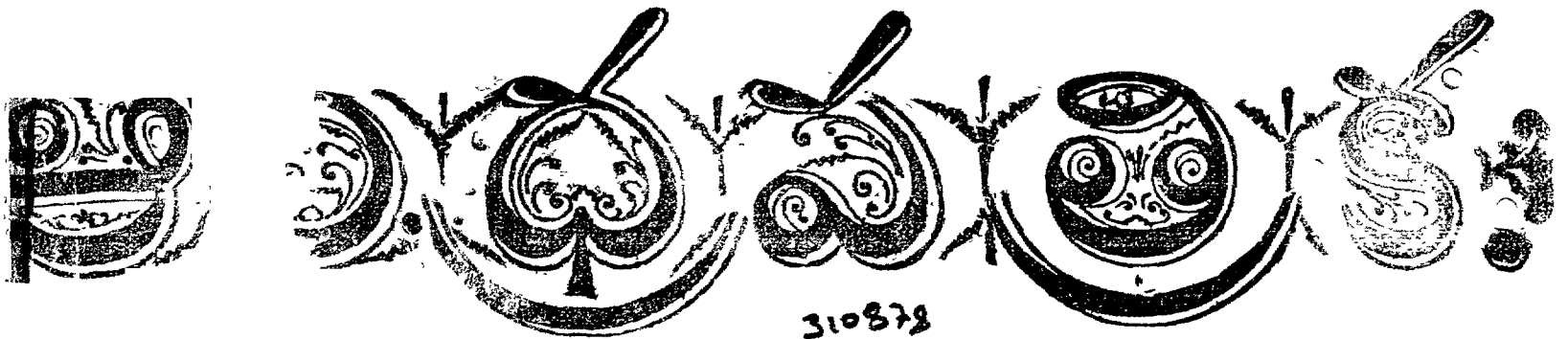

r No. M III8.

Post Box No. 212.

విడివతిక 1-కి 0-1-6

Telephone No. 544.

ప్రతినిధి న ము ప్రకటింపఁబడును.

ము 1924 వ సం॥ జూన్ నెల 2-వ తేది సోమవారము
రక్తాక్షిణంబుల వాతవర్షము, వైశాఖమాస బహుళ అమావాస్య 30.

No. 53
సంచిక ౫౩

నమ్రు అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

నొప్పులను తగ్గించే కేలకు వేలు యోగ్యతాపత్రములు పొందియున్నది. పంచభాష చీటి చూచి కొనిన మోసముగలుగదు.

మృతాంజనము సకలవిధ

తలనొప్పులను తగ్గించు, వాయువుపోట్ల బాపును,
చర్మపుంజుల బాగ్గోలును, పోట్లగొట్టును.
బెణుకుల భేదించు, పుల రూపుమాఘను.
తగ్గించు తగ్గించు, దురదనుతొలగించును

నొప్పులకు సంజీవివంటిది

ఈమందును రుద్దగానే చెమట పట్టుటవలన శరీర
మందలి దుష్పదార్థములను తొలగించి దేహమున
కారోగ్యము గలిగించును. నొప్పులు తీసివేసును.
విదేశములలో కూడ వాడుచున్నారు.

చుందరి తైలము.

1-కి వెల రూ 08-0 వి. 0-13-0
డబ్బీతైలము విడుదల గాచిన ముఖమున ఏర్పడు
వచ్చులుమానును. ముఖము కాంతిపొరి, నున్నగా
ప్రకాశించును. చర్మము మృదుత్వముకలిగి నానా
తైలము మంచిమనాన గలిగి వివాగడవతె నుండును.

గజికి తైలము

వెల డబ్బీ 1-కి రూ. 0-4-0
గజ్జి, చీడ శరీరమంతట వ్యాపించి ముఖముగ చిన్న పి
ల్లలకు విశేష భాధను గలిగించుచున్నవి. ఈ తైలమును నాలుగు
పూటలు రాచిన గజ్జి, చీడ, చిలుము, జిల మొదలగునవి నశిం
చును. తిప్పక పనిచేయును వెలరన్న పోట్లపుచ్చ లభికమగున
గాని ఇతరచుందులలో కలిపి తేప్పించుకొనుట యుక్తము.

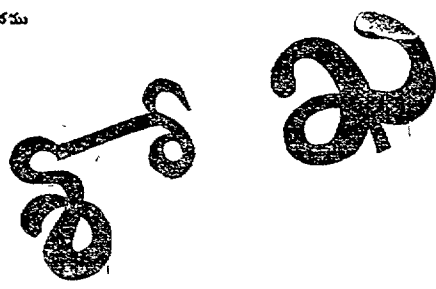
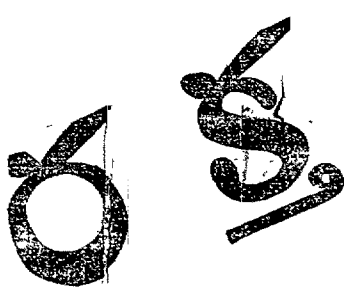
ద్వితచూర్ణము

డబ్బీ 1-కి వెల రూ. 0-2-0 డజన్ 1-కి 1-4-0
ఈదంతచూర్ణముతో పండ్లతో ముటువలన చిగుళ్లు గట్టిపడును.
చిగుళ్లునుండి రక్తము కారకుండును. నోటిగొంఠములేక యుం
డును. పండ్లుముత్యములవలె తెల్లగా నుండును.
స్వస్థసామాన్యముగ వాడుటకు దగియున్నది.

సిడబ్బీతో కూడి పీసా 1-కి రూ 0-10-0; డజన్ 1-కి రూ 6-4-0. ప్రతియింట నుండవలసినది
అమృతాంజనము డిపో, బొంబాయి లేక నెం. 7 తంబుళెట్టివీధి మదరాసు.

బలహీనము, వకముల బలహీనము

మొదలగు వాటిక.

Deschiens' syrup

పిర్రపును ఉపయోగించుము

ఇది, 10 నియంతరించబడిన, 30,000 వైద్యులచే వ్యవహరింపబడుచున్నది. డిస్ట్రిబ్యు, పారిస్
అను మార్కును ముందుము. ఎక్కడను చిహ్నము.

రసము

దృఢమైనది

నమ్మకమైనది

యిప్పటికే సాధ్యమైన కాము బాగుగా తయారుచేయబడిన ఇనుపనెట్టెలు
ఈదిగున తెలుపబడిన వారికర్థ ఆగమమునకు నిర్దుష్టంగా యొన్నది.
బాంతులు, కంఠనెట్టెలు, కార్పాలములు, కోఆపరేటివ్ సంఘములు
మొదలగువాటికి సాధారణ చేయబడినవి.

పి. న. శే. శ. మొదలియార్,
ఇ.ఎ.ఆ. వెల్లెలు చెరువు

(ప్రాక్టీటర్), రో, బ్రాడ్వే. మద్రాసు.
నటుంజన్ ఎంజినీరింగు వర్కుసు. బాన్ ఎం. బాన్ ఫౌండర్లు
అయిల్ ఎంజినులు, మోటారులు, మెషినుభాగములు, మొదలగునవి రిపేరు
చేయుటకుందు సమర్థతగలవారు. రైసుబిల్లుకు కావలసిన సెలెక్షన్, సాఫ్ట్ వేర్లు,
నట్టులు, సరసముగా యివ్వబడును. సుబ్యరాయప్ప శ్రేష్ఠి, వెద్దనాయకన్ శేట.
మద్రాసు. మెషినులకు సంబంధించిన భాగములన్నియు అర్థద యచ్చిన
తయారుచేసి యివ్వబడును. ఉత్తరములు వ్రాసిన బదులు వ్రాయబడును.

వెల్లింగ్టన్ సినిమా

31.5-24 తేది శనివారమునుండి 3-6-24 తేది శుక్ర
వారమునాకు దినమునకు రెండుసార్లు, సాయంత్రము 6.15 రాత్రి
8.15 గంటలకు శని, ఆదివారములందు మధ్యాహ్నము 3-15
గంటలకు హాడ యూనివర్సుల్లు స్టేజింగు సీరియల్ ని
డేనియల్ బూని అద్భుతమైన రహస్యకృత్యములు
నటన ప్రత్యేకకథ, అంకకథలు 4, 5, 6 రెండవవారు - 6
భాగములు. ఫ్రెడ్ థాన్ యూనివర్సుల్లు కేట్ థాన్ ఓగు కిరీ
యను 5 తెదర్ ఫువర్సు 7 వ భాగము. ఇంకుర్ శేషన్ హ్యూను
కీ కామిక్ కూడ చూడవచ్చును.

నాణ్యమైన బస్తీసులు

ఈ దిగువ సుదహరించిన గుల్లెలలో రయారగుః
సులు, హిందూ దేశపు గుల్లెలు నూలులలోనున్నా, శిద్ధప
సున్నా, హిందువుల పరిశ్రమచేతనున్నా, పులవైన
ప్రత్తి, వనైరాధారముతోనూ తగ్గించునోయబడి,
మైనధరలకు. భాగ్యవంతులకు, వీరసాధలకు, మీ
లాసననూ, విదేశపు ధరలకంటె పిలవలసిన చాకగా
చేసి విక్రయించుచున్నాము.
వర్తకులకు (హోలు కేలు) మొత్తపు ఖరీదు...
ట్రాప్టులకు, చాలా వ్యాపారశిల్ప కల్పశీనాను గమక ధరలు
తెలియగోలనవారు యీక్రింది విలాసమునకు వ్రాసినయెడల చార్జీ
లేకుండా ఖరీదులపట్టి పంపెదము కాంపిలు బస్తీసులు ప్యాకెట్టు
1 కి ఖరీదు, పాప్టు ఫ్రీ రూ 6.0-0
మానేజరు:— అంధ్రహాజరీమిల్సు,
తెజవాడ, పశ్చిమగోదావరి.

విజ్ఞానచంద్రికామండలి - బెజవాడ

దేశోపయుక్తమయిన గ్రంథములు!

త్వరపడి చందాదారులుగ చేరుడు!!

సెం 81 రు లక్ష్మణరావువాసావలి - కీర్తిశేఖర లగు కొమరాజు లక్ష్మణరావుగారు రచించిన వాఙ్మయము, ఇతిహాసము, శాస్త్రములు పరిశోధనలు మొదలగువానిమీద అమూల్యమగు వ్యాసములు.

చందాదారులకు రెండు 2.0-0 ఇతరులకు 2.8-0

సెం 82 రు గ్రంథిస్తాత్రవిజ్ఞానము :- గ్రంథ కర్త అయ్యదేవర కాశేశ్వరరావుగారు, యూరపుఖండమున ప్రప్రథమమున ప్రాస్థుదేశీప్రజలు రాజకీయ సాంఘిక నిరంకుశత్వమును కూలద్రోసి ప్రజాస్వాతంత్ర్యమును స్థాపించుకొనిన చరిత్రము. యూరపుచరిత్రము కూడ సంప్రదాయము తెలియను పుత్రికాను, సుప్రసిద్ధ దేశభిమానము మెచ్చుకొనినారు.

రెండు చందాదారులకు 1.4-0 ఇతరులకు 1.8-0

రాజోపు గ్రంథములు :- (1) దచ్చి ప్రజాస్వామ్యము గ్రంథకర్త దేశభక్త కొండ మోటప్పయ్య పంతులు గారు కడలూరుచెఱసాలలో వ్రాసినది. (2) అమెరికా సంయుక్త రాష్ట్రములు - అయ్యదేవర కాశేశ్వరరావుగారు (3) ప్రతాపరుద్రుడే - చరిత్రాత్మక నవల - మహాకవి కాళ్ల కూరి నారాయణరావుగారు మొదలగునవి :-

చందాదారులకు పుస్తకము వి. పి. గా పంపబడును. పోస్టుఖర్చులు చందాదారులే భరించవలెను.

బహుమతి :- అయిదుగురు చందాదారులకు చేర్చినవారికి గ్రంథిస్తాత్రవిజ్ఞానము గాని రు 1-4-0 కిమ్మగుల ముద్రయేగ్రంథముగాని బహుమతి యివ్వబడును. 1924 జూన్ మాసాంతమువరకే ఈబహుమతము యివ్వబడును.

నైజాంరాష్ట్రవాసులు, ఆంధ్రకంపెనీ మేనేజరు 178, రెసిడెన్సీ బహు ప్రాదరాబాదు, (హైదరాబాద్) వ్రాయవలెను.

అయ్యదేవర కాశేశ్వరరావు, మేనేజరు.

మంచి తెరుణము పెన్సిల్లు బొత్తములు

మేలయిన లాభమునకు ఆస్తియాబాకు లెడ్ కాపింగ్ పెన్సిల్లును, ఇలలీదేశపు వలవిధములైన బొత్తములున్నూ సరఫరామైనధరలకు చిల్లరగాను టోకుగాను దొరకును. కావసిన వారు అణా హస్తజీ ప్రాంపుతోకొనిన శాంపిల్లు పంపబడును.

V. M. Yacob atb & Co., Cocanada

Advertisement for 'వడకలు' (Vadakalu) featuring decorative borders and text about the product.

Messrs. T. H. Khanna 22, Linga Chetty Street, Madras.

జాలమహేంద్ర జాలము

గార్వగ్రంథములో జర్మనీ గారడి, యోగదృష్టి ఇంగ్లీషు ఇంగ్లీషులము మంత్రశాస్త్రము, యాంత్రికములు, అమెరికావారి చీట్లపేక తమా విశోధకద్యము గలవు. ఇంగ్లీషు గాక మనుష్యుని ముచ్చెముట, మామిడిచెట్టును పుట్టింపులు, జీవములో సమాధియగుట శరీరము లేని తలకాయచేత మాంసాదించుట ఛూమి వైరజముయొక్క గాలిలో మనుష్యుని నిధారముగా నిల్పుట మొదలగు విచిత్రములు అనేకము లున్నవి. ఈ గ్రంథములు చదివిన ఆత్మగృహ్యముగా మేజిక్ చేయగలరని గార్వంగ్లీ యిచ్చుచున్నాము. దీని రెండు 4-0-0 లు (211-88-6 పి. ఆర్. బహద్రానం నాయుడు, పెంగోలు, గుంటూరుజిల్లా,

దక్షిణ హైదరాబాదు

అందోలుతాలూకాలో జోగిపేట యను గ్రామము హైదరాబాదునుండి నుమారు అరవదిమైళ్ళమీద నున్నది. ఇది వాణిజ్యస్థలము. వర్తకులసంఖ్య విశేషము. వీరు మిక్కిలి పట్టుదలగలవారు. ఇచ్చట వర్తకసంఘము గలదు. వీరిలో సంభవించు పరస్పరకలహముల తీర్మానము పంచాయతీసభవారిచే జరుగును. దానికి ఉభయపార్టీలు బదులై నడచుకొనెదరు. నత్తత్రమండలి యని దీనియందు 22 గురు సభ్యులు చేయున్నారు. కొద్దికు వ్యాజ్యములు వచ్చుటలేదనియు, దీని నిజప్రభుత్వమునకు నష్టమగుచున్నదనియు ఇంతకు పూర్వ మొక మున్సిఫ్ (తాలూకాజడ్జి) నివేదిక పంపి నత్తత్రమండలియను న్యాయసభ ఎత్తి వేయుట యుచితమనియు అందుకు తగువిధమున చర్యదీనికొన కలయుననియు జిల్లామేజిస్ట్రేటుకు సలహా నొసంగెను. కాని జిల్లాజడ్జి వ్యతిరేకాభిప్రాయము గలవాడగుటచే అపజయము చేసారెను.

నిజాంరాష్ట్రాంగ్లజన కేంద్రసంఘమువారి ప్రేరేపణచే జోగిపేటవర్తకు లొక యాంధ్రజన సంఘమును స్థాపించిరి. ఆంధ్రజనసంఘముయొక్క పాలనలైన ఆంధ్రభాషానిలయ మొకటి వైశాఖ బహుళ ౧౦ బుధవారమునాడు స్థాపింపబడి నది. స్థాపనోత్సవమునాటి యందముననే వర్తకులందరు మిక్కిలి శ్రద్ధాభక్తులతో నిర్ణీతసలమున గుమిగూడిరి. బ్రాహ్మణోత్తములచే నిర్ణయింపబడిన సుముహూర్తమున సరస్వతీ పూజ జరిపిరి. మంగళహారతి, నైవేద్యతాంబూలాదులు జరిగెను. కొన్నిగ్రంథములను పత్రికలను దెప్పించిరి.

పూజావిధానము ముగియుచుండగనే ప్రత్యేకముగ నాహ్వానింపబడినఆంధ్రప్రభువులు మోటూరుబండిలో హైదరాబాదునుండి విచ్చేసిరి. సాయంసమయమున మహాజనసభ సమావేశపరుచుటకు నిర్ణయింపబడినది.

సాయంత్రము సమావేశమైన సభకు స్థానికోద్యోగులు గూడ విచ్చేసిరి. సభాధ్యక్షుడ శ్రీయుత చిరగు వీరన్న గారు (సదరుమహాశయ ఆబ్దారి) బహించిరి. గ్రంథాలయములు, వానిపాలననుగురించి ఉపన్యాసములు జరిగెను. రాజేశ్వరరావు గారు (విద్యార్థి) స్వచ్ఛింతింబగు పద్యములను జదిపిరి. శ్రీయుత సదాశివరెడ్డి వోరగారు విద్యాభివృద్ధినిగురించి ఉపన్యసించిరి. అధ్యక్షులు తమ యువ న్యాయము నందు విద్యా సీథిని గురించి నివేదించుచు వర్తకసంఘమువారిరంభించిన కార్య మెంతయు మంచినది ను, ద్రవ్యహానము నుధాశక్తి వర్తకులందరు శేయుచు పుస్తకములను, పత్రికలను దెప్పించు ఏర్పాటుచేయవలయుననియు నుపదేశించిరి. భారత, భాగవత, గామయణా ఉత్తరగ్రంథములను కొన్నింటిని స్వయముగ దెప్పించి దానపూర్వకముగ గ్రంథాలయమున కర్పించెదమనియు లక్ష్య సంపన్నులైన వర్తకసోదరులు హృదయపూర్వకముగ ఆభిమానముతో అర్పించు నీ చిన్ని కావకను అంగీకరించి గౌరవించెదరని నమ్ముచున్నామనియు నుడిచిరి. శ్రీయుత శివప్పగారు కృతజ్ఞతను నూచించిరి. సభ రాత్రి ఏడుగంటలకు ముగిసెను.

హైదరాబాదునుండి వెళ్లిన ప్రభువులు శ్రీయుత చిరగు వీరన్న గారి స్వంతమోటారులో తిరిగి వచ్చిరి.

నిజాంరాష్ట్రాంగ్లజన కేంద్ర సంఘముపక్షమున గౌరవ ప్రచారకులుగ పనిచేయుచుండిన శ్రీయుత పువ్వాచి వేంకటప్పయ్యగారు మొదకు, కరీంనగరును, అదిలాబాద్ జిల్లాలలో పర్యటన మొనర్చి నల్లగొండ జిల్లాలోని హుజూరునగరును, మిర్యాలగూడెము తాలూకాయందు ఆంధ్రజనసంఘములను స్థాపించుటకై మోటారు మార్గవర్తమున బండిబోర్ల బజారుచేత వారిచే తికి గాయము తగిలెను. పర్యటన మాపకలసివచ్చెను వారి కా గోగ్య మనతికాలముననే ప్రసాదింపబడుగాక!

కరీంనగరును జిల్లావారు చరిత్రాత్మకమైన పరిశోధన కార్యమును గురించి పర్యటన మొనర్చుచున్న శ్రీమంత్ దూపాటి వేంకటరమణాచార్యులుగారి శరీర మున్నకునగు నుండుటచే వారు వరంగల్లును తిరిగివచ్చిరి. ఎండవేడిమిచేతను, ప్రయాణాదున పతిశయముగ నుండుటచేతను, భోజనానిసౌకర్యము లేకుండుటచేతను, వెంటనున్న భృశ్యుడు గూడ జబ్బుపడుటవల్లను వారు పర్యటన మాపిరి. కానముల ప్రతులు దీయుట, తాళపత్రగ్రంథములను సంపాదించుట మున్నగు పనులు మొదకు జిల్లావారును గూడ విశేషముగ గలవు. వీరియాగోగ్యము చెడుటచే విఘ్నము గలగు తెంతయు విచారకరము. (స్వకీయదిలేఖరి)

శ్రీ నరస్వ తీ నిల

బహుమతి పరీక్షలు

1924-(శాచిపూడి, తెనాలి)

బహుమతి పరీక్షలు 28-4-1924 న మును తుడు 21 మంది పాల్గొన్నారు హాజరైరి. అందు ముద్రాకలు పరీక్షలో కృతార్థులైనారు.

1 శరీరగతి (పుట్టికి 65 మారులకు మైన)

1-వ రౌండు - సీగ్ నాయస్వామి, 2-వ రౌండు - గావే 6-వ రౌండు

2-వ రౌండు (60 కి మైన)

1 జాప్తి వెంకట స్వామి, 2 నల్లూరి నాగయలర్రి హనుమాయుడు 4 జాప్తి వరలక్ష్మణుడు

3-వ రౌండు (80 కి మైన)

1 మేళా నాగేంద్రస్వామి, 2 గరికపల్లి వాసుదేవయ్య, 3 తుమ్మల గోపాకృష్ణయ్య, 4 గరికపల్లి వేణులింగం, 5 కోగంటి గోపాకృష్ణయ్య.

ఈ పరీక్షలలో గ్రంథాలను వ్రాయునందఱును యాచుబడును వచ్చే సంవత్సరమునకు గ్రంథము ముందు తెలుపబడెను.

అ. రామకోటిశా

“స్వస్థ మును” విశాఖపట్నం నుండి

తేదీని యాచుముయొక్క సామా

సమావేశము - రా. శ్రీ. లోక జగన్నాథంపంతులు

వి. ఎల్. గ. శివశక్తిశ్రీనివాసరావుగారు

దర్శిగా వని. శ్రీయుత లక్ష్మణదండరావుగారు

అభివృద్ధివగయరా విషయములూర్చి కొంతవరకును పిమ్మట ఈదిగువపేర్కొన్న బడినవారిని ఆయా

యొక్కగ్రీకులుగా యెన్నుకొనడంయొంది.

లంక జగన్నాథంపంతులుగారు వి. ఏ. వి. ఎ

తులు.

శతపర్వ నారాయణులుగారు సహాయాధిపతి.

అర్జున కోదండరావునాయుడుగారు కార్యదర్శి

శ్రీపుతాన శ్యామలరాజునాయుడుగారు పుస్తక

గార అధికారి.

పాణంగిల్లి వీరభద్రచౌదరిగారు సహాయ

భాండాగార అధికారి.

తియ్యశి రామశర్మగారు కోశాధికారి.

కార్యనిర్వాహక సభ్యులు :- దిరుసుమహంత్రు మూ

మునాయుడుగాను, ఖండే పర్యవేక్షకుగారు, లక్ష్మణ

కోడప్పపంతులుగారు, అర్జున్ చివకోదండరావు

గారు, అత్తిలి వెంకటరావునాయుడుగారు.

ప్రైవేట్ కారముగా ఎన్నుకొనడంయొంది.

నకు “శారద” మాసపత్రికను ప్రముఖముగా నేనిమి

నది, కోనూరు ఉచ్చయ్యలచార్యులయొక్కముద్రా

చందా యిచ్చుటకు వాకిలిని గ్రహములో వ్యాపకమున

కోగకు పంపించెను మర్రిలను దచ్చించుచు మరా

Advertisement for 'బిజ్జెబండ్' (Bijjebandi) featuring a large logo and text about the product.

హిందూ మహమ్మదీయ వైషమ్యములు

మహత్తుని ఖండితవాదము

భారతీయుల పీరికితనమును మహత్తుడుగర్హించుట

శుద్ధిప్రచారము అనుచితమని మహత్తును నిశ్చయముగ నుచువుట

అస్పృశ్యతను రూపుమాపలేని హిందువులు ఇతర మతములవారిని నిందించడగదు

యావార్లు ఎంగ్లండులో హిందూ మహమ్మదీయ సమస్యను గూర్చి చూచు, సర్వనివారముల సీక్రింది విధమున

మృత్యు అపనింద

గత మహమ్మదీయ ఘోరవిషాదము ఆయనతో "చెప్పము" అని టాంగ్ హిందు మౌకడు చెప్పినట్లు పండిత

వారసు చెప్పెను. ఈ అత్యంత ఘోర యిదివరలో వ్రాయుటకు సిద్ధము. ఈ వార్త నిదివరలోనే ప్రకటించు ఆంగ్ల సమాచార మేనప్పటి కలలో హిందువులు కష్టపడినవారి నాయకులను నేనే బాధ్యుడనని చెప్పుటలకుటయేగాక నా కీ విధముగ నెన్నియు. వారివార వివిధముగ నుండును. హిందువులను మహమ్మదీయులతో ని సేపు కోరితిని. సేపు దానిలో నేక పక్షమును రాని పాముఖ్యము వచ్చెను. లేకమై ప్రబోధముగాంచిరి. దాని న్నడును లేని ప్రతిష్ఠవచ్చెను. ఇప్పుడు ముగియబడిన ఈ ప్రబోధముగాంచి మామై హిందువులపై ఒక విధముగ ఈ విధముగ నామై మోపు అపనిందను గాడితించి తెప్పించిరి. కొన్ని లేఖలందు లు గలవు.

హిందువులు మోపు అపనిందను

మృదీయుల అపనింద

మమిత్తు డిల్లీ వ్రాయుచున్నాడు. బాతి మత విశ్వాసము గల్గి నిరాడంబర శాస్త్రవ్రతులనున్నదని నమ్ముచున్నట్లు హిందువులను మహమ్మదీయులను చూపుటల జేసిరి. ఈ అమాయకులు స మ్మి అ త్యు త్తా హ ము ను పాకాలను, స్య య స్థా న మున్నగువానిని బహిష్కరించి దారి యావజ్జీవమును ధారపోసి నిర్మించిన గ్రులయమగు అజ్ఞుడు విద్యాలయము ఇట్టి సంస్థ యొకటి హిందువులకుండి పట్టినదని చూపగల్గితిరని చాలకృత బాలురు తమకును తమజాతికిని ఘోర యాపట్టుముల గయింపగల్గినవారు మత గానుకొనునట్లు జేయుటలన నెందు పోయిరి. హిందూ బాలు చట్టుగాక లలను పదవినను, నిష్పవయితే ఉద్య కనుగొనిరో అప్పుడే మరలవానిలో యులును యిట్లేచేసిరి. ఆరోజులలో ఒక విధముగ మైత్రిని గలుగజేసి అయ్య ర్యుత్రప్రకటించిరి. పాప మమాయకు వానిని నమ్మిరి. అందుచేతనే అజ్ఞుడు, 9, సహారాస్వారు, లాహోరుమున్నగు ంధిరి. ఆజన్మతః గొప్పపత్రికారచి గారు సదువునున్న కామేడుపత్రికను కయో పనిజేయుచున్నదానిని మీపక్ష మహమ్మదాలీగారు మీపక్షమునకు హమ్మదీయజాతి కం త యో న వ్త నాయకులు శుద్ధిసంగతా ఉద్యమ దీయజాతిని బహిష్కరము జేయుటయొద్దం రద్దపై తమండ శాసనసభలలో ప్రతే నిర్ణయమువలన ఈజాతికి చాలవత్సము గ్రులన మంచినమర్థులయినవారు శాసన మానుకొనిరి ఇట్టిపరిస్థితులలో మీరు దిమంధి నే యయినను మీజట్టులోనుం

చుకొనుటచేత యామాజాతికి చాల అపాయమును గలుగజేయు చున్నారని న్యాయముగ తలంపరా?

నే నిందు లేఖనంతను ప్రచురింపలేదు. కాని యాయుధ్ధ రించినభాగమువ్రతము నామై మహమ్మదీయులు మోపునిండు యెట్టిదోవ్యక్తము చేయగలదు.

నా త ప్ప లే దు

నామై ఈ యుధ్ధ వజాతులను చెచ్చిన ఆభియోగములకు నాయందు తప్పే నియమలేదనియే నేనువాదించెదను. నేనేమాత్ర మును పశ్చాత్తాపమునగుడ బొందుటలేదని తెల్పుచున్నాను. నేను ఆగతానాగతవేదికై ఈజరిగినదంతయును ముందే చూచి యుండిన యెడల కిలాఫతు ఆంగ్లభాషములో యింకనుయెక్కడ గా పాల్గొనియుండివాడనే ఉధయజాతులకును యిప్పటికిని యిల్లువి భేదములున్నను ఉధయలు విజయమందెనని చెప్పే దను. ప్రజలలో ప్రబోధము గల్గుట కిక్షణములో ముఖ్యభాగ ము. అది ఒక్కటియే అద్భుతభాషము. ప్రజలు మరల నిద్రలో జరిపోవుటల సేసేమియునుజేయను. ఈగల్గినప్రబోధమును యు క్తమార్గమున నడుపుటయే మనతేలివి మనలోమనకు విశ్వా సముండునెడల ఈపరిస్థితులు సంతాపమును గలిగించునుగాని నిరుత్సాహమునగలిగించునట్లులేవు. పెద్దతుపానుముందుకప్పు ట పిదప శాంతిజేమారుటకే మనము ఆలసితిమని నిరాశలోముని గియుండునెడల శాంతిగలుగనేరదు. మనకుటయుగలనను నమ్మ కము జ్ఞానము గల్గినయెడలనే శాంతిజేయగలము.

వివిధ ప్రదేశములందు జరిగిన అల్లరులగుర్తి నాఅభిప్రాయములను చెప్పెనని ప్రజలందఱును చలంపజాలరు. నాకట్టి కోరికయును లేదు. ఒకవేళయున్నను విషయములన్నియును నాకు తెలియవు.

మూ పి ఛా లు

కారణములగుర్తి ఒకమాట చెప్పెదను. మరలబాలో జరిగిన దురంతములతో హిందువుని మన స్పృశ్యము చేడకపోయెను. సత్యమేమియో యెవరకిని తెలియదు. మాపిఠాలు గాధించిన దురంతములు నర్థించుటలమీగాదని హిం దువులందురు. ఇవంతయు అతిశయోక్తి యనియు, మాపిఠాలుగూ డ హిందువులచేత కష్టములబొందినవెన్నెమిదనెన్నెమిదనెంత పె ట్టిమత్తెత్తిపట్టజేసినట్లు యొక్కడనుగాన్పించలేదనియు డాక్టరు మహమ్మదుగారు నాతో జెప్పిరి. ఆయనకు నివేదించిన కేసుమా త్రము రు జ వు గా లే దు . డా క్ట రు మ హ మ్మ దు గారు చేసిన విచారణలో హిందువులసాక్ష్యముగూడ గలదు. రెండు పక్షములవారు చెప్పదానిని నేను చెప్పనచెందుకనగా, సత్యమేమో కనుగొనుట కష్టమనియు, ముమ్మందు బాగ్రతగ నుండుటకు ఆ సంగతి తెలిసికొన నసంభవమేదనియు, నాతో బాటు అందఱును భావించి యూరకుండుటకే.

మూల్కానువగ్త రా

మూల్కాను, సహారాస్వారు ఆగ్రా, అజ్మీరు మున్నగు చోట్ల హిందువులే యెక్కువవత్సవడిరని అందఱును అంగీకరిం చినదే. పాల్కానులో మహమ్మదీయులు కచ్చామకీదును పక్కా మకీదుగ మార్చుకుండ హిందువు లాటంకపెట్టిరని తెలుపబడెను. వారు పక్కామకీదుగొడను కొంత పడగట్టి, మహమ్మదీయులను గ్రామములోనుండి తరిమివేసి, వారు మకీదు నేమియు గెట్టమనియు, అజను అనమనియు వాదనము జేసినగాని రానీయ మన్నట్లు తెలుపబడినది. ఈవిధముగ సంవత్సరమువైగా గడచెనట. ఈవిధముగ వెడలగట్టబడిన మహమ్మదీయులు రోహతకులో గుడిసెలు వేసికొనియున్న టుల చెల్లినవి.

ధార్వాడజిల్లా లైయెడ్లలో మహమ్మదీయులు మకీదు పద్ధ మేకం వాయిలచినయెడల ఆటంక పెట్టిరని హిందువులు మకీదును గృంథముజేసి, మహమ్మదీయులను కొట్టి, హింసించి రని ఆకథకుడు చెల్పుచున్నాడు.

నే నీ రెండు చృష్టాంతములను చెల్పుట, అవి రూఢి వార్తయనిగాక మహమ్మదీయులుగూడ హిందువులపై తప్పు గలదని చెప్పట కవకాశముగలదని చూపుటకే.

కతరూపక, ఆరా మున్నగు ప్రదేశములలో హిందువులు బలముగనున్న చోట్ల మహమ్మదీయులు దుర్బలులుగనున్న టుడు ప్రక్కనున్న హిందువులు వారిని నిర్ణయమై హింసించి రనికూడ ఈ సందర్భమున జెప్పవచ్చును. సత్య మేమనగా, లోపల నెత్తురుకానునపుడు ద్వేషము విజృంభించును. మను మ్యుడు హిందువుడైనను మహమ్మదీయుడైనను, క్రైస్తవుడైనను ఎవరైనను సరియే అప్పటికి మృగమై అట్లుచేయును.

తెగవులకు ముఖ్యస్థానము.

పంజాబుమాత్రము తెగవులకు ముఖ్యస్థానమై యున్నది. ఖజులు హుస్సేనుగారు ప్రభుత్వోద్యోగములలో చాలభాగము మహమ్మదీయులకే యిచ్చుచున్నారని హిందువులు ప్రబోధమున నమ్ముతని బయలుదేర దీసిరని మహమ్మదీయులు ఆరోపించు చున్నారు. నేను వైసుద్ధరించిన లేఖలోనే, హిందువు కాఖాధి కారిగ నున్నచోట్ల మహమ్మదీయులు ప్రభుత్వోద్యోగము లలో లేకుండ జేసిరని ఆయన తెల్పుచున్నాడు.

కావున ఈ విభేదములకు కారణములు మతమునకు సంబంధించినవేగాక అంతకుపైగాగూడ నున్నవి. నే నుద్ధ రించిన ఆభియోగములు వ్యక్తిగతములైనవి. వినను ప్రజాభి ప్రాయము వ్యక్త్యభిప్రాయమునగదా ప్రతిబింబింప జేయునది అహింసతో విసుర్ర వచ్చినది

ప్రస్తుతకారణము మాత్రము చాల ఉపద్రవమైనది. వి జ్ఞులై ఆలోచనగలవాడు అహింసతో వినుచున్నట్లుట గాన్పించుచున్నది. అమహ్మదాబాదు వైరంగం నివాసులు వైసుద్ధరించును. బొంబాయి అల్లరు లైనవివచన, కుచకుచార్లారాదురంతము లైనవివచన నేను సత్యాగ్రహము నేల నాపితిసో వారింకను గ్రహింపలేదు. సత్యాగ్రహము, దానివలన త్వరలోనే స్వరా జ్యము వచ్చునను నాకే అంతరించెనని విజ్ఞులైనవాడు తలంచిరి. డార్జన్గరాహిత్యమునందు వారికి విశ్వాసము వైచైన మాత్ర ముండెను. రెండు సంవత్సరములక్రింద ఒక మహమ్మదీయమి త్రుడు ని త్తెనుదిద్దో నాకెట్లుచెప్పెను : "నాకు మీ అహింస యందు నమ్మకములేదు. అందరమట యెట్లున్నను నామహమ్మదీ యులు మాత్రముదానిని నేర్చుకొనుట నాకీష్టములేదు. డార్జన్గ మే జీవితధర్మము. మీరు నిర్వహించునట్టి డార్జన్గరాహిత్యము ద్వారా స్వరాజ్యము రానేరదు. నేను శత్రువును ద్వేషింప నలయును." ఈచిత్రుడు నిష్కల్మషుడు. నాకేయనయెడల మంచిగౌరవముగలదు. మరియొక మహమ్మదీయమిత్రుడును ఇట్లే యువెనని తెలుపబడెను. ఆచెప్పినవాట అసత్యము. గావచ్చును. కాని ఆచెప్పినాయన మాత్రము అసత్యవాది గాడు.

హిందువులపై ముఖ్యము

అహింసయెడ వైముఖ్యము ఒక్కమహమ్మదీయులకే గాదు. హిందూమిత్రులకు గూడ గట్టిది గలదు. మహమ్మదీ యులలో కన్న నెక్కువ తీవ్రముగనున్నదని మాడ చెప్పవచ్చు ను. నేను అత్యంతమును అహింసను వచ్చి ప్రాత్యహింసకారణ ముచేత కొందరు నన్ను హిందూమతమున జేరనివాడనిర గూడ ను. నేను చూయూపముననున్న క్రైస్తవుడననిరి. గీతామహా కావ్యములో పరిశుద్ధమును అహింస బోధింపబడినదని చెప్పినపు డు గీతకు అపార్థమును గల్పించుచున్నానని నిజముగ చెప్పిరి. కొన్ని పరిస్థితులలో హత్యను విధిగ గీత నిర్ణయించుచున్నదని కొందరు హిం దూ మి త్రు లు చెప్పిరి. ఈ మ ధ్య నొకనాడు పం డి తు డ గు కా త్రి గా రొకరు గీతకు నేను జెప్పిన యర్థమును గర్హించి తిరస్కరించి, గీత యందు సత్యమును అసత్యముగల సంరంభము తెలుపబడినదని యు మనలోనున్న అసత్యను ఆలసింపక నెలనే తొలగింపవలె నని విధించుచున్నదని చెప్పెను.

అహింసకువిరుద్ధముగ నున్న యాభావములన్నిటిని వివర ముగ చెల్పుట యెలయనగా నేను డామోద్దైవ పరిష్కారమార్గ మును గ్రహించుటకు ఈ విషయము లన్నియును డెలికే

నేటిపుడు గాన్పించుచున్నది అహింస వ్యాపింపకుండ ప్రతికూలముగ జరుగుచున్న ప్రచారమే దౌర్జన్యతరంగము వచ్చుచున్నట్లు నాకుదోచుచున్నది. అహింసయనిన పరిగిన యీవినువులవలననే హిందూమహమ్మదీయవిభేదములు తీవ్రరూపమును దాల్చినవి నామాట నిద్రనేపదు నామతముమాట నాస్పృహకర్తకు నాకును కలెయును. నేను హిందువునైనయెడల నన్ను హిందూజనలందురును కావచ్చును కాకపోను. కాని అన్నివలెనులకును అహింసయే పరమార్థమని నేను నూచించుచున్నాను.

అసంపూర్ణ మగు అహింస

కాని నేనింతవరకు భారతదేశమునకు అత్యంతమును సంపూర్ణ అహింసయొక్క రూపమును దెలుపలేదు. అందుకు కారణము ఆచారతనసంక్షేమము మరల నొసంగుటకు నేను తగిన నాడనని తలంపను. సామనస్సుకు నేను దానిని గ్రహించి శిల్పముజేసికొనినను నాయందలి యేకముగాలేదు. నేను స్వయముగ నాజీవితమునందు యెన్నిసార్లలో పరీక్షించిన దానిని దేనిగాని అనుష్ఠింపలేదనినదిగ ప్రజలకు యిదివరలో కోరియింపలేదు. అందే నాబలముగలదు. ఇకను అస్పృశ్యతయు అహింసనే సరమగర్భముగ కనుష్ఠింపవలెననికోరుట కేములలోని ఖి బాగులకును కంఠాగము గురుగటకును, ధర్మజ్యమును గురుగటకును ముద్రిమెయ్యును. కొన్ని సార్లు హిందువులయొక్క ప్రవృత్తి, విశ్వాసము, సాధనములు వారికిని విభేదములు కన్పిస్తాయి. ఇదిగ వశమగుచుండును. స్వరాజ్యసంపాదకములను గురించి దౌర్జన్యరహితముగ నుండునట్లు చూడవలెను. మనకు యర్హతను నొసంగునట్లు సాధనములను గురించి నొకటి యిచ్చుచున్నాము. హిందువులను గురించి మనకు తెలియుచున్నది. హిందువులు గోరక్షకులై మహాస్వామిని ప్రాణము దీయవలెనని నిర్బంధముగాక యేమియు? కాని పర్యయ మహమ్మదీయుని నిర్బంధపెట్టి హిందూ మతములోనికి మార్చుటయేగాదా. హిందువులు ముగ్ధులయెందుట మేకములు కాయించుకుండ మహమ్మదీయులు ఆపుటలేయుట నిర్బంధముగాక యేమియు? ఎంతటి సంపదేష్టని యున్నను ప్రార్థనయందు లిఖ్యమై తేజోధ్యానముతో నుండుటయే సుగుణము. మనము ఒకమతమువారికి మతవాంఛితములను గౌరవింప జేయుటకు నిర్బంధముల పెట్టుచు నిష్ప్రయోజకప్రయత్నముల జేయుచుండునెడల, మత మనిన నేమియో తెలియని అవవిజంతువుల మని మన సంతతివారు ఉభయులను గూడ అందును. మూడుకోట్లమంది భారతీయు లుండి లక్షమంది అంగ్లేయులను సంకుటకు దౌర్జన్యమునకు గడంగవలెననిన సిగ్గుపడవలయును. పారిసి మార్చుకేయుటకుగాని లేకున్న వారి నీడేకమునుండి తరిమివేయ గోరినగాని మనకు అస్త్రబలముగాక బుద్ధిబలముగావలయును. ఈబుద్ధిలము లేకున్నయెడల అస్త్రబలము రానేరదు. మన మీబుద్ధిలము సక్తృద్ధిజేయునెడల అస్త్రబల మవసరములేదని మనము కనుకొనగలము.

కావున నేను జెప్పినదానికి అహింసను అంగీకరించుట చాలాస్వాభావికమైనదనియు, జాతి నిలిచియుండుటకు చాల అవసరమైనదనియు చెప్పికోసవలయును. అప్పుడు మనకుగల సంయక్త కారీరకబలమును మరియొక మంచిపనికి వినియోగించుటకు నేర్చుకొనవచ్చును. ఇప్పటివలె నిష్ప్రయోజనముగ అంతఃకలహములతో అలసిపోవుట లేకుండ పోవును. దేశములో వెనుక అండ, బలము లేనిదే అయుములతో నిరుగబడుట చాల తెలివి లేకున్నవని యనవలెను. కాని దేశములో సమృద్ధి గల్గి ఆసహాయవిధానములో నేయంతయును నిర్వర్తించినను ఒక్కకేతువుకొక్క యోగండుకండ ఆర్యమును బొందవచ్చును.

“క్రొంగులు మైవసెపుడుగాని, భారతదేశముపై నితరదేశములు దండెత్తివచ్చినపుడుగాని దౌర్జన్యమునకుగడంగదు” అని నేను చెప్పను. కాని ఆపరిని బాగుగ జేయుటకు వచ్చు నిగ్గిరానను నేర్చుకొనవలెను. ఏ కొలది కారణముతో పెట్టుకొని ఖనాకే పెట్టుట దుర్మలకన్నా ముగ్ధులగాని బలముగాను, ఒకరితో ఖాకరు గ్రద్దుగానుకొనుట దౌర్జన్యశిక్షాముగాక నిర్వీర్యతను జేయును. నాయొక్క అహింస మార్గములను కెప్పుడు బలముపొందు దానియెల్లనే ఉపద్రవ కాలములైనపుడు మంచి నేర్పుతో శిక్షణముతో దౌర్జన్యము ప్రయోగింపవలెనని కోరి యున్నయెడల అట్లు చేయుట సాధ్యమును.

నిజమైన అహింస కాదు

అహింసయందు శిక్షణము బొందినకారణముచేత మనము నిర్వీర్యులము అనేతప్పుల మారుచున్నామని నమ్ము

వారు కొంచెము యోచించునెడల మగ ముండవలసి నవిసముగ దౌర్జన్యరహితముగ నుండలేదని వారు కనుగొన గలరు. పైకి శరీరమునకు ఎట్టి గాయమును జేయకున్నను ఘనమనస్సులతో దౌర్జన్యమునకు స్థానమిచ్చితిమి పైకి ఏపని జేయుచున్నామో లెదనునులముగనే మన వాగ్ధానములను సరిజేసికొనవలెనని ఇప్పుడు సాండుమన్న అసస్థలేకుండెడిదే. మనయందు మనకు విశ్వాసముండినయెడల ఇప్పుటికి బుద్ధిలమును కార్యశోరత్వమును నిరుపమానముగ సంపాదించి యుండెడివారము.

అహింసయనిన వ్యాపించియున్న దురభిప్రాయమును గూర్చి యితరవరు వివరించి చెప్పితిని ఇందుకుకారణము వైదెల్లిన రెండుపనులును నెరవేరుటకుమార్తెమే అహింసయందు విశ్వాసము గల్గియుండునెడల ఇప్పుడు రెండుపాతలములు గల వైదెల్లయ్యు చాలవలెకు లిగిసావును ఇప్పుడున్న యీవైదెల్లయ్యును తొలగించు మార్గముల గూర్చి చిర్చించుటకు ముందు మనము ఒకరికొకరిగల సంబంధమును దౌర్జన్యరహిత రూపముతో నుండువలెనని నాయభిప్రాయము. రెండుపాతలములు గూడ కేవల సత్యావధాన వచ్చినపుడు తమయిష్టప్రకార మేది విధముగ చేయవలెననిచెప్పవలెననివాడలవగగర కయినను లేకున్న యిష్టమున్నయెడల న్యాయసాధనములయిన బోవుట సమ్యక్ముగ నుండును. జాతివ్యవహారములు సంబంధించినంతవరకు అహింసయొక్క అర్థ మంతయు నిదియే. దీనినే యింకొకవిధముగ జెప్పవచ్చును. సినిమా వ్యవహారములలో ఒకరితలకొకర మెప్పుడున్న కొట్టుకొనమో అట్లే మతవిషయములందు గూడ జేయకుండ నుండవలెను. ఉభయ పక్షములకును ఈ ఒడంబడికమార్తెము వెంటనే అవసరమైనది. దాని వెంటనే అన్నియును సమహృదనని నాకు నమ్మకము గలదు.

దుండగిడు : పిరికిపంద

ప్రభుమనున ఈవిషయమును గుర్తించినగాని, ఒకరిపై నొకరికిగల అనుమానములు పోయి గౌరవప్రదముగ కాత్వతముగనుండు పరిస్థానము చేపాటుటగూర్చి మార్గముల నాలించిచుటకు తగినవాతావరణ మేర్పడును. ఈప్రాధమిక విషయముభయముకును సామాన్యమైనదని తలంచుచు నెప్పుడును అల్లరులకు కారణము లగుచున్న వానినిగూర్చి విచారించెదము. జరిగిన పొట్లాటలన్నిటిలోను హిందువులు రెండవరకమువారుగ నుండి రనుటకు సంభావ్యులము. మహమ్మదీయుడు వస్తుత్తదుండగిడును హిందువు పిరికిపందయనియు భావమును స్వామభవము ప్రసవరచుచున్నది. ఈవిషయమును రైలుబండ్లలోను, రహదారి రోడ్లపొదను, నేను పరిష్కరించిన పొట్లాటలలోను కనుకొంటిని. హిందువు పిరికివాడుగ నున్నందులకు మహమ్మదీయుని నిందింప నేల? పిరికి వాళ్లున్నచోట్ల నెల్ల-దుండగిళ్లు, ధనే యుండును. సహారాస్థానంలో మహమ్మదీయులు ఇంట్టు లూటిజేసి రనియు, ఇనుపపెట్టెలు బ్రద్దలు జేసినయో, ఒకచోట హిందూ ప్రామాణ్యభంగము గావించినయొ జెప్పిరి. ఇది యెవరితప్పు? మహమ్మదీయులు చేసిన యిందుష్కృత్యమును సమర్థించుకొనజాలనిమాట నిజమే. కాని నేను హిందువునై యుండి, హిందువుపిరికితనమును జూచి సిగ్గుపడుదునుగాని, మహమ్మదీయుని దుండగిత్తనమునకు కోపమురాదు. ఆలూటిచేసిన యిండ్లవాళ్లు తమసాతును కాపాడుకొన జయత్నముజేసి యేల చావలేదు? అసోదరిక మానభంగము గావించినపుడు ఆమెయొక్క బంధుగు లెచునుండి? వారు తమమాట చెప్పుకొనవలసిన దెమియును లేదా? - నా అహింసమార్గము ఉపద్రవమువచ్చిన పారిసామ్యునిగాని, ప్రియమైనవారిని రక్షింపవలెననిగాని కోరుట లేదు. దౌర్జన్యము, పిరికితనముగ పారిపోవుటలో. పిరికితనము కన్న దౌర్జన్యమునే నేను వరించెదను. గ్రుడ్డివానికి మంచి మంచి ప్రదర్శనముల జూపుటకు ఎట్లు సాధ్యముగాదో అట్లే పిరికిపందకు అహింసను బోధింపజాలను. దౌర్జన్యరహిత్యమే దౌర్జన్యశిఖరము దౌర్జన్యమార్గము లలవదిన వారికి శిక్షాప్రాప్త్య శ్రేష్ఠతను తెలియజెప్పుటలో నేమియు కష్టములేనటుల నాయ మభవమునందు కనుకొంటిని నేనెన్నిసంవత్సరములలో పిరికివాడుగ నుండి దౌర్జన్యభావములగల్గియుంటిని. ఈపిరికితనమును విడువ ప్రారంభించినపుడే అహింసయొక్క శ్రేష్ఠతను గమనింప ప్రారంభించితిని ఉపద్రవము వచ్చినపుడు తమభర్తృమును తాము నిర్వర్తించుకుండ పారిపోయిన హిందువులు దౌర్జన్యరహితభావముగల్గిగాని కొట్టలేక భయపడిగాని అట్లుచేయలేదు కాని వారికి వచ్చుటకుగాని యేమైన అపాయమును బాధను బొందుటకుగాని చారికిత్వములేదు. వేటకుక్కను జూచి పారిపోవుటచేను దౌర్జన్యరహిత్యమును పొందించుటలేదు. పాపము తి ఆవేటకుక్కను చూడగానే భయపడి, బతుకు జీవుడా యని

పారిపోవును ప్రాణముల దక్కించుకొనుటకు పారిపోవును చిరునవ్వుతో కదలకుండు దైన్యముతో నిలిచి ప్రాణముల గోల్పోయినయెడల నిజముగా విముగనుండి ప్రతిష్ఠను బడసి వారికున్న విశ్వాసమునకు కూర్చి ఆయెదుర్కొనిన మహమ్మదీయ నవారగుదురు వారు తమస్థానములకు యునెడల చెసినపని అంతమంచిది కాముగ మంచిపనికోసవారయ్యెను.

దుండగిడును మంచిమిత్రునిగ మార్చులకో ఒక్క చచ్చుటకునుగూడ సిద్ధముగ నుండుట బలసంపాదనము

ఈ మార్గము అఖాతాలవల్ల గల యందు లక్ష్యము లేకపోలేక శరీర, అని కావలె ననియే నేను జెప్పెను. లగినదే. కాని హిందువులకును మహాతగాదాలలో ఆత్మరక్షణ కిది ప్రయోజనము. అవి అపజయమేగాంచును. మహమ్మదీయవచ్చును గాని అట్టిప్రయత్నములు రహస్యముగ జేసినను అనుమానకోభవమువచ్చును నిచారణసాధనములు గాని యతిపద్ధతిని వ్యాపింపజేసి పొట్లాట విజ్ఞాతకర్తవ్యమై యున్నది.

పిరికితనము పోవుటకు కావలసి ప్రద్రవములు వచ్చినపుడు ధైర్యముతో రేకపుహిందువులు తలెదంగడులు తాము పిల్లలను యింట్లో నుండి కదల నీకాలము భయమును నీడైన కష్టమును నుండును. పిల్లల నిష్ఠమువచ్చినట్లు వచ్చునెడల వానికి లోనగుచు చచ్చిన నుండవలెను. స్వల్పాకృతిగల వ్యక్తి ముచ్చును. మంచికండబలము గల జుఘు బాలురనిన భయపడెదరు. ప్రతిధైర్యముగలవా రెవరో గమనించులయునుండు.

గుండాలను నిందించుట తప్పు. గలుగజేసినగాని వారు అల్లరియేమియు బొంబాయికి యువరాజు వచ్చినరోజు గ్వయుముగ జూచితిని. మనము విత్తపంట కోసిరి. మనమున్నులు నారిక ఆరాలలో జరిగిన దుష్కృత్యములకు బాధ్యులని చెప్పుటకు నా కెట్టిసందేహము, సహారాస్థాన మున్నగుచోట్ల పెద్దపెద్దమహమ్మదీయులే బాధ్యులకదను. పాల్యాలలో కచ్చామగిడుకుండు. మనము ఆపెయించినయెడల ఆ అందుకు కారకులు పెద్దపెద్ద హిందూ పెద్దవారుగదా తప్పుజేసెదరా యని నేయు నాచారమునుమాత్రము పట్టుద

కావున ఆత్మరక్షణకై హిందూ చేయునెడల హిందువులు పెద్దతప్పు అభిప్రాయము. అప్పుడు కాలంచుననికీ దురుక్తినవారగుదురు. దౌర్జన్యము రహితముగగాని బ్రాహ్మణులను కి జేసికొనుట నేర్చుకొనవలెను. లేకున్న గుండాలకు ఒప్పుజేప్పవలెను. వారు వచ్చువలెనను ఒకప్రత్యేకతరగతివారు. కటి యిమధ్య నెట్టి అపాయము లేకులేని అస్పృశ్యులములతో ముగియక కుక్కవగ జెప్పబడెను.

ఫలితమును నుద్యమము నిట్లుమమైనది. ఇట్లు అస్పృశ్యసోదరుల నేదూమతను నకుగాని, ఆ నిన్నుజాతులకి జేపూరదు. ఇట్లు రక్షింపబడిన ఊరి మగిడులు దాటిపోవచ్చును. కాని అంద హిందూమతము నీచమైపోవును. హాత్మ్యమున్నను మేళించాయించువలెనముగనుండవలెను లేదా మహమ్మదీయ భంగములేకుండ స్నేహము చేసికొన

అయినను నిమిషాంతరమున గావించిన తాళి అనాఁడు ఇప్పటివానికిని చెనుకటివానికిని తపస్సు గానినీజేరి మనము వారికున్న అప్పుకు, వారివద్దనుండి రింగి నుపక్షం వచ్చునని ఆశపడఁగాదు. మనపిరికితనమును కన్నీ వాచ్చుటకు వారి నుపయోగించునెడల వారికి లేనిపోని ఆశలు కల్పించుటయగును. అది యెప్పుటికిని పూర్తిగావు. మనకు ప్రాయశ్చిత్తము కల్గినెడల మనము వారిని నిర్ణయతో జూచినదానికి తగినశిక్ష యనవచ్చును. హిందువులలో నాకేమైన పలుకుబడియున్నయెడల మహమ్మదీయు లెదుర్కొన్న దానికి అస్పృశ్యులరక్షణము నుపయోగించునవలదని నేను ప్రార్థించెదను.

అవసరములు-పండిత మాళవ్యా

ఈవిధములకు మరియొక ముఖ్యకారణము మనలో మనకే పెద్దవారలకు ఒకరిపైనొకరికపనమృతము పెరిగిపోవుటయొందునని. పండిత మనమహాపాపమాళవ్యాజేగారి విషయమై జాగ్రత్తయిన నన్ను హెచ్చరించిరి. ఆయనకేమో గూఢభావములున్నట్లు అనుమానము. ఆయనమహమ్మదీయులకు మిత్రుడుగాడందురు. నాకున్న పలుకుబడిజూచి ఆయన సహింపజాలకున్నాడనిగూడ పేరుబెట్టిరి. నేను 1915 లో ఈ దేశమునకు తిరిగివచ్చినప్పటినుండియు ఆయనను బాగుగ నెరుగు భాగ్యము నాకు గలిగెను. ఆయనతో కలిసి దగ్గరగా మాట్లాడు వాడను గూఢాను. హిందువులలో ఆయన ఉత్తముడని నా యభిప్రాయము. పూర్వార్చనారపరాయణుడైనను భావములు చాల విశిష్టమందును. ఆయనకు మహమ్మదీయులపై శత్రుత్వమేమియును లేదు. ఎవరిని జూచిగాని సహింపజాలనంతటివాడుగాదు. ఆయన శత్రువులకుగూడ వాసమునీయగలంత విశాలహృదయుడై యున్నాడు. ఆయనయెప్పుడుగాని సర్వాధికారము గావలెనని ఆశింపలేదు. ఆయనకిప్పుడున్న యేద, పలుకుబడి దేశమాతృతనని రంతర మవిచ్చిన్నముగజేయుటచేతనే సంభవించెను. అటువంటి నేపథ్య మనమెవరముగాని చేసితిమని చెప్పుకొనజాలము. ఆయనకును నాకును ప్రకృతిలో భేదముగలదుగాని మేము సోపరులవలె నొకరినొకరము ప్రేమించెదము. మాలో మాకు ఎప్పుడు సాయపడునట్లు గలుగలేదు. మావి భిన్నమార్గములగుటచేత ఒకరికొకరికి పోటీగాని అనూయగాని యుండజాలదు.

లాలా లక్ష్మణరాయ

ఇక నవనమ్మకము లాలా లక్ష్మణరాయగారిపై గలదు. ఆయన పసిపిల్లవానివలె-మనసులో దాపరికము లేకుండును. ఆయన జేసినత్యాగమనమానమైనది. ఆయనలో హిందూమహమ్మదీయవిషయల గూర్చి ఒకసారిగాక యెన్నిసార్లులో మాట్లాడితిని. ఆయనయు మహమ్మదీయులకు శత్రువుగాదు. కాని వెంటనే మైత్రిచేయవలెననియమై మాత్రము ఆయనకు అనమానములు గలవని మాత్ర మంగీకరించెదను. ఆయన ఉన్నతపథమునుండి యేదియో లేబట్లు ఆవిర్భవిల్లునని యెదురు జూచుచున్నాడు. ఆయనకిదిసాధ్యముగాదని తోచినను మైత్రియందు నమ్మకముగలదు. కారణము స్వరాజ్యమునందు నమ్మకము గలవని ఆయన నాతో జెప్పెను ఆయన్నితలేనిదే స్వరాజ్యము తాదని ఆయన గుర్తించుచున్నాడు. కానిఅదియెప్పుడు యెట్లువచ్చునో మాత్రము ఆయనకు తెలియదు. నేను డెల్టాఫిహార్మార్గము ఆయనకన్యమేగాని ఆయనన్నట్లు అందలి వయస్కర్యమును హిందువులు గ్రహించి ప్రశంసించగలరావున యనుమానమును తెచ్చెను. నాపరమార్థమార్గము విదగ్ధమైనదని నేననెను. అయ్యది న్యాయయినదియు సాధ్యమయినదియు నగుపరిమార్గమగునని నాభావము.

స్వామిశ్రీధానంద

స్వామిశ్రీధానంద అన్నను 'అనమానమే. ఆయన ఉపన్యాసములు భావపూర్వకము గలుగజేయుననని నాకు తెలియును. ఐనను ఆయనగూడ హిందూమహమ్మదీయమయిత్రీకావలెనని కోరును. దురదృష్టవశాత్తు మహమ్మదీయులు చాలమంది రితిరతులు యెప్పుడో ఇస్లాముమతమునకు మారిపోవుననని భావించునట్లే ఆయన గూడ ప్రతి మహమ్మదీయునిగూడ ఆర్యసమాజము లో నికి దీసికొని వచ్చుట సాధ్యమని నిమ్ముచున్నాడు. శ్రీధానందస్వామి నిష్కల్యమడును, ధైర్యకాలియు. ఒక్కడే అన్యసహాయము లేకుండ పవిత్రగంగానది యెట్లైన అడవిని అర్జునేయకు భోజనవసతిగలక గొర్రెలగ నార్చినెను. ఆయనకు తనయందును తానజేయు ప్రచారమునందును విశ్వాసముగలదు. కాని కొంచెము తొందరపాగి, బహుకులభయముగ యంతలో చిటమటయగును, ఆర్యసమాజాచారములే ఆయనకు పట్టుబడినవి. దయానందపరస్పరితై నాకు అమితగౌరవము గలదు. ఆయన హిందూమతమునకు అత్యంతనేవ జేసినది నాభావము. ఆయనకున్న ధైర్యము చెప్పనక్కరలేదు. కాని ఆయన హిందూమతమును బహుసంకుచితము జేసెను. ఆర్యసమాజ మతగ్రంథమున సత్యాగ్రహకాళికను నేను జదివెతిని. నేను ఎరవాడజయిలులో నుండగా మిత్రులు ఆ పుస్తకము మాడుప్రతులను బంపిరి. అంతటి గొప్ప సంస్కర్తవాసిని పుస్తకము అంత ఆశాభంగము గలుగజేయు పుస్తక మెప్పుడును నేను జదువలేదు. ఆయనకు సత్యము తప్ప మరేమియు ప్రధానముగాదని చెప్పెను. కాని ఆయన తెలియక జేసిన, మహమ్మదీయ, క్రైస్తవమతములను, హిందూమతమును గూడ అపసార్థకము జేసి జెట్టెను. ఈ మతములను గూర్చి మే కొద్ది మాత్రము విషయములు తెలిసినవాని కిగూడ ఆ మహాసంస్కర్త పడినపారబాటులను సులభముగ తెలిసికొనగలరు. ప్రపంచములో నెల్ల అత్యంతవిశాల మైస్త్రియు, పరమసహనము కలిగినట్టియు మతమును ఆయనసంకుచితము చేయబ్రయత్నించెను. ఆయన విగ్రహారాధనము పనికిరాదని వాదించువాడైనను, విగ్రహారాధనమును పెద్దచేసిజెప్పెను. ఏలనగా ఆయన జేవాత్మరములను ప్రమాదముచేసి, శాస్త్రప్రమాదములన్నియు చేపములోనున్నవని సిద్ధాంతీకరించుటకు ప్రయత్నము చేసెను. ఆర్యసమాజము నేడింతవికాసముగనుండుటకు కారణము సత్యాగ్రహకాళికలోని సిద్ధాంతముల సుగుణభ్రంశములనగాక, క్రైస్తవప్రతిష్ఠాపథకుని అద్భుతచారిత్రములనని నాభావిత్రాయము. ఆర్యసమాజపువా రెక్కడ నున్నను ప్రాంతీకీకానించును కాని వారిద్వర్షి బహుసంకుచితముగ నుండుట వలన, సహనభావము లేకుండుటవలన, ఇతరమతములవారితో పోట్లాడెదరు. అది ఏలులేకన్న వారిలో నాచే పోట్లాడుకొనెదరు. శ్రీధానందస్వామిగూడ ఇట్టిభావములు గలవాడే. కాని ఎన్నిలోపములున్నను ఆయన పదులకొనదగినవాడుకాదు. నేను ఆర్యసమాజమును గూర్చియు, స్వామిశ్రీనిగూర్చియు తెలిపిన ఈవిషయములు వారికి అగ్రహము కలుగజేయవచ్చును. వారిని ఏమాత్రము నేను నిందించుటలేదని వేరుగ చెప్పుట అనవసరము. ఆ సమాజమువారిని నేను ప్రేమించెదను. వారిలో కొందరు నాతో పనిచేయుచున్నారు. నేను దక్షిణాఫ్రికాలో ఉన్నప్పుడే స్వామిశ్రీని ప్రేమింప మొదలిడితిని. అప్పుడు వారి సంగతి బాగుగ తెలిసినను ఏమాత్రము తక్కువ ప్రేమించుట లేదు. ఇంత చెప్పినది అక్రమమేతనే.

ఇనను హిందువులలో జయరామదాసు, డాక్టరు చోటరామగర్లపై అపనమ్మకము గలదని నన్ను హెచ్చరించిరి. జయరామదాసు ఆన, అంతటి సత్యవంతుని మరియెవ్వరినిగాని నేను ఎరుగను. తెలుసులో ఆయనప్రవర్తనము మాకందరకుమ అవర్ణప్రాయముగ నుండును. అమితసత్యపరుడు. మహమ్మదీయులన్న శత్రుత్వములేదు. డాక్టరు చోటరామగారిని ఇంతకన్న ముందు ఎరిగియున్నానుగాని వారివిషయ మంత బాగుగ తెలియదు. నాకు తెలిసినంతవరకు ఆయన హిందుమహమ్మదీయ మైత్రికే పాటు బడినని మాత్రము తెలియును. ఈ హిందువులు సమాజమువారును ఈ హిందుమహమ్మదీయ మైత్రిని కోరపక్షమును చేరునట్లు చేయవలసినపని ఇంకను యున్నయెడల, 'మైత్రి' అను మాటకు అర్థములేదనియే నా అభిప్రాయము. నా జీవితకాలములో ఈ మైత్రి చేపూరకాలని నేను నిరాశచెందవలెను.

బారి సాహెబు

ఈ హిందూమిత్రులపై అనుమాన ముండుట అంతజెడ్డని కాదు. కాని హిందువులకు గూర్చి హెచ్చరించినట్లే మహమ్మదీయవిషయమై మాడ నాకు హెచ్చరికచేసిరి. ముగ్గురు పేర్లుమాత్రము చెప్పెదను. మవులాన అబ్దులు బారి సాహెబు హిందువులను ప్రతికూలుగ నుండు మతావేశపరుడని నాకు తెలుపబడెను. ఆయన వ్రాసినవ్రాసెలు కొన్ని నాకు చెప్పబడెను. అవి నాకు ఆర్థముకావు. ఆయనకు ఈవారలన్నియు చూపి నేను బాధ కలిగించలేదు. ఆయన భగవంతునిమానశత్రుడు. ఆయనలో మోసమేమియు నాకు గాన్పించలేదు. కాని అలాచనలేకుండ మాట్లాడి మంచిమిత్రులైనవారికి ఏనగలిగించును. అయితే మనస్సుకు కష్టముగనుండునట్లు మాటలాడుటకు ఎట్లునెవరయిడో అంతత్యరగా తుమాపనకు వచ్చును. అప్పటి కప్పుడు చెప్పినవంతయు మనఃస్ఫూర్తిగ చెప్పును. కోపమువచ్చినపుడు ఎంత నిష్కల్యముగనుండునో తుమాప చేయవలెను. అట్లాడ అట్లేయుండును. ఒకసారి కారణమేమియు లేకుండగనే

ఆయన మవులాన మహమ్మదాలిపై మండి పడెను. నేనపుడు అతిధిగపోయి యుంటిని. నామనసుకుమాడ కష్టముగ మాట్లాడినట్లు ఆయనభావించెను. నేనను మహమ్మదాలియు అప్పుడే కాన్పూరురైలుకు పోవలయునని టైలుదేరితిని. మేము పోగానే ఆయన మాయెడల అపరాధముగావించినట్లు టలచెను. నిజముగ ఆయన నాకుగాదు కాని మహమ్మదాలిమనస్సుకు కష్టము కలుగజేసెను. తుమింపనుసినదిగ ఆయన అప్పుడు కాన్పూరుకు కలురుచేసెను. దీనితో ఆయనయెడలనాగు గౌరవము హెచ్చెను. కాని మవులాన సాహెబు ఉపద్రవకరమైన మిత్రుడు అగునని మాత్రము నేను అంగీకరించితిని. ఆయన నిజముగ మిత్రుడే. వెలుపలచెప్పనది యొకటియు లోపల నేగొకటియు లేదు. ఆయనకు మనసులో తాంత్రికములేదు. అట్టిమిత్రునితో నున్నపుడు ప్రాణమన్నను భయములేదు. ఏలయనగా నీళ్లలో సాడిచి చంపడని మాత్రము నాకు సమ్యకము గలదు.

అలి సోదరులు

అలిసోదరులవిషయమై మాడ ఇట్టిహెచ్చరికనే గావించిరి. మవులాన నేకతాలి మిగుల ధైర్యశాలి. ఎంతటి త్యాగమునైనను జేయగలడు. అయినను భగవత్సృష్టిలో ఎంతటి నీచజంతువునైనను ప్రేమింపగలడు. ఆయనకు ఇస్లాంమతమునందు అత్యంతాసక్తిగలదుగాని ఇతరమతములను ద్వేషింపడు. మహమ్మదాలి ఆయన సోదరుని అపరాధతారమే. మహమ్మదాలివలె పెద్దన్నపై అంతభక్తి విశ్వాసములను గలవారిని నేనెక్కడచూడలేదు. హిందుమహమ్మదీయమైత్రి లేనిదే భారతదేశమునకు మోక్షము గలుగదని ఆయన నిర్ణయించుకొనెను. ఇస్లాంమతముపైగల స్వాభిమానము హిందువులపైరుగ్యము కానేరదు. ఇస్లాంమతము అంతకున్నదిగలిగి బహిరాగత కష్టములపాలు గాకుండ చేసికొనుటకు వారికి కాంక్షయున్నయెడల అందుటకు వారిలో హోట్లాబుమేల. మవులాన మహమ్మదాలి కాకినాడ ఉపన్యాసమునందు ఒకవాక్యము చాలా ఆక్షేపకరముగ నున్నదని తెలుపబడెను. నేనాయనకు దానినిచూపితిని. అదితప్పని ఆయనవెంటనే అంగీకరించెను. మవులాన నేకతాలి భిల్లకము సభాస్పృహకోపన్యాసమునందు కొంత ఆక్షేపకరవిషయములు గలవని మిత్రులు తెలిపిరి. ఆఉపన్యాసము నావగ్గరనేయున్నది. కాని దురువుటకు తీరిక గలుగలేదు. అందేమైననోపమున్నయెడల వెంటనే ఆయనమాడ సవరించునుటకు సిద్ధమైయుండునని నాకు తెలియును సోదరులు ప్రమాదములకు లోనుగానివారుకారు. నేనును అట్లే ఎన్నియో తప్పులు చేయుచుండుట వలన, వారి మిత్రత్వమును ఆ కాంక్షించితిని. వారిలో నేకో కొన్ని లోపములుండినయెడల చాలగుణములగలవు. వారిలో ఆలోపములేన్నియున్నను నేను వారిని ప్రేమించెదను. నేనుపైదెప్పిన హిందుమిత్రులనువలె హిందుమహమ్మదీయమైత్రికై హిందువులలో ఎట్లుపనిచేయజాలనో అట్లే ఈతెప్పినమహమ్మదీయమిత్రులను వదలి మహమ్మదీయలో ఈ పనిచేయజాలను మనమందరమును తప్పులుచేయుకుండ సర్వోత్తములైననెడల పోట్లాటలేయుండవు. ఏదోలోపములున్నను మనకందరకుమ ఏకముగ నుండువిషయము లేవోకనుగాని భగవంతునియందు విశ్వాసముంది పరమార్థమును సాంధ్యము పనిచేయవలెను.

మనలో ఇంతఉత్తములైనవారి విషయమై కలిగిన అపనమ్మకమునుతోలగించుటకు ఈముఖ్యులను కొందరి గూర్చి నేనుచెప్పవలసినవచ్చెను. నేను తెలిసిన అంశములు సరియైనవని పారకులునమ్మకపోవచ్చును. ఎట్లయినను పాక్షకుని అభిప్రాయము భేదముగ నున్నను నాఅభిప్రాయమునుమాడ తెలిసికొనుట అవసరము కావచ్చును.

సింధు దేశపు దృష్టాంతము

ఇంత అపనమ్మకము పెరుగుటకల్గిన సత్యము కనుగొనుట చుస్సాగ్రమయ్యెను. సింధుదేశములో ఒక హిందువును బలాత్కారముగ మల్ద్రేష్టని చేసిన విషయములన్నియు డాక్టరు చోటరామ గారు నాకువ్రాసిరి. ఆహిందువు ఇస్లాంము అంగీకరింపనికారముచేత మహమ్మదీయమిత్రులు ఆయనను చంపివేసిరట. ఇదిసత్యమేయైననో మిల ఖగోరమైన విషయము. ఈవిషయమై విచారించుచు వెంటనే నేటిహాజి అబ్దుల్లాహు గారికితెలియజెప్పితిని. ఆయన దయతో వెంటనే సంతకమును అయ్యది ఆత్మహత్యయనియు ఇంకనువిచారించుచు చూచుననియు తెలిపెను. ఈవిషయమై సత్యము యుండునను నేను నమ్మెను. అనుమానములనధ్య పరిచేయుట కష్టము మాత్రము నేను తెలుపుచున్నాను. సింధుదేశ యోధుని హత్యయని విషయముగలదు. దానినిగూర్చి సంప్రద్యముగ సత్యము తెలియక

రకు ఏమి చెప్పజాలను. ఇట్టి విషయములను గూర్చి ఎవరైనా విన్నప్పుడు హిందువులుగాని మహమ్మదీయులుగాని శాంతముగ నుండి సంగతి సంగతులను తెలిసికొనవలయునని మాత్రము నేను కోరుచున్నాను. నావట్టుకు నేను ఎంతటి స్వల్పజ్ఞుడనైనను విచారించి ఒకప్పుడీ చేయగలిగినంతవరకు చేసినవని వాగ్దానము చేయుచున్నాను. ఇంకొక ప్రచారకులు చాలమంది యుద్ధరేళి, రాక్షసులను జేసి విచారించి న్యాయ పర్యవేక్షణ చేసిన పరిష్కారముచేసి ఇశమువల్ల జరుగకుండ చేయవలసినవని చేయవలయునని కోరుచున్నాను.

తెంగాలు వార్త

తెంగాలులో హిందూత్వము మానభంగము జరిగినని నివేదింపబడిన విషయములు అర్ధసత్యము లైనను చాలాఅందోళన కరముగ నున్నవి. ఈ సమయమున అట్టి నేరములు బయటికి వచ్చుటకు కారణమేమో తెలియజాలకున్నది. ఈ మానభంగము సాందించి సోదరముల రక్తములు హిందువులు అంతరించిపోయెనట్లు ప్రకటించిరి. మాడ తోచుటలేదు. అమానుషులను శ్రీలక్ష్మిచేత విషముగ ఇవ్వమనవచ్చునట్లు చెప్తూ ప్రవర్తించి వారల మోహము ఇట్టిదని చెప్పుటకు వీలులేకున్నది. తెంగాలులోని మహమ్మదీయ నాయకులు ఈ నేరములు చేయువారిని కనుగొని వారిని శిక్షింపక ఇశముచెట్టి ఘోరనేరములు జరుగకుండ ఆవుల చేయవలయును. నేరస్థులందరిని బయటకు దీసి పోలీసువారి కప్పజెప్పుట సులభమే. కాని అట్లుచేయుట వలన మరల ఆ నేరములు జరుగకుండ సంఘమునకు రక్షణ ఏవియు నుండదు. సంపూర్ణముగ సంస్కరణముచేసి ఇట్టి నేరములకు కారణములను తొలగించుట అవసరము. హిందువులను మహమ్మదీయులను సచ్చిలులైనవారు వారితో కలిసి పనిచేయవలెను. కాబూలు ఉపద్రవమునుగూర్చుకూడ ఇట్లే చెప్పవచ్చును. దీనికిని హిందుమహమ్మదీయ వైరద్వైతమునకు సంబంధము లేదు కాని మనము నిస్సహాయులమై ఎప్పుడూ పోలీసువారిపై ఆధారపడకుండ ఈ విషయగ పనిచేయుచుండవలెను.

నూది తల్లిగ ఉద్యమములు

ఇప్పుడు శుద్ధిశాస్త్రమును జనుపబడుచున్న విధములన ఈ వైరద్వైతము ద్వారా నడిచియున్నది. క్రైస్తవమతము నందువలన, అంతకన్న తక్కువ మహమ్మదీయమతము నందును యున్నట్లు హిందూ మతమునందు అన్యమతములవారిని చేర్చుకొనుటయనునది లేదని నా అభిప్రాయము. ఆర్య సమాజమువారు చేయు ప్రచారములో క్రైస్తవుల అనుసరించుచున్నారని నాభావము. ఇప్పుడనుసరించుచున్న విధానము నా కేమాత్రము సరిపోలేదు. దానివలన మంచికన్న ఎక్కువ నష్టము కలుగగలదు. ఆవిషయము మనసునకు సంబంధించినదైనను, సృష్టికర్తను శక్తికిని సంబంధించినదిగ తలంపబడినను, ఇప్పుడు స్వాధ్యయములోనికిదిగినది. ఆర్యసమాజబోధకులు ఇతర మతములను దూషించునప్పుడు బహుసంఖ్యకముగనుండెదరు. అన్ని కారణములను కొద్దిగా గొప్పయోగ్యతములనియే నాహిందూమతాధికారులు చెప్పుచున్నది. అన్ని మతములను ఆ ఒక్కటిగా గుర్తించునదియే వచ్చెనుగాని అయ్యవిప్రమాదములలో నా మానవత్వముల ద్వారా మనకు చేరుటవలన అన్నియం సంపూర్ణములుగను లోపభూయిష్టములుగను నున్నవి. నిజమైన శుద్ధి కలుగవలయుననిన ప్రతివారును తమతమమత విశ్వాసమునందు పాఠశాలద్వారమును గాంచజయ్యెనట్లు వలెను. ఈ కార్యముగండు శీలమొక్కటియే పరిశీలించదగినది. వైతికముగ అభివృద్ధిచేసెప్పుడు ఒక అరసుండి మరియొక అరసు దాటుట నల్ల నిష్ప్రయోజనము? నామతములో నున్నవారు చేయుపనులలో భగవంతుని నిత్యమును తిరస్కరించునపుడు అట్టివారిని ఈశుద్ధి, తల్లిగ ఉద్యమములద్వారా భగవత్సేవ చేయుటల మార్చుమని చేయప్రయత్నమునకు అర్థమేమి? వైద్యుడా నీరంగమును ముందుగ నుదుర్చుకొనుము అనుసామ్యము తాకిక విషయములందు కన్న మతవ్యవహారములందు ముఖ్యముగ పాటించవలసినది. అయితే ఇవి నా ఆభిప్రాయములు కాని ఆర్య సమాజమువారు తాము చేయుపని అంతరాయ నిర్దేశించినట్లు చేయుచున్నామని తలంచిన అట్లే వారతప్పక ఆ ఉద్యమమును నడుపవచ్చును. లోపల అంత దహించుచున్న ఆవేశము కలిగినపుడు కాలనియముగాని, అనుభవమునలన అడ్డంకులుగాని కలుగజాలవు. ఏ ఆర్యసమాజబోధకుడో మహమ్మదీయమత బోధకుడో భగవంతుని నిర్దేశించెని తనమతమును బోధించినయెడల హిందూమహమ్మదీయమైత్రికి భంగము కలిగిన ఆమైత్రి మైత్రియనవలెను. అట్టి ఉద్యమములవలన మన మేల చాలన మొందవలెను? అయితే ఆ ఉద్యమములు మాత్రము

చిత్తశుద్ధిలో కూడినవై యుండవలెను. మల్కానాలు హిందూమతములో చేరగోరవలెనట్లు వారియిష్టమువచ్చినపుడు అటుల చేయవచ్చునుగాని ఇతరమతముల దూషించుచుమాత్రము ప్రచారము జరుగనీయరాదు. అట్లుచేయుట అన్యమతసహనమును పాటించకుండుటయగును. అట్టి ప్రచారమునా పుటకు బహిరంగముగ ఖండించుటయగును. అట్టి ప్రచారమును ఏదో మహాదర్శములగలిగియున్నటులనటించును. ప్రజలు అసహనశ్రోసితులై గనే గారవిందువారు లేక అదిచచ్చిపోవును. ఆర్యసమాజమువారు ను మహమ్మదీయులు కూడ శ్రీమత మోసముచేసి మతభ్రష్టుల చేయుచున్నారని నాకు తెలిసినది. ఆగాఖానుగారు వ్రాసిన గ్రంథము లెన్నియో వాదగర్త నున్నవి. వాటిని జాగ్రత్త చదువుట కింకను నాకువ్యవధి కలుగలేదు కాని అందుహిందుమతముకు విరుద్ధమగుటకల్పించబడెనను సమ్యక్ము నాకుగలదు. నేనా గ్రంథములను చూచినంతవరకు ఆగాఖానుగారి హిందూమతారాధనని వర్ణించినట్లు తెలిసిన ఈ గ్రంథములన్నిటిపై ఆగాఖానుగారి అభిప్రాయమెట్టిదో తెలిసికొనుటకు నాకు అభిప్రాయముకలదు. నాకు కొంతాభిప్రాయముగలదు. వారు ఈ గ్రంథముల పరిపవలయునని హితమొసగుచున్నాను. ఆగాఖాను ఉద్యమ వ్యాపకము బీదలకు చదువురానిహిందువులకు డబ్బు అప్పు యిచ్చి మహమ్మదీయమతము అంగీకరించిన అప్పురద్దుచేయబడునని చెప్పెదరని ఒక పెద్దమనిషి నాతో చెప్పెను. కాని ఢిల్లీలో ఒక మహాశయ్య బోధించు విధముమాత్రము బహుశచయముగ నున్నది. ఆయన ప్రకటించిన కరపత్రమును మొదటినుండి చివరవరకు చదివితని. అందు మతబోధకులు ప్రచారమెట్లుచేయవలయునో వివరములు తెలుపబడెను. మహమ్మదీయమతము భగవంతుని ఐక్యమును మాత్రమే బోధించునను మహాసూత్రముతో అది ప్రారంభమగును. ఈ గొప్పసత్యమును ప్రతి మహమ్మదీయుడును ఎట్టిశీలును గలవాడైనను సరే బోధింపవచ్చునని అతేభకుని మతము. మరియొక గూఢచారికాఖ నిర్బంధపడెను. వారుచేయవలసిన పని మహమ్మదీయతల గృహములలోని రహస్యవిషయముల నన్నిటిని తెలిసికొనుటయే. ఈపనికి వ్యభిచారులు గాయకులు భిక్షుకులు ప్రభుత్వోద్యోగులు, లాయరులు, డాక్టరులు, చిత్రకారులు నియోగింపబడుదురు. ఇట్టి ప్రచారము ఈ విధముగ సాగనిచ్చినయెడల ఇస్లామత మహాసందేహమునకు అపార్థములు గల్పించి దుష్ప్రచారముచేయువీరల రహస్యద్వైతముండి హిందువుల గృహములు సురక్షితముగ నుండజాలవు. ఈ కరపత్రమును నైజాముదేశములో నెక్కువగ జదివెద రనియు అందు ప్రోత్సహింపబడిన మార్గములచుట నెక్కువగ ఆచరణలో పెట్టబడుననియు పేరుగల హిందువులే నాకు జెప్పిరి.

శుభ్రవిధుడగు ఉద్దురు మహాకవి, యెందరో పాఠకులు జరుపునపుడు యిట్టి విచిత్రకరమగు ప్రచారమును జేయుటకూడ నాకు హిందువునట్లువలన చాల విచారముగ నున్నది. అందు ప్రోత్సహించిన మార్గములను కొంచెము పేర్కొనవలెను. గల మహమ్మదీయుల తమకు అంగీకరింపజాలని నామహమ్మదీయ విశ్వాసము జెప్పిరి. ఇక్కడ విషయము పేరుగల మహమ్మదీయులేమనుకొందురని గాదు. పంజాబు ప్రతీకలు కొన్ని దుష్టములైనవి. ఒక్కొక్కప్పుడు బహు అల్లలుగనుండును. ఎన్నియో భాగములను జదివు భాగనొందిరిని. ఈపుటలలో ఆర్యసమాజమువారి లేక హిందూమహమ్మదీయరచయితలలో వ్రాసెదరు. ఒకనిమించి యొకరు దుర్భాషలో వ్రాయుచు ప్రత్యేకితమతమును దూషించెదరు. ఈ పత్రికలకు చాల ప్రచారమున్నదని నాకు తెలిసినది. అయ్యవి పెద్ద పెద్ద పత్రికలయములకు గూడ వచ్చును.

ఈ దుష్టప్రచారమునకు ప్రభుత్వపక్షమువారు గూడ వత్తాని నిచ్చెదరని నేను వింటిని కాని నమ్మనంకొంచినదను. అది సత్యమేయైనను పంజాబు ప్రజలు యీ అవమానమును పెరుగుచున్నదానిని తొలగించుకొనుటకు తూగవలయును.

ఇంతవరకు రెండుజాతులకును వైరద్వైతమును మూలకారణములన్నిటిని పరిశీలించితి. ఇప్పుడేమి సర్వదా యీ వైరద్వైతకారణములుగ నున్నవానిని పరిశీలించెదను.

గోహత్య

మొదటిది గోహత్య. గోరక్షణము హిందూమతములో ప్రధానవిషయమైనను, అందుచేత మహమ్మదీయులపై శిరద్వైతమేలనో నాకు తెలియలేదు. ఆంగ్లేయులవలన రోజును జరుగు హత్యకాట యెత్తెయ్యెత్తము. ఒక్క మహమ్మదీయుడు ఆవునుచంపినపుడే మనము కోపముతో నిప్పు ఆగుదుము. ఆవుపేర జరిగిన అల్లరు లన్నియును గూడ వృథాప్రయాస యనవలయును. వారొక ఆవునైన రక్షింపలేకపోయిరి. అట్లు చేయలేకపోగా మహమ్మదీయులను మరింత బిరుసగు

నటుల జేసి యెక్కు హత్యలు గ నటించెను. 1921 లో మహమ్మదీయులు దాదాపు 1500 మందిని హత్య చేసినట్లు తెలుసు. ప్రయత్నమువలన ఇప్పటి కిరువదియే వేలయ్యవలెను. ప్రయత్నముచేసి చేయజాలని దానిని ధియోలను రక్షించుట నాకు చాలత్వ ప్రియముగనుండెను. మనలోనే ప్రారంభము గావలయును. భారతదేశములోనే నెక్కడనుగాని ప్రపంచములో పశువు లంతహింసముగ జూబడుటలేదు. ముసలి ఎద్దులను బండ్లకు గట్టి తోలుహిందువు ప్రచారముగ ఇనుపముల్లు కట్టితో పొడుచుటనుజూచి నేను ఏదీ తిని. మనపశువులు చాలవరకు సగము మేతమేసియుండుట మంతయు అవమానకరము. హిందువులముట్టుచేతనే ఆవులు కనియివాని కల్లికి పాలగుచున్నవి. కావున మనము న్యాయము పటతరముగ జేయగలపని మహమ్మదీయులతో నేహముజే ఆవును రక్షించుటవారి మంచికి వదలివేయవలయును. గోరక్ష్య సంఘములు పశువుల మేతనుగూర్చియు, జంతుహింసను నివృత్తుట గూర్చియు, పచ్చికబయళ్లు పోకుండ జూచియు, పశువుల అభివృద్ధి చక్కజేసియు, బీదగిల్లలవద్ద కొని పాలము ప్రదేశములను స్వయముగ ఆధారపడునటు జేసియు సహాయముజేయవలెను. పైచెల్లిన పనులేని చేయక న్నను హిందువులు భగవంతునకును మనుష్యునకుగూడ అపవరముజేసినవారగుదురు. మహమ్మదీయులు ఆవును చంపవలె అపలేకన్నయెడల వారు చేయుపాప మేమియును లేదుగాని ఆవును రక్షించుటకు వారు మహమ్మదీయునితో పోరాడ నెడల మాత్రము ఘోరపాపము జేసినవారగుదురు.

మేళము

మగిదులయెదుట మేళమునుగూర్చియు, హిందూదేశీలయములలో హారతులగూర్చియు నేను బాగుగ పరిశీలించితి. గోహత్య హిందువులతో నెంతకష్టమో మహమ్మదీయులయిది యంతకష్టము. మహమ్మదీయులు ఆవులను జంపవలె హిందువు లెట్లాపజాలరో అట్లే మహమ్మదీయులుగూడ తో జడిపించియెనను హిందువులను మేళముగాని హారతి జరుపకుండ ఆపజాలరు. వారును హిందువుల సద్భావనమువలెను. హిందువులు చేరమాడకుండ ప్రక్కనున్న మహమ్మదీయుని భావమును గమనించి వీలైనట్లు సంఘటింపనని నేను హిందువునైయుండి సలహానిచ్చుచున్నాను. కొన్ని చోట్ల హిందువులు చేయవలసిన మహమ్మదీయులకు కోపము వచ్చునట్లు మహమ్మదీయుల పార్శ్వముల పార్శ్వమునకు ప్రదేశ హారతి పార్శ్వంభించెదరు. ఇయ్యది అమితోకార్యమును బుద్ధి మాల్గినవని యనవలెను. విత్తొత్సవము విత్తొనిభావముల గమనింపవలయును. అందు విచారించుట యేమియు నక్కలేదు. కాని మహమ్మదీయులు గూడ హిందువుల మేళమును బలపరంతుముగ ఆపరాదు. భయపడిగాని దౌర్జన్యము ప్రయోగించినపుడుగాని లొంగుట ఆత్మగౌరవమును మతనిశ్చయములనుభంగముజేసికొనుటయగునట్లు కానిభయపెట్టినపుడు లొంగనివాడు అవలీలారికి ఆగ్రహము కలుగు కారణములు తగ్గించుకొని అట్టి అవకాశములు లేకుండ జేసికొందురు.

ఒడంబడిక

నేను పైని జెప్పినవానినిబట్టి ఒడంబడిక సంభవమనియు హిందూదేశీనిశితగూడ యొకను రాతదని స్పష్టమగుచున్న గోహత్య మేళములనుగూర్చి చేరములాడుట అసంగమని నా స్పష్టముగ దోచుచున్నది. ఉభయపక్షములవారును బుద్ధివంతులముగ యీవిషయమున కృషిసలుపవలెను. అంతేగాని ఒడంబడికవలన ప్రయోజనములేదు రాజకీయ విషయములలో ఒడంబడికగాని పరస్పరమహద్భావముగాని తప్పక అవసరము. కాని ఒడంబడికవలన ధర్మము గలుగవలెనన్న తత్పూర్వమును హద్భావము తిరిగి పెంపొందించుట అత్యవసరము. దౌర్జన్య వాయమవసరము లేక ఉభయజాతులవారును తమవివాదములను మతవిషయకములయిననుసరే యితరము లైననుసరే పరిష్కరించుకొనుటకు సిద్ధముగనున్నారా? నాయకులు పోరాటమునకిచ్చు గింపనిచో ప్రజలు పోరాడరని నాకుపూర్తిగ నమ్మకముగలదు. ఒకరికొకరు గావించుకొను ప్రతినిలు ప్రజాజీవితమునందు మోవిరుద్ధములు అనాగరకములనిశ్రోసియవలయునని నాయకులంగీకరించునెడల జనసామాన్యముగూడ వారిననుసరింపగలరై రాజకీయవిషయములు సంబంధించినంతవరకు అసహాయము నగుటచే యీ ఒడంబడికలన్న నాకంతగా వట్టుదు. కాని మున్నందు సద్భావము పెంపొందుటకై ఒడంబడిక జరుగులెనన్న అధికసంఖ్యకులగు హిందువులు చేరములు దిగక కలము కాగితముహాకిం అబ్బాలుఖాను గారి చేతికిచ్చి ఆయన గావించిన నిర్ణయమునకు కట్టుబడియుండుట మంచిదని నాభిప్రాయము. ఈవిధముగనే సిక్కులు క్రైస్తవులు పొరతికొ మొదలగు వారికి హక్కుల నొసగి మిగిలిన వారితోనే సర్దు జేందెదను. ఇదియే యీ సమస్యకు న్యాయమును ధర్మము గౌరవపరిధిమను నగు పరిష్కారము. జాతులలో ఐకమత్య పరిబలనన్న హిందువులు అల్పసంఖ్యకులను హైయము

లను. ఇంకేపరిమితులను దించిపడు. కోట్లకొలదిలో
గాననభ్యుదయము ముగిసిపలు కాన్సెలరులును కాబాలకుగ
త్యాగిసాభావము నునకు నిజముగ బోధ పడిన
హనిని అధర్మముగనువర్తియు పరిపాలకునిపట్ల హిం
సననుసరే మహమ్మదీయుడైననుసరే మరయేజాతివాడైనను
సరికొనినానిపైనుపయోగింపవచ్చును. న్యాయమార్గాను వర్తి
గల పరిపాలకుడుపట్ల హిందువుడైనను ముసల్మానుడైనను సరిస
నముగ గౌరవమునకు పాత్రుడగును. ఈసాంఘికవిభేదమును
నము రూపుమాపగోరుచున్నాము. అట్టిసందర్భమున అధిక
భ్యాకులు ప్రారంభముగావించి తమసద్భావముపట్ల అల్పసం
కృతులలో విశ్వాసము పురికొల్పవలెను. బలవత్తరులు బలహి
ంకారకు చేచియుండక ముందుగ చేయిచేసికొనిననే పరిష్కా
ము కుదరగలదు.

ఇకసర్కారు కాఖిలలో ఉద్యోగముల నొసగు విషయ
న నేనుజెప్పవలసినదేమనగా, యీవిషయమున యీజాతివి
భమును పాటించినచో పరిపాలనాసౌష్ఠ్యమునకు వినాశము చే
రగలదని భావించెదను. పరిపాలనా సౌష్ఠ్యము కు దర. వ.ల
ముననినఅర్హులగువారే ఉద్యోగములకు నియమింప బడవలెను.
శ్రీతపక్షపాతము ఎన్నటికినికూడదు. కాని అయిదుగురు ఇం
నియరులు కావలసినచో ఒక్కొక్కరిని ఒక్కొక్క సంఘము
ండి నియమించుట తగదు. విడుదలకొని అర్హులైనచో
ముదురుగని కూడ ఒక్కముసల్మానుల నుండియే యైనను, లేక
వేరైననుండియే యైన నియమింపవలెను. అనసరమునచో
ద్విరక్తు ఉద్యోగములు వివిధసంఘములలో నిష్కృతపాత
ర్థులగువారుచేరి పరీక్ష ద్వారా నియామకములగావించవచ్చును
ని సంఘములయొక్క జనసంఖ్యను నాటి ఉద్యోగముల
న్నడును విభజించి ఇయ్యకూడదు. విద్యవిషయమున చెడక
డియున్న జాతులు జతయిప్రభుత్వమువారివలన తగిన ప్రోత్సా
మును పొందుటకు హక్కుగల్గియుండును. కాని ప్రభుత్వము
ందు బాధ్యతగల్గినఉద్యోగములకు నియమింపబడగోరువారు
నరులకు అనసరమున పరీక్షలో కృతార్థులు కావలెను.

విశ్వాసమువల్ల విశ్వాసము జనించును

ప్రస్తుతము పరిష్కారము గావలసిన సమస్య ఒక్క
మామహమ్మదీయ సమస్యయే యని నాదృఢవిశ్వాసము.
కాందుముష్టికి వికమత్యమే స్వరాజ్యమని పట్టిన జిన్నా
సారితో నే నేకభవింపుచున్నాను. భారతవర్షములోని హిందు
ముసల్మానులకు వికమత్యము కుదుర దిది ఈ నిర్భాగ్య పు
డేములో ఏపనియు చేయుటకు మార్గముతోపకున్నది. ఈ
వికమత్యము సాధ్యమనియు, సహజమనియు ఉభయసంఘ
ములకు అత్యవసర మనియు, మానవసృష్టత్వమునుగణ్య మనియు
ను నమ్ముచున్నాను. ముసల్మానులు చాలలోపములు గావించి
యుండవచ్చును. వారిలో చెడ్డావారితో నే పటిసాంగత్యము
పూడ చేసితిని. కాని అట్లుచేసినందునకు నేనొక్కసారియైనను
విచారము పొందలేదు. ముసల్మానులు ధైర్యవంతులు, ఉదార
హృదయులు, అనుమానము తొలగింపబడినచో సంప్రదర్శముగ
నిత్యసింపగలవారు. అద్వాలమేడలలో నివసించేహిందువులు తమ
తోడి ముసల్మానులపై రాష్ట్ర రువ్యతగదు. ఇంకవరకు నిన్ను
తులవిషయమై మనమేమి గావించియుంటిమో ఇప్పటికిని
మి గావించుచున్నామో చూడుడు. కాకుల అనవదము
ంనానాచక్రమైనచో చందాలుడను పదము ఇంకెంత
ండావాచకము కాగలదు. ప్రపంచమునందలి మతముల
యొక్క చరిత్రలో నిన్నుజాతులయొడ మనము గావించుచున్న
అకృత్యములకు తగిన పాటి కానవచ్చుచున్నట్లు లేదు.
ఇందలి ఘోర మేమన మనము నేటికిని ఇట్టి అకృత్యములనే
గావించుచున్నాము. మానవుని అతిసహజమైన హక్కుకొరకై
చైతన్యం అట్టిసంగ్రామము జరుగుచున్నది భగవంతుడు ప్రత్య
క్షముగ క్షిప్రంపడు. ఆయనచర్యలు ధురవగాహములు. ఇప్ప
టిచున అవస్థలన్నియు ఈ ఘోరపాపములకు ఫలితములు కాన
ని ఎవరనగలరు? ఇస్లాంచరిత్రీయందు నిష్కాన్నతములున్నను
ఉత్తమవిషయములు చాలాయున్నవి. దానియొక్క ఉచ్చద
శలో దానియందు అసహన మేమాత్రీపు లేకుండెను. అయ్యది
ప్రపంచవిఖ్యాతి గాంచెను. పాశ్చాత్యదేశము అంగకారము
తో మునిగియున్న పుడు పోచ్యావనిపై ఒక లేజోమయమగు
వ్యోతి ఉపజుంచి బాధచేతుండుచున్న ప్రపంచమునకు సౌఖ్య
మును లేజున్న ఒకనెను. మహమ్మదీయులమతము అసత్యమైనది
కాదు. హిందువులు దానిని భక్తితో చదువునెడల నావలెనే
ప్రేమింపగలరు. ఇప్పడది అసత్యమును ఆవేశకరమును అయిన
నిడల అట్లుచేయుటలో మనముకూడ చాలనరకు పాలుపై కొం
టిమని చెప్పవలెను. హిం దు వు లు త ను యి ల్లు
కొము చక్కచెట్టుకొనినయెడల మహమ్మదీయులు వారి పూర్వ
రైత్రమునకు అనుగుణ్యముగ తోడ్పడెదరని నేను నిస్సంశయ
గ చెప్పగలను. ఈపరిస్థితుల పరిష్కారమునకు మూలము
ము హిందువులచేతులలోనే యున్నది. ఘనము పిరికిలమును

త్యజింపవలెను. అన్యోన్యవిశ్వాసములు గలిగియుండవలెను.
అప్పుడు అన్నియు చక్కబడగలవు.
ఈసారి యంగు ఇండియా అంతయు హిందు మహమ్మ
దీయమైత్రినిగూర్చి ప్రాయుటకై వినియోగించుటను యంగు
ఇండియా పాఠకులు మన్నింతురుగాక. ఇప్పుడు ముఖ్యమగు
విషయము ఇది తప్ప ఇంకొకటి లేదని పాఠకులు నాకు గల
భావములు గలిగియుండిన తప్పక మన్నింపగలరు. ఈసమస్య
వలన అభివృద్ధియంతయు మందగించెనని నా అభిప్రాయము.
పాఠకులు ఈవ్యాసమును జాగ్రత్తగ చదివి తమ అభిప్రాయము
లను నాకు తెలుపుచు ఈవిషయమై ఇంతకన్న ఎక్కువ విష
యము లేమైన తెలిపినగాని నాభావములందు ప్రమాదము
లేమైన నుండిన తెలిపినగాని నే నెంతయు కృతజ్ఞుడను.
మో. క. గం.

ఆమృతసరులో ముగిసిపలు
భాల్మీన్యము

సిక్కులకును మహమ్మదీయులకును వివాదము
అత్యంతవలలో సిక్కుల సంతోషరకటాకమునకు చేతు
కను ముగిసిపలువారి భాల్మీన్యమునకు బోక మహమ్మదీ
పక్షకి చిన్నగోరగుడు. అచట హిం దు వు లు ను మ హ
మ్మదీయులకు గూడ పూజ చేయుచుండును. అచట నెక
నె పు డో గుం క ను యి యుం డెన ని యు, అని
పూ డి పో యె న ని యు కొం ద ను మ హ మ్మ దీ
యుల మరల దానిని త్రవ్వ కారంభించిరి. అనాదిని త్రవ్వక
పిమ్మట అస్థులకు హక్కు లేదనేవని మహమ్మదీ యుల వాదించ
సాగిరి. అచటను సిక్కులకును మహమ్మదీ యులకును వివాద
కలిగిరి. అకాలిం అకరుముగాని అస్థులకు హక్కు లేదని
అభిప్రాయపడినాటికి గాదు వారిపై నేనుచే గుటకు సిక్కుయం
దిరి. మహమ్మదీయులు వందల కొలదిగా నచటచేరిరి. అలరుల
అరులవని తలచి జిల్లామేజర్ ప్రెసిడెంట్ వెల్లెక. మహమ్మదీయ
కాలములకు బోధింపగా మహమ్మదీయులు కాంక్షగా అట
నుండి వెడలిపోయిరి. ఇక ముగిసిపలు సాధులువారు నివిలు
దాకా చేసెదరు. వారివలన నెవరికొక్కరినయి క్షిరపదను.
(ఆ. వె.)

వైకం నత్యాగ్రహము

ప్రముఖులరాక
పోలీసు ఆఫీసు కమిషనరు ఆర్. కే. కృష్ణకృష్ణగారు
వైకంజవచ్చి సత్కారప్రమాణిమున కేగి ప్రజల రాకపోకలకు
తగిన ఎడతాకు వలచిగల వడలుట లేనిది తెలిసిరి. అప్పుకృ
తను పొడించువారు కొడుకంటిటి ఎడతాకు వారు కడలరుగాని
రాకపోకలకు కాకులనర ఎడతాకు వడుచునేయున్నాడు.
అని కార్యకర్త నుడివెను. భారత నిర్మూలకృష్ణారక సోమ
కార్యకర్తలకు పిండిగాను సాధువివ్రసాడుగాడు వై
కంజ వెళ్ల బజారుచేచ్చుచున్నాడు. వాడుకపు 8 కేరెడి
కొచ్చిరెదను. (ఆ. వె.)

రోగులకు వరప్రసాదము

కుదురపని, నిరాశ చేసుకొన్న బోధకాళ్లు,
నక్షవాతము, చెవులు, మున్నగు వ్యాధులు అతి
శీఘ్రకాలములోనే తురుగుట
నేను యీసంగతిని ప్రజల జేమముకొరకు
యీదిగువ ప్రచురించుచుంటిని.
నేను గత 18 సంవత్సరములనుండి, బోధ
కాలుచేతను, బలహీనతచేతను, బాధపడుచుంటిని.
తిరునల్వేలిజిల్లా, కృష్ణాపురం కావరస్తులును ప్రస్తు
తము చెన్నపురి జిల్లాటవును, ఆర్మీనియన్ ఏధి,
72 వ గృహమున కాపురమున్నవారు నగు పండిత
స్వామి శ్రీనివాసయ్యంగార్ల వారివద్ద ఒకమాస
మురోజులు మందుసేవించి, బోధకాలు మాయ
మాటయె గాక నాకు పూర్ణారోగ్యము కలిగినది.
జె. ఇ. డౌగ్లస్,
స్టాండ్మన్, మద్రాసు గాడ్డు,
నెం. 1 పెరంబూరు బాంకురోడ్డు, నేపేరి, మద్రాసు.
26-24,
(ప్రకటన నెం 26)

నాభా కేసు విచారణ

నాభాపోలీసు శాఖాధికారిసాత్యము
లాలా నాభారాం గారొక్కరే సాత్యముచ్చిరి. “ఈ
హారాజును రాజ్యవ్యతిరేకయటయే యీ అందోళనమునకు
కారణము మొదట నాభాలో కోరినచింతము: హరి ఉచ్చిరు
చే (వ.కారము ఆ.లీలకథ (దికాను) జరిగినది. సిక్కులు జయ
టోలో మరలంబంధమును మిశ్రతో మరయొకభగ జరిగినది.
ఆసభ లవడినమును జరుగసాగినది. ఉపన్యాసములు నైకులకు
చిక్కెనచే ముట్టి ఉపన్యాసముల నియోగిగిరి. ఒకనాటిరాత్రి
నవిమృగాకులలకండి కొండరు ఆకాలింబచ్చి గుగాసారి గు
రువ్యాపకాక్ష కావలియున్నభటులను కొట్టిరి.” అని యీసా
క్షిచెప్పగా ఇట్టిసాత్యము కల్లనా అను విషయమున న్యాయా
ధిపతికిని ప్రభుత్వశాఖ నాడికిని చాల చక్క జరిగినది. పిమ్మట
సాక్షిమరల సాత్యముచ్చెను. మొదట 25 మందిగల జజుల రా
సాగెను. వారివలన చాలబాధ కలుగుచున్నదని గ్రామస్థులు తె
లిసిరి. పిమ్మట ఫి. నెంబరి 21 కేరెడికి 60 మందిగల జజు వచ్చు
ని తెలిపినది. తగిన ఏర్పాటులు జరిగెను. గారి తేలగొలదికం
దివచ్చుటచే అంతయు నిజమయ్యా మైనది. ఒకడు కత్తిరి ఒక
నండిలిని నైకత్తి తెల్లగర్రయ్యె నైక్కియండ్డెను. అకడిపుడు
కొర్తలో ముద్దాయాలలో నోరెడుగా నున్నాడు, పిమ్మట
కొట్టాటజరిగినది. అటుపిమ్మట గివ్యాని కిలలాగా కచ్చిరి
అపుడు 478 మంది అకాలింబాని అచ్చుచేసిరి. నలుగురు
చనిపోయిరి. 1 మందిపాపిపోయిరి తెలిపినది. ఇతర పజులు
నూత తట్టిసా మామండ్ల అకస్తుచేసి. అనాడు మొత్తము 19
గురు చనిపోయిరి మీ గాదానాండ్రకలె లొంగిపోవుచున్నాడు
నాకు నిపాటి కడ్డలలకు గొరిగియకొనెదను ముద్దాయాలలో
నోరెడు ముచ్చురుచ్చున లేవారు గరవును నుడివిని యీ
సాక్షి తెలిపెను. (ఆ. వె.)

సంస్కరణల విచారణసంఘము

మోతీలాలు నెహ్రూగారు సభ్యత్వమును
నిరాకరించుట
సిమ్లా, మే 21:— సంస్కరణల విచారణ సంఘము
గల సభ్యుడుగ నుండలేనని ప్రభుత్వ అవారు మోతీలాలు
నెహ్రూగారిని గొంగ నాకతు నిరాకరించినదియు ఇందుకు
నామోక్షముగా గ. గి. ర. చికిరియ దెలియుచున్నది. (ఆ. వె.)

ధారతి
సచిత్రమాసపత్రిక

ప్రతిచంద్రమాసాదిని ప్రచురింపబడును
సచిత్రమాసపత్రిక ప్రతిసంచియందును 3,4
రంగులపటములు కలిగి ఇతర చిత్రపటములతో
ప్రచురింప బడును. వాఙ్మయము, చిత్రకళలు,
గానము, కథలు, నాటకములు మున్నగు అనేక
విషయములతో ప్రతిమాసమునను 200 పుటలు
కలిగియుండును.
మాదిరిపత్రిక గోరువారు అణాలు 0-10-0
స్టాంపులు పంపిన పంపబడును. ఉచితముగ పంప
జాలము. మాదిరిపత్రిక తెప్పించుకొన్న తర్వాత
చందాదార్లుగ చేరవయెడల ఆ సొమ్ము మనహా
యించుకొని తక్కినసొమ్ముచూత్రము పంపవచ్చును.
సంవత్సర చందా రూ 6 0 0
అర్ధస వత్సరము ,, 3 0 0
విడిపత్రిక ,, 0 10 0
ప్రస్తుతము పోస్టలు రూబు ప్రకా
రము. 0-2-0, రిజిస్టరుచార్జి, 0-3-0 తపాలు
చార్జి అధికముగురున్నది. మీరే ముందుగ మన
యాధ్వరు పంపిన ఈఖర్చు తెగ్గును. పి. పి. లు పంపి
నచో సొమ్ము మాకు ఒక్కొక్కప్పుడు ఆలస్యముగ
చేరుటయు పత్రికలు పంపుట ఆలస్య మగుటయు
సాధ్యమిచ్చును.
మే నే జ య, ధారతి.
తపాలవెట్టె నెంబరు 213 మద్రాసు.

ఆంధ్ర పత్రిక

1924 సం॥రం జూన్ నెల 2 వ తేది

సోమవారము

పల్లెకు సర్వీసు కమీషను రిపోర్టు
సర్వీసు ఉద్యోగుల సౌకర్యములు

మాకు జేరిన పల్లెకు సర్వీసు కమీషను రిపోర్టును పరిశీలించగా, భారతీయ సభ్యులందరి సూచనల నెట్లయంగిరించినా యని యాశ్చర్యముగలుగుచున్నది. ఏదియో యొక స్వల్పవిషయమును గూర్చి తప్ప, ఏదో భిన్నాభిప్రాయముల నయినను దెలుపరయి, ఐలింగుటను కమీషను రిపోర్టునందు, అట్లు రిపోర్టుముగ రు దెలిపిన భిన్నాభిప్రాయము మిగుల గంభీరముగ నుండెను. అట్టిజేయు దీనియందు గాన రాదు. భిన్నాభిప్రాయమునకు అవసరము లేదండమా, వెనుకటికన్న నెక్కుడు అవసర మిప్పుడు గనపించు చున్నది. ఐతన, భారతీయ సభ్యులు సర్వీసు ఉద్యోగులకు మేలొనర్చినందులకు తగిన అహూతరణము జరిగెను. మితవాదనాయకు లగు సమర్థుగాడికి ఇండియా మంత్రిసభలో సభ్యత్వము లభించెను. భూదేంద్రనాథ బాసుగారు బెంగాలు ప్రభుత్వ సభ్యులయిరి. హబిబుల్లాగా రివర కే మద్రాసు ప్రభుత్వ సభ్యులుగ నుండిరి. యూరపియన్ సభ్యులు మాత్రము తమ పట్టుదలను పూర్తిగా నెగ్గించుకొనిరి. రిపోర్టుతో సంత్ృప్తి జెందక యూరపియన్ సభ్యులు ప్రత్యేక విజ్ఞాపనలను ప్రకటించిరి. రిపోర్టునందలి సూచనలకన్న నెక్కుడు లాభకరముగ సూచనలను కావించి, రిపోర్టు కెక్కుడు బలము కలిగించిరి. భారతీయ సభ్యుల మానమును, యూరపియన్ సభ్యుల చాకిర్యమును కలిసి, సర్వీసు ఉద్యోగుల రొట్టెను నేటిలో బడవైచినవి.

రిపోర్టునందలి ప్రధాన విషయముల నిండుక వివరించెదము. సంస్కరణములకు పూర్వము సివిలు సర్వీసు ఉద్యోగుల సౌకర్యము లధిక్ముచేయబడెను. కాని, మరిల నింతత్వరలో వేతనాభివృద్ధి కెట్టియవకరము గలద? పస్తుల ధరలు పెరుగుట యొక కారణము. ధరలు పెరిగినవి, తగిన. నిజ కారణము వేరుగలదని తోచును. కానిని పిమ్మట సూచించెదము. రూపాయ మారకపురేటు ఒక్క మారు మాత్రము 2 పిల్లింగులుగ నిర్ణయించబడెను అంతకు పూర్వముగాని పిమ్మటగాని, ఆరేటున నది నిలిచియుండలేదు. మారకపురేటును 1 పిల్లింగు 4 పెన్సిలుగ నిలిపియుంచవలెనని బాలాలుగ రు చేసిన సూచన యే తుదకు సర్వీసు యొక్క మిగిలిన నిపుణుల యూహలన్నియు నిష్ఫలమయ్యెను. 2 పిల్లింగుల రేటు నిలిచియుండలేదని కారణమున, సివిలు సర్వీసు ఉద్యోగుల వేతనములను అల్ల వెన్నలను హెచ్చుజేయవలయునని సిఫార్సు జేయట మాత్రము మిగుల పేలవముగ గనుపట్టును. కాని, వేతనాదుల నెటులనయినను బెంచుటకు నిశ్చయించినపుడు, ఎట్టి కారణముయినను ఫలిపోవుచుగద. సివిలు సర్వీసు పట్ల వెనుకటి ఆర్డరు యొక్క గలిగించుటకు, లీకమీషను వారిటుల గావించిరి. సివిలు సర్వీసు ఉద్యోగులకు ఖర్చులధిక్ మై యుండవచ్చును. ఇందును గూర్చి వివాద పడనక్కర లేదు.

హిందూ దేశపు కామధేనువు చల్లగ నుండు, ఉన్నతోద్యోగు లెట్టిసుఖముల ననుభవించుటకయి

నను వీలుగలదు. వీరికష్టముల గాంచి, కండ్ల నీరు గార్చునవారు గనుపించరు. సర్వీసు ఉద్యోగులు హిందూ దేశమునకు జేసిన సేవను ఉగ్రుంచుచు, వారు పడెడి బాధలను వివరించుట సర్వసామాన్య మయినది. సంస్కరణములు ప్రారంభమయిన నాటినుండియు ప్రతివారికిని ఇది యొక పాట యయినది. లీకమీషను వారియెదుట, ఈ పాటను చక్కగ నేకరువు జెట్టిరి. సివిలు సర్వీసు ఉద్యోగులు ఆయా మండలములలో బనిచేయుచుందురు. వారి భార్యలు ఎండ తాపమున కోర్కె జాలక, కొండలపై నివసించుచుందురు. వీరి బాలురు ఇంగ్లండులో నున్న తల్లిదండ్రుల నభ్యసించుచుందురు. ఉద్యోగుల జీతము లీ ఖర్చుల కన్నిటికిని సరిపోవవలెను. ఇంకను మిగులవలెను. ఇట్టి కఠినమైన బాధలు చూచిన, ఎంత జీతమిచ్చినను ఫలిపోవదు. సివిలు సర్వీసు ఉద్యోగుల బాలురు మరల సివిలు సర్వీసులో కృతార్థులగుటకు, హిందూ దేశము సహాయము జేయవలయును. వివాహితు లగు ఉద్యోగుల నేకులు అప్పులలో మునిగిపోవుచు న్నుండలకు లీకమీషను వారె తయి వగచిరి. ఇట్టి దుస్థితిని నిలిపియుంచుట శ్రేయస్కరము గాదని భావించిరి.

రాజభోగముల ననుభవించవలెననిన, సివిలు సర్వీసు ఉద్యోగుల జీతములను వృద్ధి జేయవలసినదే. ఉద్యోగులేగాక, వారి కుటుంబము వారు గూడ స్వర్గ తుల్య మగు సౌఖ్యస్థితి ననుభవించవలెననిన, ఇంతకన్నను వేరు మార్గము లేదు. కాని, హిందూ దేశ ప్రజలకు త్రాగుట కొక్క పూట యయినను గంజిదొరకకుండగ, సివిలు సర్వీసు ఉద్యోగులు మాత్రము భోగములలో తేలియాడవలయునా? ప్రజాసామాన్యముపై వీరికి గల నిర్లక్ష్య జాతరమునకరుణించి నిదర్శన మగునా? ప్రజలయిబ్బండలలో తామును కొంతవరకయినను పాల్గొనుటకు, వీరు సమ్మతించవలదా? భారతీయ సభ్యు లీ సంగతి నుడవారింపలేకపోయిరి. కాని, భారతీయ ఉద్యోగులకు గూడకొన్ని సౌకర్యములనిచ్చుటకు లీకమీషను వారు సమ్మతించుటచే, పాపము భిన్నముగ వ్రాయుటకు వీరికి కలమాడకపోయె గాబోలు! ఉద్యోగులకడుపు నిండిన, ప్రజలకడుపు నిండునా? ఇంతకన్నను స్వచ్ఛ వేతనములు గల ఉద్యోగులతో పనిజరుగదా ఏమి? అట్టి ఏర్పాటులను జేసి కొనుటకు, హిందూ దేశమునకు శక్తి తేనంతవరకు, ప్రజలు వ్యయ భారము క్రిందబడి నలుగురుండవలసినదే. స్వరాజ్య స్వాతంత్ర్యము లభించినగాని, తన కనుకూలించినరీతిని ఉద్యోగులను నియమించుకొనుట కవకాశము లభించనేరదని, తేటతెల్లముగ చున్నది.

వాణిజ్య కాలలోని ఉద్యోగులస్థితి సర్వీసు ఉద్యోగులస్థితికన్న మెరుగుగ నున్నదని, లీకమీషను వారు కనుకొనిరి. ప్రారంభ వేతనము తక్కువగ నున్నను, ప్రమోషనులు త్వరితముగ లభించునట. నివసించుటకు ఇండ్లు ఉచితముగ లభించునట. రాను పోను ప్రయాణపు ఖర్చు లీయబడునట. ఎక్కువ చదువు లేనివారికే యిట్టి సౌఖ్యము గలుగుచుండ, సర్వీసు ఉద్యోగుల కీ పాటియైనను సౌఖ్యముండవలదాయని, లీకమీషను వారు వాదించుచున్నారు. ఇట్లు పోలికలుచూపుటకు మొదిలిడిన నంతండదు. ఇంతకన్నను సభ్యమగువాడ ముండబోదు. హైందవ పరిపాలనను నందు ఖర్చు తక్కువ కవసరము గలదని, లీకమీషను వారు గ్రహించిరి గాని, సర్వీసు ఉద్యోగులస్థితిని చక్కబరుచుటలేదని వీరు వ్యక్త పరుచుచున్నారు. సర్వీసు ఉద్యోగులు రాజ్యాంగ సంస్కరణముల నామోదించుటయే గొప్ప యని యరు భావించిరి. కాని వీరు ఆమోదించిన సదేమి?

సంస్కరణములు పనికిరావని, వెనుక తీవ్రముగ వాదించియుండిరి. లీకమీషను కమీషను వారియెదుట నిచ్చిన సాక్ష్యముతో, సర్వీసు ఉద్యోగులు ప్రాతపగలను వెలిగిక్కి యుండిరి. లీకమీషను వారి సూచనలు కొన్నిటిని జూచిన, హైందవ స్వపరిపాలనమునకు సర్వీసు ఉద్యోగు లెంత విముఖులో బయల్పడక నూనదు.

ఇండియను పోలీసు సర్వీసు నింకను ఆర్డరు వంతముగ జేయవలయునట. యూరపియన్ల రా బట్టుట కిది యవసరమట. అందుచే ప్రారంభ వేతనమును నయితము వృద్ధి జేయవలయు నని సూచించుట విచిత్రము. పోలీసు సర్వీసులో ప్రవేశించు వారు ఉన్నత విద్యనయినను కలింపరు. ఐనను వీరు చేసెడి పని చాలకష్టమైతో గూడకొనియున్నదని లీకమీషను వారు భావించుచున్నారు. భారతీయులు చేయజాలని పనులను వీ రేమి నిర్వర్తించుచున్నారో దెలియదు. సర్వీసు ఉద్యోగులు హిందూ దేశమునకు వచ్చి పనిచేసినందులకుగాను నిచ్చెడి "టవరుసీసు" జీతమును వృద్ధి జేసి 2 పిల్లింగుల రేటుచొప్పున ఇంగ్లండులో నీ మొత్తమును దీసి కొనుటకు ఏర్పాటు చేయబడినది. సెలవుదీసికొని ఇంగ్లండుకు వెడలువారి కిదివరకు ప్రయాణపు ఖర్చుల నిచ్చునాచారము జేకుండెను. ఈమారు అట్టి సౌకర్యముగూడ ప్రసాదించబడెను. ఇదివరకు నడ్డీ లేకుండ బదులును మాత్ర మిచ్చుచుండెడివారు. అంతమాత్రము సౌకర్యము చాలదట. మెయిలు స్టీమరుమీద రానుపోను ఫర్టుక్లానులో ప్రయాణము జేయుటకు, ప్రతియూద్యోగికిని నాలుగూర్ల వ కాశముగలదు. భార్యకును అట్టి సౌకర్యమే గలదు. పిల్లవాండకు ఒక ప్రయాణమునకు మాత్రము అవ కాశముగలదు. ఉద్యోగి చనిపోవునెడల ప్రభుత్వపు ఖర్చుమీద వారి కుటుంబము నిల్లు చేర్చెనరు.

అకవనెంతుకు ఉద్యోగుల పెన్షనులు వృద్ధి జేయబడెను. కార్యనిర్వాహక సభ్యత్వమును, గవర్నరు పనులను నిర్వహించిడివారి పెన్షనులు వృద్ధి జేయబడినవి. మరియొక విచిత్రముగూడ గనుపించును. సర్వీసు ఉద్యోగు లెప్పుడుబట్టిన నప్పుడు పెన్షనులను దామాషాగా దీసికొనుటకు, లీకమీషను వారు అవ కాశమిచ్చుట చిత్రముగ గనుపించ గలదు. ఇదివర కట్టిపాక్కు కొలిది కాలమువరకు మాత్రమే ఏర్పాటు జేయబడెను. అట్టి కాలపరిమితి ఇప్పుడు దొలగిపడెనది. మరియొక శాఖలోనికి సర్వీసు ఉద్యోగులను ప్రాన్సు ఫర్డు జేసిన యెడల, సర్వీసు ఉద్యోగులు తమకుగల సహజ సౌఖ్యముల ననుభవించవచ్చును. లేదా, ఇండియా మంత్రితో జేసిన కంట్రాక్టులను రద్దు జేసికొన వచ్చును. ఇక ముంద నుండియు ప్రభుత్వముతో ప్రత్యేకపు కంట్రాక్టులు జరుగునట. వీని కేమైన లోపము గలిగినచో, సర్వీసు ఉద్యోగులు ప్రభుత్వమువారిపై వ్యాజ్యము వైచి ఐరిషరమును రాబట్టుకొనుటకు వీలుగలుగును. ఇక ముందునుండి యు సర్వీసు ఉద్యోగుల వ్యాజ్యములను ఐర్లండ్ పరిపాలనవచ్చుటచే సివిలు కొర్టులకు క్రొత్తపని గల్గింపబడును గాబోలు. ఇంతియగాక, ప్రపౌర్వ నేటు పెన్షనుమీద ఎప్పుడుబట్టిన నప్పుడు ఉద్యోగమును చాలించుకొనుటకు వీలుగలదు.

హిందూ దేశపు ధర్మ ఎన్నిరీతుల ఖర్చునవలసి యుండునో ఇందునుబట్టి గ్రహించవచ్చును. రాబోవు ప్రభుత్వములు సర్వీసు ఉద్యోగుల హక్కులను భంగపరుచుకొని కాపాడుటకు, పల్లెకు సర్వీసు కమీషను శాశ్వతముగ స్థాపించబడెను. దీనియందలయిదుగురు సభ్యులుందురు. వీరిజీతము హైకోర్టు జుజు జీతమునకు తక్కువగ నుండగూడదట. ఇదివరకు

అధికారవర్గము చాలక, వీరు క్రొత్తగ జేర్చబడిరి. దామాషా పెన్షనుల విషయమున ఒక్కప్రశ్న ఉదయించుచున్నది. ట్రాన్సుఫర్డు శాఖలో పనిజేయు వలసినంత మాత్రమున, దామాషా పెన్షనుల దీని కొని లేచిపోవుటకు సర్విసుయ్యద్యోగుల కవకాశ ముండుచో, ఇక వీరికి సంస్కరణములపైగాని, హైందవ స్వపరిపాలనముపైగాని గతి యభిమాన మెక్కడగలదో తెలియదు. ఇట్టియభిమానము లేకుండుటచేతనే, లీకమీషనువారు ఎప్పుడుగావలసిన సర్వము రైతెగటు కవకాశ మీయవలసివచ్చెను. పోనీ, అంగ నవసరమున్నచో యూరపిషను నిపుణులను కొలదికాలపు కంట్రాక్టుకింద నీయ మింపగూడదా? అదియు బనికిరాదు లీకమీషను వారు నిరూపించుటచే సౌకర్యములన్నటిని సర్విసు యద్యోగు లనుభవించెదరు. ఇట్లుండల నన్నిటిని హిందూ శేశము భరింపవలెను. తుదకెటుల తలస్థి చెనో జూడవచ్చును.

రానురాను ఉన్నతోద్యోగములు భారతీయుల వరము జేయబడునని, యాశ పెట్టుచున్నారు గాని లీకమీషను రిపోర్టునం దీవిషయమై విశాలముగు సూచనలుగలవా? అవియు గనుపించవు. సివిలుసర్వి సులో సగముమందియూరపిషనులు, సగముమంది భారతీయులు జేరునప్పటికి కనీసము 15 సం॥రము లయినను పట్టునని యూహించబడుచున్నది. అంత యు భారతీయులవర మగునప్పటి కేతకాలము పట్టునో యూహించవచ్చును. పోలీసుసర్విసులో సగముమంది యూరపిషనులును సగముమంది భారతీయులును జేరునప్పటికి కనీసము 25 సంవత్స రములయినను పట్టునది. ఇట్లులే నిరెరసర్విసుల విషయముగూడ పేర్కొనబడినది. కాని అచరణ లోనికి వచ్చునప్పటికి, లీకమీషనువారి సూచన ల్లికను సంకుచితముగాగలవు. ప్రస్తుతస్థితియే నిలు చుచో, ఉన్నతోద్యోగములు భారతీయులవరమున నప్పటికికనీస మొకతొమ్మిదివయినను గడువవచ్చును. ప్రజలయూహలకును, అధికారుల యూహలకును ఎంత తారతమ్యమున్నదో జెప్పనక్కరలేదు. ఇ త వరకును, వైద్యశాఖయందు, ఉన్నతోద్యోగములు ఇండియను మెడికల్ ఆఫీసరుల హస్తగతమైయుండె ను. ఇకముందు వైద్యసంబంధముగు మెడికల్ సర్విసు నుండి సివిలుమెడికల్ సర్విసు వేరుజేయబడినది. కాని సివిలుమెడికల్ సర్విసులో వైనను, బ్రిటిషుఉద్యోగులు నిర్ణీతసంఖ్యకు తక్కువగ నుండిగూడదని నిర్ణయింప బడెను. భారతీయోద్యోగుల కిచ్చిన సౌకర్యము లత్యల్పములు. సర్విసుఉద్యోగములు, కంట్రాక్టులు ఒడంబడికలపై నాధారపడియున్నప్పుడు, ప్రభుత్వ ముపై సేవకుల కెట్టియభిమానముండును? సేవకులకు వారిజీతముపైనను, సౌఖ్యముపైననే దృష్టి నిలిచి యుండును. కోర్టువ్యాజ్యములకు భయపడి సర్విసు ఉద్యోగులకు ప్రభుత్వమువారే లొంగియుండవలసి వచ్చును. వేతనములపేరు పెట్టి, సివిలు సర్విసు ఉద్యోగులేమీ, తదితరసర్విసులవారేమీ, శాశ్వత సౌఖ్యముల ననుభవించుటకై ఆందోళనము నలి పిరి. లీకమీషనువారు వీరి ఆందోళనమును సఫలము గావించిరి. సర్విసులను ఉక్కుచట్టమును బునాదు లుగజేసినాని భావిస్వపరిపాలనమును నిర్మింపవలయు నని, లాయడుజార్జిగారు గావించినపాచ్చరిక సఫల మయినటులనే ఎంచవలయును. లీకమీషను రిపోర్టు వలన, క్రొత్తఉక్కుపెట్రి మున్నగు సభ్యులకు గలిగిన సంక్షోభిని గాంచిన, ఇందలిసూచనలు భావ్యభివృద్ధి కెంత ప్రతిబంధకములో కనుగొనవచ్చును.

ఆంధ్ర ల
గాంధీ మహాత్మని వు. జానిధి
లక్షరూపాయలు నమర్చింపవలెను
2.6.24

యథా శక్తి ని తోడ్పడుదు

చందాలు	కోశాధికారి కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావు
ఇదివఱకు 31161-9-10	మంతులుగారికి చేరిన వసూళ్లు 15451-5-5
నేటివసూలు 46-0-0	నెల్లూరుజిల్లా కావలిఫిర్కా కాంగ్రెసు సంఘమువారివలన వసూలు 42-0-0
తూర్పుకృష్ణాజిల్లా కాంగ్రెసుసంఘము వారిచే వసూలై యున్నది 216-15-0	విస్సాకోడేరులో బుద్ధిరాజు సీతా రామయ్యగారు, నందూరు రామకృష్ణ రావుగారు, వివాహసందర్భమున ఇచ్చినది 4-0-0
మొత్తం. 31424-8-10	మొత్తం. 15497-5-5

పూజానిధికి సామ్యునబంపు చిరునామా:—కా. నాగేశ్వరరావు, నెం 7 తంబుకెట్టిపేథి, మద్రాసు

హిందూమహమ్మదీయ సంయోగము

హిందూమహమ్మదీయ సంయోగమును బల పరచుటకు గాంధీమహాత్ముడు మరల తనశక్తి నంతిను పనియోగించుచున్నాడు. యంగుఇండియా పత్రికలో గాంధీమహాత్ము డీవిషయమై వ్రాసిన భావగర్భితమగు వ్యాసమును గాంచిన, ఉభయ సంఘములవారునుకొలదిపాటిసహాయముజూపిన వ్యవహారము కుదుటబడునని స్పష్టమగును. ప్రస్తుతసమయమున, ఉభయసంఘములవారును మేల్కొని యున్నారు. వారిని నిదురబుచ్చుటకు, తాము మరల బ్రయత్నింపమనియు, నేడు గలిగినప్రజాప్రబోధ మును సరియగు మార్గముల నడపుటయే తమ విధియనియు, మహాత్ముడు హెచ్చరించుచున్నాడు. ఉభయసంఘములకును మధ్య గలిగిన ఎడతాటు విచారకారణములను నిరుత్సాహము గలిగింప జాలదనియు, ప్రస్తుతము చెలరేగుచున్నతూపాను రానున్న శాంతికి మార్గము జూపుచున్నదనియు, మహాత్ముడు నమ్ముచున్నాడు. అట్టి విశ్వాసముతో నితరనాయకులును కృషిసలుపుచో హిందూమహమ్మదీయసంయోగము సుస్థాపితమగునని తమ సంది యములేదు. మహాత్ముడు సూచించినటుల నాయకులు సుహృద్భావమును గనుకఁబడినగాని ప్రజా సామాన్యము సుహృద్భావము గనుకఁబడినదగు. నాయకు లొకరితో మెకరు పోరాడుచుండునపుడు, ప్రజల పోరాటములు మాటలుదాటి దెబ్బలాటకు దిగుట సహజము. ప్రజలలో నోదర భావము ప్రబలనిది, ఒడంబడికలవలన నేమి ప్రయోజనముండును? హృదయముగరుగనిది, కాగి తముపై నెన్నినిబంధనలను వ్రాసినను ప్రయోజన ముండదు. విశ్వాసము, విశ్వాసమును బుట్టించునని మహాత్ముడు హెచ్చరించుచున్నాడు. అన్నిమతము లను సత్యములే యనియు, అఖండసత్యముగు భగవానునినుండియే నుద్భవించుచున్నవనియు, లోప భూయిష్టులగు మానవులవ్వారా బయల్పడుటచే అసౌపూర్ణముగ గనుపించుచున్నవనియు, మహాత్ముడు దెలిపినసంగతులను సులభముగ గ్రహింప వచ్చును. అన్నిమతములను గౌరవించుచు అత్యంత సహనభావముగనుపఁపఁచెడిహిందువు లీవిషయమును హృదయము జేసికొనుట దుస్సరముగాదు. అట్టితరీ

హిందువులుతమయమూల్యముగు నాముష్మికసాధన సంపదను ఈసమయమున వినియోగించి, ఇతరు లకు మార్గదర్శకులగుటకు వీలుగలదు. మహాత్ముని యపదేశము ననుసరించి పాటుబడుచో, భాషిణి జాతము అత్యంతానుకూలముగ నుండకమానదు. జాతైక్యము సుస్థిరమగునని, స్వరాజ్యసిద్ధికి కాల మెంతయోపట్టును. అట్టిస్వరాజ్యమును కదలించుట కేరికిని సాధ్యపడదు. మహాత్ముడును, ఆలీనాదరు టును కలసి నిర్మించిన హిందూమహమ్మదీయ సంయోగము నీతరుణమున కాపాడి బలపరచెడివా రెల్లరును ధన్య లగుటకు సందియము లేదు.

గాంధీ పూజానిధి

తూర్పుకృష్ణాజిల్లా కాంగ్రెసుసంఘము-బందరు
11-5-1924 మొదలు ది 31-5-24 వరకు వసూలు అయిన మొత్తము.

సంకా సుందరరావుగారు	2.0-0
జేవర కోట	
దోనెపూడి వెంకట సుబ్బయ్యగారు	10-0-0
యీ వెంకటేశ్వర్లుగారు	10-0-0
గాంధీకృష్ణుడు	5-0-0
వేమూరి పున్నయ్యగారు	2-0-0
చిట్టూరు	
పరుమారి కోటయ్యగారు	1-0-0
పల్లపోతు గుడు నాథంగారు	1-0-0
పరుమారి పీఠయ్యగారు	1-0-0
పరుమారి రత్నంగారు	1-0-0
యీ రత్నయ్యగారు	2-0-0
పెనుముత్త	
కట్టమారి వెంకటేశముగారు	40-0-0
బొన్నలగడ్డ వెంకట సుబ్బయ్యగారు	10-0-0
యార్లగడ్డ అప్పయ్యగారు	5-0-0
వేమూరి సుబ్బయ్యగారు	5-0-0
పీఠభొట్ల ముక్తేశ్వరరావుగారు	10-0-0
దండమూడి పున్నయ్యగారు	5-0-0
బాలాది శేషయ్యగారు	2-0-0
ప్రభల వెంకటసుబ్బయ్యగారు	2-0-0
పండలనేని రంగనాథులుగారు	1-0-0
యీ ఆనందముగారు	1-0-0
చక్కా నాగయ్యగారు	1-0-0

కృష్ణాపూరివాడు-వల్లభజోక్యలవారి ఆగ్రహారం	
వెంపటి చలమయ్యగారు	5-0-0
వల్లభ జోక్యల రామస్వామిగారు	8-0-0
గంధం	
ఒక వివాహసంబంధమున రెండుచిలకల నూర్య	2-0-0
వారాహుని మూర్తి గారు కనూలుచేసి పంపించినది	
బంధరు	
దిట్టకవి పీఠరాఘవయ్యగారు వనూలుచేసిన గడ్డ	1-1-0
శేలమునేయగారు రాబడిన మొత్తము	
చిన ముత్తేచి	
పునుకొల్లు రామస్వామిగారు	10-0-0
యీ లక్ష్మయ్యగారు	5-0-0
యీ వెంకట్రామయ్యగారు	10-0-0
వల్లభాపల్లి పీఠరాఘవయ్యగారు	4-0-0
పునుకొల్లు పుండరీకాక్షుడుగారు	50-0-0
ఒక అభిమాని	4-0-0
ఇంగుక రామస్వామిగారు	1-0-0
కాపూరి నాగయ్యగారు	1-0-0
ఉప్పలూరి శేషయ్యగారు	2-0-0
చిలకనూరు రెండుచిలకల నూర్యవారాహుని మూర్తిగారు, కా. వాగేశ్వరరావు పంతులు గారి చేత పంపినది.	1-14-0

మొత్తము. 26-15-0

రెండుకంఠల పదహారు రూ. పాఠ్యాల పదిహేను అక్షరాలు మా కార్యస్థానములో నిలువయున్నవి.

బొబ్బి వెంకటేశ్వయ్య,

చె. వేం. సరసి-హము,

కార్యదర్శులు.

బొంబయిలో పఠాన ఘోరములు

కార్పొరేషను సభ్యుని గృహమును మట్టడించి దోచుకొనిరి

మార్వారీ ఏజంటును కత్తులతో పొడిచి అతని భార్యను భంగపరచిరి

బొంబయి, మే 31:— ఇటీవల మునిసిపల్ కార్పొరేషను కమిషనరు, ప్రభుత్వమువారు తీవ్రదృష్టల కల విచిత్రానుభవముల కలిగిపోయినట్లు వని గాఢించిన తీర్మానము నందల్చినది. కలకత్తా న కారంజీగా రొంగ్విని యంతర్జాతముచే కాగ్రహారములై 40 మందిగల కళాశాలకు నిర్మింపఁగలగా, గాల్ఫ్ గ్రూవ గంధరి కారంజీగారి గృహమును మట్టడించి, అచ్చటన్న మార్వారీ ఏజంటును చాకతిగా గొట్టి అతని భార్యను భంగపరచిరి. కారంజీగారు లేకపోవుటచే వారిని ఇరువ పైయైదు నీ. నులు అభివృద్ధి పోవుటచే వారిని మార్వారీ ఏజంటును చాకతిగా గొట్టి తరువాత వారిని భార్య నతమాకరము యందగా వాక దడ్డలు కట్టినపుడు కత్తు తో కలుపొడిచిరి. బండిపోటువారును, లూటీకీసిన విలక్షణం వస్తువులకు తీసిగొని వస్తువులకు ప్రజలు దీక్షిగట తేరకుండ భయపెట్టుటగాను రుపావల ప్రజలను కల్లెరి. గాయకరమందిక మార్వారీ ఏజంటు వైర్యులకుల మార్పుచేసె. పోలీసులు తేరముల పెడక పొందిరి. కట్టణ మ. రాయ కలవరము తెలియున్నది. ఆ! (ప్రె)

పంజాబుగవర్నరు

హెయిలీగారు చార్జిపుచ్చుకొనిరి

బొంబయి, మే 31:— పంజాబు గవర్నరుగారి కిట్ ఎత్తయ్య మాన్ గానుగా తీసినమున వి. వి. సి. వి. హెయిలీగారు బొంబయికి వచ్చి, తమభార్యన్నాను బొంబయి ప్రభుత్వ కేంద్రమునందు కల. ముల్కము హెయిలీగారి చార్జి నప్పగించెను. బొంబయి ప్రభుత్వ ప్రధానకార్యదేహుర్తి యెదుట హెయిలీ గారు రాజకీయ ప్రమాణమును గావించిరి. హెయిలీ దంపతులు పాశ్చాత్యుల సంగతులను బయలుపెట్టెరి. సర్. ఎత్తయ్యగారు “విక్టోరియా” నామక కేపు బయలుపెట్టె రు. అత పరమ ట్రాఫ్ టువలను ప్రసాదించునందు భవతేనీ యెందురు.

(ఆ! ప్రె)

కాంగ్రెసు సంఘములు

మహాత్మునితో సంభాషణము

అహమదాబాదులో అసోసియేటుకుమైసు విలేఖరి మహాత్ముని సందర్శించి కాంగ్రెసుసంఘములకట్టుబాటునుగూర్చి మహాత్ము డిటీవలచాసిన వ్యాసము విషయమున ప్రశ్నించెను.

వి:— మీరు యీవిషయమునుగూర్చి ఎండు యిండియావక్తరితో చాసిన వ్యాసమువలన కాంగ్రెసుపక్షమువారిలో భిన్నత్వ మేర్పడదా?

మ:— భిన్నత్వమునగా మీ అభిప్రాయ మేమి? రెండుపక్షము లగుననిమా? అటులైన గయలోనే రెండుపక్షము లిదివఱకే యేర్పడినవి. బ్రిటిషుపార్లమెంటు (కామచ్యు)సభలో ఎన్నిపక్షములూ కలవు. అంతమాత్రమున బ్రిటిషుజాతీయందు భిన్నత్వ (స్టి ఎటు) మేర్పడినదని మీ రనగలరా? అటులే కాంగ్రెసులో రెండుపక్షము లుండినను భిన్నత్వము కాజాలదు. పార్లమెంటులో అధికసంఖ్యాకుల అభిమానమును బడయగలిగినపక్ష. మధికారమును వహించుచుండునటులే కాంగ్రెసులోగూడ సధిక సంఖ్యాకమగు కమమే అధికారమును వహించుచుండును. పార్లమెంటులో నున్న పూర్వానుసరణ వాదులు కార్మికులుమున్నగువివిధపక్షములవారొడిరి కంటెను తామే ఘనుల మని ఉదాహరణమువారు గాని మరేపక్షమువారుగాని ఎటుల చెప్పుకొన జాలరో అటులే కాంగ్రెసులో శాసనసభానుకూల పక్షమువారికంటె తాము ఘనులమని ప్రతికూల పక్షమువారుగాని వీరికంటె తాము ఘనుల మని అనుకూలపక్షమువారుగాని చెప్పుకొనజాలరు. చెప్పుకొనరు. ఇట్టివిధేన మేర్పడకుండ చేయుటకును అది సాధ్యకడకపోయినచో శ్రేష్టముగా పనిజరుగుటకు ప్రయత్నమైన చేయుటకు నే నారీతిని సూచించితిని. సంయోగమిక్రమ ప్రభుత్వవద్దతిని నే నంగీకరింప జాలను. అందులో ముఖ్యవిషయములందే భిన్నాభిప్రాయములు కలిగియున్నపుడును లేక భిన్నభావములు ప్రత్యక్షమిరుద్ధ భిన్న కార్యనిర్వహణమునకు గడంగునపుడును నే నసకీ సంయోగవద్దతి కంగీకరింపజాలను.

వి:— దీనివలన దొరతనమునం దెట్టి ఫలిత మేర్పడును? సంస్కరణములం దాసించబడుచున్న అభివృద్ధి అవకాశము లన్నియును దీనివలన సంతరించునా?

మ:— అటుల జరుగునని నేనుతలంపను. నేను గూడ స్వరాజ్యపక్షమువారితో కలిసినచో ప్రభుత్వము తల్లడమందునని కొందరు సూచించి రని నే నెరుగుదును. ఆ అభిప్రాయముతో నే నంతమాత్రమేకీభవింపజాలను. ప్రభుత్వమును సాగించుచున్న వారు తెలివిమాలినవారు గారు. వారు ధీమంతులగుటయే గాక చాల జాగరూకతతోనే తిలకించుచున్నారు. వారికి శాసనోల్లంఘన మనినమాత్రమే చాల భయము కలుగును గాన నిజమగు నెత్తిడిని కలుగజేయుగలవారు శాసనసభాప్రతికూలపక్షము వారే యని వారెరుగుదురు. ఇతరవ్యాపారముల నన్నిటిని కట్టిపెట్టి ఏకాగ్రతతో సర్వకాలము పని చేసిననేగాని శాసనోల్లంఘనము నెరవేరదు. శాసన సభానుకూలప్రతికూలపక్షములవారు కరస్పరము కలహించుచు బండ్లొరుల ప్రతిఘటించుచున్నచో దొరతనమువారు ముచ్చటగా చూచుచుండురు. గాన నట్టిప్రతిఘటనమునకు నే నంతమాత్ర మంగీకరింపను. ఏపక్షమువారునుగూడ సంగీకరింప రని యే నమృదను. అతిశ్రీఘ్రముగ స్వరాజ్యమురావలె సునియే రెండుపక్షములవారును కోరుచున్నారు. గాన రెండుపక్షములవారును అందుకొరకే తమ

తమ పక్షతులప్రకారము పనిచేయుచుండురు. మీత వాదులకట్టు దొరతనమునకు కారవముగలుగజేసిన వారసహాయవాదులే. దీనిని మీతవాదు లొప్పుకొనకపోవచ్చునుగాని యిం దసత్యమేమియును లేదు. శాసనసభలకు వంబాధించకుండ దేశమునం దుండి ఉత్సాహముతో ముందుకుకి పనిచేయుపక్షము వారే సంస్కరణముల అభివృద్ధికెప్పుటికిని తోడ్పడ గలుగుదురు. దేశమున నెప్పుటికిని దౌర్జన్యమును ప్రజలమోడించనివద్దతిని అట్టిస్థితిలో సంపూర్ణ బహిష్కరణవాదులు పూర్తిగా సంతరించినచో శాసనసభలలో అనుకూలపక్షమువారికి చాలచిక్కు కలుగకమానదనిగూడ నేను చెప్పుసాహసించెదను. ప్రజాశక్తి శాంతిముగను కట్టుబాటుతోను వికసింపసాగినపుడు నిరంకుశప్రభుత్వములన్నియు భీతి నొందుట సహజము. హిందూమహమ్మదీయమైత్రి స్థిరపడునేమో యని యీ ప్రభుత్వమువారు చాల భీతిమెంచుచుండురు. ఖద్దరువిధానము దేశమునం దెప్పుటికైన పూర్తిగా నెరవేరకమానదు. అటుల జరిగినచో దొరతనమున కత్యధికమగు కలవరము గలుగుట నిశ్చయము. అపుడు దొరతనము ప్రజాభిప్రాయము నామోదించును. అంతట ప్రపంచము నంద్రుతపూర్వమునుచున్నప్రకారముతల్లివ మేర్పడ గలదు.” అని మహాత్ముడు నుడివెను. (ఆ. ప్రె.)

ఆంధ్ర నటసాహిత్యసభలు

బంధరు

4, 5, 6, తేదీలలో జరుగు కార్యక్రమము

జనతాను సాయంకాలమున ఉపన్యాసమునకు రాత లలో వాకప్రదర్శనమునకు జరుగున.

శ్రీమదులు గుడిమర్ల తిరుమల వేంకట వంశాచారి ఎం. ఏ ఆచార్య వేంకటరాజు సాంఖ్యియశాస్త్ర, గొల్లపూ శ్రీరామకాశ్రి, వేమూ రామకృష్ణకాశ్రి, కోలాడ రామకృష్ణ శాస్త్రి, ముత్యం తిప్పారామశాస్త్రి, కొండ్ల కృష్ణసోమ మాజి, ముక్తిసాటి వంశీపాశ్రి, దాక్షర గోవిందరాజు, మల్లాగార్, గడ్డే రంగయ్య శాయదుగార్లు మున్నగు పలు ఉపన్యాసముల వేంకటచందరు

గు పరిధి టులకు తెల్లూరి శాశరామశాస్త్రి, ముప్పికి జడి రాజా, సాంకేపాద రావుగార్లు మున్నగు వాక నాటకము లను ప్రదర్శించెదరు. అని కార్యదర్శులు తీర్మా సాంబంధ్యకాంక్ష అంశములగార్లు మాట్లాడిరి.

పోర్చుగీసు వైమానికులు

కలకత్తాకు వచ్చుట

అల్లాబాదు, మే 31:— అల్లాబాదుకు 9 మైళ్లదూరమున నన్న భావరాజీ పోర్చుగీసు వైమానికులు నేను వచ్చిరి. వీరు తమ తొలిగూడుననే కలకత్తాకు బయలుదేరి పోవుదురు.

(ఆ! ప్రె)

అల్లాబాదు, జూన్ 1:— పోర్చుగీసు వైమానికులు నీటి యందగును రక్త గంధులకు కలకత్తాకు పయనమై పోయిరి.

(ఆ! ప్రె)

కలకత్తా, జూన్ 1:— పోర్చుగీసు వైమానికుడు కెప్టెన్ బ్రిటోవెంజు నే దుదయం 10 గంటలకు కలకత్తాకు వచ్చెను. ఇతర తొండతగా వస్తుంది యెందు అనునన: పోవుటచే, స్వాగత మిచ్చుటకు పోర్చుగీసు కాంసులును తిరీరులును కొంత అలస్యముగా కచ్చిరి. ఇతడు అల్లాబాదునుండి కలకత్తాకు 45 గంటలలో కచ్చిరి. అంతలానుండి అల్లాబాదుకు వచ్చునపు డును, అల్లాబాదునుండి కలకత్తా వచ్చునపుడున వాతావరణము సరిగా నుండెను. వీరు కలకత్తాలో 3 దినములండి ఆగ్రయ రంగూనులకు పోయి ఆగ్రయికిండి మెయూనీకి పోవును. రాజుండి మిలిటరీ యద్వ్యగణముగూడ వారికి స్వాగత మిచ్చుటకు వచ్చిరి.

(ఆ! ప్రె)

సి. వై. చింతామణి

అల్లాబాదు, జూన్ 1:— సి. వై. చింతామణిగారు నేటినుండియు “శ్రీశక్తి” పత్రికా సంపాదకర్యమును వహింతురు.

(ఆ! ప్రె)

(७. ३)

ఆంధ్ర నట సాహిత్య సభలు

జూన్ నెల 4, 5, 6 తేదీలను బందరులో జరుగును

అధ్యక్షులు బ్రహ్మశ్రీ శతావధాని చెల్లపిళ్ల వెంకటశాస్త్రిగారు కాశీస్థాచారిగారు నాటకకళాభిమాను లెల్లరు విచ్చేయ బౌద్ధితులు

స్థానిక వార్తలు

మదరాసు విశ్వవిద్యాలయము

ఎం. ఎల్. డిగ్రీ పరీక్షలు ఏప్రిల్ 1924

1924 ఏప్రిల్ మాసమున జరిగిన ఎం. ఎల్. డిగ్రీ పరీక్ష

లో యాదగిరి సంబంధము గలవారు ఉత్తీర్ణులై:-

1 వ తరగతి	నెం 7	8 వ తరగతి
8 వ తరగతి	నెం 15	2 వ "
"	నెం 18	3 వ "
4 వ తరగతి	నెం 27	3 వ "

రాక పోకలు:- రంగనాయకులు నాయుడు, పి.

డబ్ల్యు. డి. శాఖ అండరు సెక్రటరీ గారు, సి. మూర్తిబరీగారు ఉద్యమండులమునకు, రా. బ. చాట్ల వీరవారు ప్రభుత్వ కార్యదర్శిగారు బొంబాయికి కలివారము రాత్రి పోయిరి.

రా. బ., ఎ. గోపాలస్వామిఅయ్యంగారు పంచాయతీల రిజిస్ట్రార్ జనరలు వారు మెట్టుపాలెమునుండి, సోతులంకి యను ఇండ్లప్రేయలు అధ్యక్షుడు ఎం. హెచ్. ఇబ్రహీము నేతుగారు ఎలిరాజులుగారు బాల్కన్ నేడు ఉదయం చెన్న పురివచ్చిరి.

సర్. కె. వి. రెడ్డి నాయుడు గారు నిన్న ఉదయం మంగళూరు మెయిలులో, ఇకంట్లాళ్ళు కమిషనరు హె న్నకు గారు నిన్న ఉదయం చెన్న పురి వచ్చిరి.

కరెన్సీ నోట్లు పోయినవి:- రూ 250/- కరెన్సీ

నోట్లు, (2) నూరురూపాయ నోట్లు, 8, 51 రూపాయల నోట్లు, పదిరూపాయల నోట్లు) గతనెల 22, 28 తేదీలలో గోనగుంట్ల వెంకటసుబ్రహ్మణ్యం కంపెనీవారికి, 17, వారాయణమదలి వీధి, మదరాసు. నడివాడ (కృష్ణాజిల్లా)నుండి వారి విల్లుమేనే జరులు పోస్టుద్వారా పంపియండిరి. అవి చేరలేదు. పోయిన నోట్ల సంఖ్యలు:-

- S D/2—66673—రూ 50.
- Z C/32—12808—రూ 50.
- B E/72—89821—రూ 50.
- T E/16—05601—రూ 10.
- S O/55—98183—రూ 100.
- A D/80—86522—రూ 10.

ఈనోట్లు యెవరివద్దనున్న సంకునే మదరాసు పోలీసు వారికి గాని, యితరస్థలముల పోలీసువారికి గాని, అవి చేరవలసి యుండినవారికి, 17 వారాయణమదలి వీధిలో గాని, దెలియ జేయవలెను. వాటిని గూర్చి యేమి తెలిసినను జెప్ప ప్రార్థితులు. బ్యాంకులు ఎక్స్చేంజి విమరుమునగూడ గమనింపవలెను. మద రాసునీటి పోలీసువారు విచారింపుచున్నారు.

చెన్నపుర గాంధీనగర జాతీయోపసంఘము

వై సంపుట సాధారణ సమావేశము శ్రీ చల్లా శేషగిరి రావు పంతులుగారి ఆధిపత్యమున ది 31 మే నెల ఆంధ్రప్రదేశ్ కార్యాలయమున సమావేశమయెను.

(1) చల్లా శేషగిరిరావు, (2) పోలిశెట్టి హనుమచ్ఛాస్త్రి, (3) గడ్డె రంగయ్యనాయుడు, (4) కె. శ్రీనివాసరావు (5) గోనగుంట్ల వేంకట సుబ్రహ్మణ్యంగారు చెన్న పు రాధ్యక్షులనుండి జాతీయోప సంఘసభ్యులగు నెన్నకొనబడిరి. మతి యును, టంగుటూరి ప్రకాశంపంతులు, (2) గడ్డె రంగయ్య నాయుడు, (3) పోలిశెట్టి హనుమచ్ఛాస్త్రి, (4) గోనగుంట్ల వేంకటసుబ్రహ్మణ్యం గారు ఆంధ్రరాష్ట్ర జాతీయోపసంఘ సభ్యులుగ నెన్నకొనబడిరి.

జానమాన ప్రాంధులనుండి గాంధీ నగర జాతీయోప సంఘ కార్యాలయము గోనగుంట్ల వెన్నువారి కార్యాలయము 15 బ్రాడ్వేయ్ హనుం దుండును. సభ్యులగ జేరగోరువారు దర ఖాస్తుఫారముల నచ్చట బడయవచ్చును.

గోనగుంట్ల వేంకటసుబ్రహ్మణ్యం, కార్యదర్శి.

శనివారమునాడు రంజాపూరు మటును మధ్యాహ్నము 1.15 నిమిషములకును త్రివాండ్రము ఎక్స్ప్రెసురాత్రి 7 గంటలకును గోల్డెన్ రాకునద్ద ఆగిపోయెను తిరుచనాపల్లి ప్రయాణికు లుప్రేమనుండి రాత్రి 2 మైళ్లు నడువవలసి వచ్చెను. తిరుచనా పల్లి దాటిపోవలసియున్న ప్రయాణికులు ఆరాత్రి ప్రేమను లోనే గడవవలసివచ్చెను. చెన్న పురినుండి వచ్చు నెం 1 బోటు మెయిలు గోల్డెన్ రాకుప్రేమనుకు మధ్యాహ్నము 12 గంటలకు వచ్చెను. 15 గంటలనుండి వేచియున్న ప్రయాణికులు బండిలో వెళ్లిరి. 8 ఎక్స్ప్రెసుబండిలోనుండి తపాలు మెయిలు లోనికి గొంపోబడెను. ఈపనిచేయుటకు ఎగ్జిక్యూటివు యింజ నీరు కిక్లాకు గారు 10 మంది మనుష్యులరిచ్చిరి. నిన్నటి బోటుమెయిలులోని రైల్వేసార్వేలును రిపేరును తీయుటకు గాను మెయిలుబండి గోల్డెన్ రాకునద్ద ఒక్క అరగంటపేపు ఆగెను. విల్లిపురం వర్కుషాపులోని ఒకపోయను డ్రైవరు గారు, యిద్దరు ఫీట్లర్లు బొగ్గుపనివాండ్రుగకు పనిచేయుదురు. నెం 1 బోటుమెయిలు తిరుచనాపల్లినుండి నిన్న మధ్యాహ్నము 1 గంటకు బయలుదేరెను. మధుర, తంజావూరు, కానూరు, కులిబలేయికి మోటారుబస్సులు పోవుచున్నవి. రిజిస్ట్రే కానిస్టే బులు జంక్షనుప్రేమనుకు, పెద్దలకు పాలక్కరెయి ప్రేమనుకు వాటరువర్కులను కాపాడుచున్నారు.

రాజీ

సమైధాదులు పనిలో ప్రవేశించుట

తనకు ఉత్తరపులు వచ్చెనియ, వారికోర్కెలు తీర్చ బడుననియు చెప్పి 21 యింకోర్కెల ప్యాసింజరుబండిని నడుపు డని లో కో నూ ప ర్నెం టు బొ గ్గు ప ని వాం డ్ర ను కోరెను. దానిని కాగితముపై వ్రాసియుమ్మని అడిగి మధురనుం డి ఏబిండియెనను వచ్చిననో పనిచేయుదుమని వారుచెప్పిరి. మధురనుండి ఏజెంటు బి. సి. స్కాటుగారు 4 ఎక్స్ప్రెసుబం డిలో యిచ్చటికివచ్చిరి. ఈకోర్కెనుండివచ్చు 74 ప్యాసింజరు బండి నేటియుదయమున జంక్షనుచేరెను. మధురలో జరిగిన ఏర్పాటును యిదవర్కులవారును యేర్పరచున్న వరకులు ను బొగ్గుపనివాండ్రుకు తెలియజేయబడెను. అవియే వ్రాసియ మ్మని బొగ్గుపనివాండ్రుగారి లోకోనూపర్నెంటు అన్నివిష యములును తెలియజేసి పనిలో ప్రవేశించుట అడిగెను. కాని నెం 6 ఎక్స్ప్రెసుబండి మధురనుండివచ్చు వరకు వారనుమానిం చిరి. సమైధాదులను ఉద్యోగస్థులు ప్రోత్సహించుచుండగా, ఆగ్స్టో యిండియను బొగ్గుపనివాడును, సమైధాదులలో ఒక డును ఆరుదాని యెలుగారు ఏక్స్ప్రెసు బండిలోవచ్చి ఒక చిన్న యువస్వామిచ్చి మధురలో సమైధాయుపోయినవని చెప్పెను. 50 మైళ్ల వరకు ఒక డే బొగ్గు పని వాడు నియమింపబడుట, సమైధాదులకు శిక్షింపబడకుండు ట, శిక్షింపబడునను ఒకవారములో నిర్ధారణ చేయబడుట మొదలుగాగల పరతులను తెలియజేసి వారిని పనిలో ప్రవేశింప వలసినదని అతడు కోరెను. సమైధాదులు పనిలో ప్రవేశింపు చున్నారు. (అ.ప్రె.)

చెన్నపురిలో సమై

రైలు సమచుటలేదు. చెన్నపురి ప్రాంతముల లోనుండు ఉద్యోగస్థులు నడిచిపోవలసి వచ్చుచున్నది. బయలుదేరిన రైలుగూడ ఏప్రేమనువద్దనో ఆగి పోవుచున్నవి.

విల్లిపురం సమైలో ధవమ్మడినుండి చెన్న పురిపోవు బోటుమెయిలు విల్లిపురంనుండి మధ్యాహ్నము 1 గంటకు బయ లుదేరినది. బహుశః చెన్న పురికి నేటిరాత్రి ఆలస్యముగా వచ్చు ను. చెన్న పురికిగూడ సమైపాటుచేత ప్రాంత ప్రదేశముల నుండివచ్చు రైలుబండ్లు పూర్తిగా ఆగిపోయినవి. వైదానేటు సెంటుధామసు మాంటు మొదల ప్రాంతములనుండి చెన్న పురి రావలసిన యు ద్యోగ స్థులు నడిచి విరావలసి వచ్చు చున్నది. మద్రాసు ఎగ్జ్యూరు ప్రేమనునుండి బయలుదేరు రైలు బండ్లు బొగ్గుపనివాండ్లు దారిలో సమైట్టుటవలన ఏప్రేమను దగ్గరనో ఆగిపోవుచున్నవి. (అ.ప్రె.)

చెన్న పురినుండి పల్నావరనుకు పోవుబండియు, పల్నావర మనుండి చెన్న పురికి వచ్చుబండియు, కోడంబాకం ప్రేమ నులో ఆగిపోయెను. ఘోరుమనులు పారిపోవుటయే యిందులకు కారణము. గతరాత్రి బయలుదేరిన బోటుమెయిలును నేటిఉ దయమున బయలుదేరిన రామేశ్వరం ఎక్స్ప్రెసుబండియును చెం గల్పట్టు ఆరైపుల నాగిపోయినటుల తెలియుచున్నది. ఉయ్యవ యమున చెన్న పురికి రావలసిన ఫస్టు ఆఫీసరు బండి మాంబలం కోడంబాకము ప్రేమనుల మధ్యనిల్చిపోయెను. 10¹/₂ గంటల వేగ పోలీసు ఘాటును తీసుకొని రైల్వేయుద్యోగులు ఎగ్జ్యూరు ప్రేమనునుండి కోడంబాకం ప్రేమనుకు రైలు యింజనులో పోయిరి.

కార్పొరేషను వశపరచుకొనుట

కాంగ్రెసు ప్రచారము

మదరాసు కార్పొరేషను ఎన్నికలకు నిలిచి కార్పొరేష ను వశపరచుకొనుటను గూర్చి కాంగ్రెసువారు చేయుచున్న ప్ర చారమున 9వ సభ 9.16 తేదీన అమ్మను కొవిల వీధిలో శ్రీయు త 25 ఎల్. కాశ్రిగారి అధ్యక్షతన జరిగెను.

అధ్యక్షుడు ప్రారంభోపన్యాసమునందు కార్పొరేషను సభ్యత్వపుస్థానములు 10 కొద్ది నెలలలో ఖాళీకాగలవు అస్థానము లకు కాంగ్రెసు సభ్యులు అభ్యర్థులుగా నిలుచుచున్నారని తెలిపె ను ఇదివరకు అభివృద్ధికి ప్రతిపాలుగానుండు జప్తిను పార్లమెం చీలో నుండెను. ప్రజా శేషము నారసి యిప్పుడు కాంగ్రెసు సభ్యులు ఓటరుల సహాయము కోరుచున్నారు.

అదికేవులు నాయకరు గారు పిచ్చుట ఉపన్యసించిరి. ప్ర జలు కను పొమ్మలను పాటించి తమసౌకర్యములను గమనింపు వాగనే కార్పొరేషను సభ్యులుగా నెన్నకొ వలయు ననియు నికాబక వర్గులువారియెడ తమవిధిని నిర్వహించుట సభ్యులకు తప్పని పరిణామము, నడిపెను. రేటు పే యర్ల యా ధీ న మునుండున్న ఓటు ను చాలజాగ్రత్తగా నుపయోగింపవలెను. కాంగ్రెసుసభ్యులు ఒకకాక్రమమును నిర్ణయించి, దాని ప్రకా రము నడచుకొను ప్రత్యేకములను నియమించుచున్నారు. వారికి ఓటరు సహాయము జేయవలెను.

పి కోడండరావను, 'స్వదేశీ' పత్రికా సంపాదకులు పిచ్చుట మాట్లాడిరి. స్థానిక సభులు ఆక్రమింపవచ్చునని గాంధీగారు అనుచు నొకరి. చాల పురపాలక సంఘములు కాంగ్రెసువారి యధీనమై యున్నవి. మదరాసు కార్పొరేషను ప్రజల శ్రేయమును పాటించని ధనాధికుల యాధీనమైయున్నది. వారి బాధనుండి తప్పించుకొనుట ప్రజలచేతిలోనే యున్నది. ఓట్ల సంపాదించుటయందు చతురమతులైన దాంబిలకు బూటక ములకు లోబడక కాంగ్రెసుసభ్యులకే తమ ఓట్ల నీకవలెను.

కాంగ్రెసు సభ్యుల మనుజేను కొందరు వైరారునూడ ఎలుట్ల స్థానము సంపాదించవలెనని జూచుచున్నారు. వారిని సహాయము జేయుట లాభములేదని ఎం. ఎస్. సుబ్రహ్మణ్య య్యరుగారు దెలిపిరి. సి. సుబ్బారాయ మొదలియగు కానిలరు గారు కాంగ్రెసుసభ్యులు గారని నడిపిరి అంతట అబ్బాయి నాయుడుగారు, సి. సుబ్బారాయ మొదలియగు వాస్తవా రావుగారును ఇరువురును కాంగ్రెసు సభ్యులే, వారు ప్రజల కోరిక యెక్కువగా పాటుబడినవి గట్టిగాజెప్పిరి. సుబ్రహ్మణ్య య్యరుగారు ప్రత్యుత్తర మిచ్చుచు వారు కాంగ్రెసుక్రీడనుకొను సంకేతము జేయలేదు. కావున వారు కాంగ్రెసువారు కానేరరని నొక్కి వక్కాణింపగలగని పలికిరి. సుబ్రహ్మణ్యచెట్టిగారు (నూడ మాట్లాడిరి. అధ్యక్షుని ఉపన్యాసముతో సభముగిసెను.

తెనాలితాలూకా కాంగ్రెసు సంఘము

ది 10.6.24 తేదీ మంగళవారమున తెనాలిలో శ్రీ శివ విద్యాలయమున మధ్యాహ్నము 12 గంటలకు తాలూ కాకాంగ్రెసు సంఘము సమావేశమయి ఈక్రింది విషయములను గురించి చర్చించును. కాన తమరు ఆసభకు కేవలక దక్షిణ ప్రార్థితులు.

విషయము:- (1) తాలూకాసంఘ మేర్పరచుకొ నుట, (2) అండలకు నూనోద్యోగుల నెన్నకొనుట, (3) కార్యనిర్వాహకసభ్యుల నెన్నకొనుట, (4) భూవానిధి మహులచేయటము దీక్షాసంఘ మేర్పరచుట (5) ఇతర విషయ ములు. సాయాస్యము సభాసంకర కార్యనిర్వాహకసభ ను మానేరవచ్చును.

రావూరి రంగారావు,

కార్యదర్శి.

ఆంధ్రనాయకుల పర్యటనము

శ్రీయుతులు కా. నాగేశ్వరరావు పంతులుగారు, యర్రమిల్లి మంగయ్యపంతులుగారు, ము. సుబ్బారావుగారు గారు, అయ్యదేవక కాశేశ్వరరావు పంతులుగారును నర్సా పురం, తిరుపతి భీమవరం తాలూకాలందు భూవానిధి కై పర్య టన మొనర్చుచున్నారు. (స్వతీయతేఖరు)

ఆంధ్ర సారస్వత మహాసభ

సప్తమసమావేశము - కొవ్వూరు

సన్మానసంఘాధ్యక్షులగు తల్లాప్రగడ, మూర్యనారాయణరావుగారి ఉపన్యాసమునం దీక్రిందిభాగములు సుద్రితములు.

సారస్వతప్రియులును, భాషాభిమాన మానసియులును నగుమిత్రులగు సాంగత్యము, సుస్వాగతము.

ఆంధ్రసారస్వతము

ఆంధ్రసారస్వతము శేషబాల్యదశయం దున్నదని యొప్పు నకతప్పదు. నిశ్చయముచెప్పలేము. కాని పదిపండ్లెండువందల సంవత్సరములకు పూర్వ మాండ్రభావ. యక్షరత్నము నొందియుండెనాదేదా యనుచంశముకూడ సంశయింపదగియున్నది. ఆంధ్రభాష సంస్కృత భాషావికృతిగాదు. ఆసిద్ధాంతము చంగీకరించుట కవకాశములేదు. భాష స్వతంత్రమైనదా కాదాయని నిశ్చయించు నియమములనుబట్టి చూచితమేని మనభాష స్వతంత్రభాషయని చెప్పదగియున్నదిగాని సంస్కృతభాషావికృతి యని చెప్పట కవకాశము కన్పట్టదు. వికృతికల్పములు చాలగలవు. అవి సంస్కృతప్రాకృతమునుండి వచ్చినవికాదనగును. అవిహెచ్చుగనుండినగూడ నుండవచ్చును. అంతమాత్రముచేత భాషజన్మమని చెప్పసాహసంపతేము. భాషములకు స్వతంత్రముగ వ్యక్తికరించుటకు దగిన శబ్దములు భాషాభివృద్ధి మున్నగునవి భాషయందున్నప్పుడే భాషజన్మము గాదని భాషాతత్వవేత్తల సిద్ధాంతము. అది ధర్మమహాదనని చెప్పవచ్చును. ఆంధ్రభాషావికృతియనియును, సంస్కృతజన్మ మనియును భ్రామించుటకు కారణము లేకపోలేదు. ఆంధ్రభాషకుగల యక్షరరాశినిబట్టి చూచితమేని భాషనక్షరగణముజేసినవారు సంస్కృతభాషావేత్తలని జెప్పవలసి వచ్చుచున్నది. ఏవో యత్నలపంఖ్యల యక్షరములు దప్ప దక్కినయక్షరములన్నియును. సంస్కృతాక్షరములే ఆంధ్రభాషకుగల ప్రత్యేకాక్షరములుగూడ స్వరభేదములను నిరూపించుటకు సంస్కృతాక్షరముల శ్రేణి కొన్ని గుర్తులేర్పరుపబడియున్నవి. భాష నక్షరగణముగా గావించినవారు సంస్కృతభాషావేత్తలగుటచే వారి సారస్వతప్రక్రియలే వారి సాంప్రదాయములే మనభాషకుగూడ నలవడజేసిరి. ఆదిగ్రంథము లన్నియును నాభాషనుండియే యాంధ్రీకరించిరి. ఏ సారస్వతమునకయినను సమవాదము ప్రారంభదశగా! కారణమునకయి దూరముగ బోనక్కరలేదు. ఎచ్చటనో యొక్కచోట నక్షరగణములయియున్న భాషములను గ్రహించుట స్వతంత్రమును భాషాత్మక ప్రయత్నమునకన్న సులభసాధ్యముగదా! ఆ పనియంతయును సంస్కృతభాషావేత్తలే చేసియుండుటచే వాక్యనియమములమాత్రము సాధ్యమయినంతవరకు సాంప్రదాయములను బాటించి తక్కినపోకడ లన్నియును సంస్కృతమాగ్ధములనే యవలంబించి పోయియున్నారు. ఆంధ్రభాషావాక్యనియమములు వేరు. సంస్కృతభాషావాక్యనియమములు వేరు. ఆభాషాసాంప్రదాయములు వేరు. ఈభాషా సాంప్రదాయములు వేరు. ఈ రెంటికిని తూర్పుపడమరల కున్నంతభేదమున్నది. వివర గ్రంథములు వ్రాయవారు తమ కేభాషయందు బాంధవ్యముండునో యామార్గమునో యితరభాషలోని కనువాదము చేయువప్పుడుమాడ నవలంబించుట సహజధర్మము. అందుచేత నన్నయభట్టారకుండు మున్నగువారు సాంస్కృతికమాగ్ధములనే యవలంబించి యనువాదములను జేసియున్నారు. 100 కి 75 వరకు లానాటి భాషలో సంస్కృతపదములే వాడుచువచ్చిరి. ఆంధ్రమునగల భాషారసాస్వదులు విశేషముగ గ్రంథముల కెక్కియుండలేదు. తిక్కనకాలము నాటి కాంధ్రాభాషా సారస్వత మాండ్రభాష మర్యాదలనేబట్టిపోవలెనని ప్రయత్నములు జరిగినట్టు కన్పట్టదు. నన్నయనాటి కవిత్వమునకును, తిక్కననాటి కవిత్వమునకును గల భేదములను నెంచిచూచినచో నిది స్పష్టపడకమానదు. తిక్కన, జేనున, కేతన, మారన మున్నగువారి గ్రంథములను పరిశీలింపుడు. ఆంధ్రభాషయందలి సహజముయిన మర్కములను ప్రవాహినియగు వ్యవహారభాషనుండి గయకొని గ్రంథము గావించినట్లు, తెలిసికొనవచ్చును. పిమ్మట కాలములో శిష్యాభాద్యుల యభిగమన వా ప్రయత్నము లాగిపోయి మరల సంస్కృతమాగ్ధములే విశేషించి ప్రబలకొన్నవని ఇట్లని యాడికవులలోగాని, ఇటీవల కవిత్వములోగాని యాంధ్రభాషలోని సువియాదలు సాత్తిగాలేదని చెప్పజూచుట లేదు. ఆంధ్రభాషలో గ్రంథమును వ్రాయునపు డాభాషామర్యా

దము లేకపోవు యనుభవము. ఈవాదాంగభాషావేత్తల చేతులలో నాంధ్రమెట్లు మెరుగుచున్నదో! యానాడు సంస్కృతభాషావేత్తల చేతులలో నాంధ్రమెట్లు మెరిగినది. ఆనాడాంధ్రభాషాగ్రంథములను బహుశరణమే చేసెలము తక్కువగానున్నట్లు గ్రంథమును దృష్టాంతములు గానవచ్చుచున్నవి. చూడుడు. ఆంధ్రశబ్ద చింతామణియందు.

‘స్వస్థానవేష భాషాభిమతా స్వంతః రసప్రలుభధియ, లోకేబహుమన్యంతే, వైకృతకాన్యాని చాన్యవసహాయ’

అను సూత్రమును. స్వవేషమునందు, స్వభాషయందు వభిమానముగల సత్పురుషులు వైకృతకాన్యములను గూడ బహుశరణితురనిగదా దీని యర్థము. దీనివలన సేమ లేలమిచ్చదీ? వైకృతకాన్యములను మాడవని చెప్పుటవలన ప్రాధాన్యము మరియొకభాషా గ్రంథమునకే యని తేలుచున్నది. నాడే! నేడును చాలమంది పెద్దలలో గౌరవము సంస్కృతగ్రంథములకును నా సాంప్రదాయములకునే కలుగుచున్నది. మాట్లాడునప్పుడుగూడ నెన్నితత్వమువచుములు మాట్లాడిన నాతడంత గౌరవనియు దని యెందుచున్నారు. భోజనముల సమయమునుగూడ పప్పునటకు మారు సూచననియు, ఇటుకలనుకుమారు ఇవ్వకము లనియు, చల్లయనుటకుమారు తక్రమనియు వాడుకారాని మన మెందని జూచుటలేదు. ఈవాడువాడు సంస్కృతము వచ్చినవారయిననుగావు. ఆమాటలు మాట్లాడిన గౌరవముని యెంచి యెట్లో కష్టించినట్టి వాని నుపయోగించుచున్నారు. వృశ్చకటికలోని శకాబునివలె కొండ రామాటలను తల్చిబిచ్చుకొడచేయుచున్నారు. మరియొకటి మాడవ. ఆదిననులలో సంస్కృతభాషావేత్తలే యాంధ్రసారస్వతము నభ్యసించుచున్నట్లు కన్పట్టుచున్నది. లేకున్న ఆంధ్ర వ్యాకరణమును సంస్కృతమున వ్రాయవలెనని యావశ్యకతలేదు. ఆంగ్లమున వ్యాసిన ఆంధ్రవ్యాకరణమాండ్రుల కొఱకని చెప్పము గదా! అట్లే సంస్కృతమున వ్రాసిన ఆంధ్రవ్యాకరణము సంస్కృత పండితుల కొరకేయని చెప్పవలెను. ఆకాలమున సంస్కృతమునుండి తత్సంప్రదాయము లేట్లు వచ్చి మనభాషలో జేరెనో యీ కాలమున ఇంగ్లీషుపదములును, సాంప్రదాయములును నులులే విచ్చిపడుచున్నవి. మన్యకొంతకాలము మహమ్మదీయపదములు కూడ వచ్చిచేరినవి. కాని యిప్పు డాంగ్ల భాషాసాంప్రదాయములవచ్చి మనభాషలో జేరినట్లుగ మహమ్మదీయ భాషాసాంప్రదాయములును వాక్యరచనలువచ్చి చేరినట్లు కన్పట్టును. ఇప్పు డాంగ్లముననుండి పంక్తిరచనా మార్గము లెక్కియు సాంప్రదాయమున వచ్చిపడుచున్నది. సంస్కృతభాషా సాంప్రదాయములకును, నాంగ్లభాషాసాంప్రదాయములకును సంబంధభాంధవ్యము లుండియున్నచో యిప్పుడు జరుగుచున్న మార్పు లంతగా బాధించివికావు. ఈరెంటికిని విశేషవ్యత్యాస ముండుటచేత ను సాంప్రదాయసాంప్రదాయములు వానికి శేషము భిన్నము లగుటచేతను మన యిప్పటిసారస్వతనిర్మాణమునకు గొప్ప యిక్కట్టు లేటగించింది. ఆంధ్రభాష నభ్యసించువారి కధమును మూడుభాషలయొక్క సాంప్రదాయములు తెలియపరిచివచ్చుచున్నవి. ఇది అభివృద్ధికి మార్గమయినచో జదువుకొనెడివారి కష్ట మెట్లుండినను లెనిర్మూలమార్గము చంగీకరింపవచ్చును. కొంతకాలము క్రిందటివరకు సంస్కృతభాషనుండి యనువాదములు జరిగినవి. ఆపండితులు మనకు గుర్తువులేరారు. ఆసాంప్రదాయములు మనసాంప్రదాయము లయినవి. ఆభాషకును నవినా భాషసంబంధ మేర్పడినది. ఇప్పుడు నవనిండు కొందున్నను పోవట్టిసితి వచ్చినది. ఇప్పు డాంగ్ల భాషనుండి యనువాదములు ప్రారంభమైనవి. ఈయనువాదకు లదివరకున్న యాంధ్రగ్రంథములనుగాని నిర్మాతలగు సంస్కృతభాషాగ్రంథములనుగాని చూడకయే గం దున్న శబ్దజాలము వైనును గ్రహింపకయే ప్రస్తుతానువాదములను జరిగించుచుండుటచే భాషలో నిదివరకు వచ్చిచేరిన శబ్దజాలమునకు నిప్పటి శబ్దజాలమునకును సంబంధమే యేర్పడకుండ బోవుచున్నది. ఒక్కభాషనుకే యప్పుడున్న శబ్దజాలమువేరు. ఇప్పుడువచ్చిపడుచున్న శబ్దజాలము వేరు. ఆసాంప్రదాయమును చదివినవారి కీసాంప్రదాయ మర్థములులేదు. ఈ సాంప్రదాయమువారి కిది తెలియుటలేదు. ఇప్పు డే సాంప్రదాయము భాషాభివృద్ధికి క్రేయోదాయకము అవలంబియింపను అను విషయము మీరు నిర్ణయించుకొనవలసిన విషయము ఆపని చేయకుండ మీరు సారస్వతభివృద్ధికియే తేయు ప్రయత్నములు మాగ చెబితే వారి మచ్చుటవలె నుండును. ఆయా! ఒక్కటిమాడుడు. మీభాష యెట్టిదుస్థియందున్నదో; సంస్కృతము చదువుకొనవలెనన్న ఏయొకరిద్దరో పాఠశ్రేణుల నువారు పండితు లున్నారు. ఆంగ్లము చదువుకొనుటకు దేశ

మంతులు వ్యాపించి దొరతనము వారి యదులేయున్నవి. ఆంగ్లము నేర్చుకొనుటకు బతులున్నవా? ఆంధ్రసాహిత్యభ్యాసమునకై శ్రేణు మడిచి యొక్కబడి మాపుడు. ఇంతటికంటె జోర్యాగ్రగణితి దేశమున కెన్నడైన పట్టనా? సర్వసామాన్యముగా నాంధ్రమున రమచేరయినను వర్ణక్రమము తప్పకుండ వ్రాయువారు లేకున్నారు. ఆంధ్రమున కేమిసారస్వత మున్నది. అదిచురుపు కొన్న సేమి ప్రయోజనము! రాజభాష. నేర్చుకొనిన మనము వృద్ధిగొంద గలుగుదుమని బూడిదలో శ్రేణు పెట్టిననాడే ఆంగ్ల విద్యాభ్యాసము మొదలిడుచున్నారు. వానిహృదయమున చిన్ననాడే వైదేశికభాషములును వైదేశికసాంప్రదాయములును వచ్చిచేరుచున్నవి. కొత్తిభాషాసాంప్రదాయములును కొత్త భాషయును నేర్చుకొనుచున్నాను. చిన్నప్పటినుండియు మగ్గు పాఠశ్రోద దర్శిచెప్పినభాష యక్షరాభ్యాసముతో నాపినేయుచున్నారు. విదేశభాష చనుకు పట్టబడుటలేదు. మనభాష మొగముయిన మనముమాటలు లేదు. చివర చేమి తల్లిపింఛుచున్నది. ధారాళముగా నన్యభాషాపదములను బ్రయోగింప లేకుండ మనభాషయందు మన భాష ములును వ్యక్తికరింపలేని స్థితికి వచ్చియున్నాము. ఇంకా సారస్వతము వృద్ధిలోనికి వచ్చుటెట్లు? ఈయంగమున నాంగ్లభాషా మార్గముల గ్రంథములు బయలుపెట్టుచున్నవి. పంక్తిరచన యాపద్ధతిని ఆచరింపను బోవుచున్నవి. గ్రంథములు బయలుపెట్టుచున్న విన్నమాటయేగాని యందు శబ్దసద్భాగి, వాక్య యోగ్యతకాని కన్పట్టుగ్రంథములు చాల వరుడుగ నున్నవి. ఈ చెప్పట సంస్కృతభిన్నమయిన సాంప్రదాయమార్గములనే చెప్పటలేదు. ఇప్పుడు రచింపవలయు గ్రంథములే భాషా మార్గము ననుసరించుచుండునగూడ కనిపెట్టుట దుర్బలముగా నున్నది. ఇప్పటి గ్రంథరచన ప్రక్రియలను నిష్పక్షపాతముగ విమర్శించి భాషాశుద్ధి చెడకుండ సంఘసంగ్రహము ముందు చూడవలయును. తెలుగునందలి మరుగులను తిక్కనాదు లనలంబించిన త్రోవలనుబోయి సారస్వతమున బ్రవేశపెట్టు జూడవలయును. ప్రవాహినియగుభాష యీకాలములో జలె విశేషించి గ్రంథము కావలయును. అప్పుడుగాని భాషకు జీవాత్కలుగ నేరదు. భాషకు జీవశక్తి శబ్దములలోకన్న శబ్దాచ్చారణలో నెక్కువగా నున్నట్లు గన్పట్టుచున్నది. ఇది మాండలిక భేదమును పాటించునదియని చెప్పక తప్పదు. తిక్కన్న నెల్లూరుప్రాంతమువాడు. ఆప్రాంతమునందు ప్రవాహినిగా నుండుభాషను గ్రంథము గావించినాడు. ఆయన గ్రంథములజూచిన నాత ట్టున వాడుకలోనున్న భాష విశేషముగ నుపయోగించినట్లు కన్పట్టును చూచుదానిని, చేయుదానిని అనుప్రయోగము లీ మండలమున లేవు. చూడబోయెను, కాయబోయెను అనుతుము న్నుతే ప్రయోగములును మనవైపున విశేషించిలేవు. దానికి బదులు మనము భాషాప్రత్యయములకు వుష్టిచెట్టి చేయుటకు, కాయుటకు నని వాడుదుము. భాషకు నియమము లక్కరలేక నేర్చుగా వ్రాయవలెనను మతములోనివాడను కాను. కాని భాషములను వ్యక్తికరించుటలో వ్యయమధురముగ ప్రవాహిని చేశ్యము విశేషముగ నుపయోగింపవలెనని నావతము. ఈవిషయమున కొంతకాలమునుండి నిర్వహణభాషావాదులకును, గ్రాంధికభాషావాదులకును జరుగుచున్న వాచప్రతిపద మలను నేనిచ్చట విపులీకరించి, విమర్శించి మీకాలమును వ్యర్థముచేయ నోషను.

సమగ్రవ్యాకరణము

మన వ్యాకరణ మనమగ్రముగ నున్నది. ఎనకకొవిన ముక్క వారొక్క వ్యాకరణముగ వ్రాసినారు. ఆంధ్రశబ్ద చింతామణి మొదలు చిన్నయనూనివరకుగల వ్యాకరణములను పరిశీలించి చూచినచో మనకు వ్యాకరణము లేదనియే చెప్పవలసి వచ్చును. పెద్దవాండ్రెవరూ యెటుండు చిన్నవాండ్ర కవలంబి నియములగు మార్గము నమునను నొక్కచోట చేర్చి మార్గజలదా? దుర్భాగ్యములయిన విషయముల మాట యెల్లున్నను, తక్కిన సామాన్యవిషయముల కయినను సర్వసమ్యక్తముల యాయిన మూత్రములు పుట్టలదా? ఈవిషయముయి సారస్వతసభలో పెక్కుసారులు చర్చజరిగెను. ఈసంవత్సర మాకార్యము నిర్వహించ విారంచును శ్రద్ధాశుద్ధి తెలుగువ్యాకరణ మొకటి కొలిదికాలములో నిర్మాణము చేయింపగడంగవలయు.

సంస్కృత శబ్దములును, సమాసములు మున్నగునవి యాంధ్రమున, సంస్కృతమున నున్న ప్రవృత్తములతో చెమ గనవచ్చి పడుచున్నవి. ఆశిబ్బకథి యాప్రయోగ వైర్భల్యమును తెలిసికొనుటకు నలయు వ్యాకరణసూత్రము లెవ్వియును తెలుగునకు వచ్చియుండలేదు. సంధి, సమాసము, స్త్రీప్రత్య

జుర్రు, తగ్గి, కారకము, అవ్యయము, కృతము ననునీ సంస్కృతవ్యాకరణభాగములు తెలుగున సుబోధముగ నుండు నట్లు వ్యాకరణమున జేరవలయును. అది లేకపోవుటచే నాంధ్ర రచయితలు పదునుబాధ విక్రమముగ నున్నది. సంస్కృత వ్యాకరణము దురవగాహముగ నున్నది. సంస్కృతసాహిత్య నేత్రలకే ప్రస్తుతము సంస్కృతమున సామాన్యవ్యాకరణముగఁ బరిగణింపబడుచున్న సిద్ధాంతకాముది చిరకాలాభ్యాసమునగాని లభింపవచ్చును. సంస్కృతవ్యాకరణ నిర్మాతయగు పాణిని మహర్షి రచించిన నష్టాధ్యాయము, దానిభక్తియు సమ గ్రహముగను, సంక్షేపముగను నున్నదిగాని యీ యన దృష్టి విశేషముగ తనవ్యాకరణము సుబోధముగ నుండుటయి ప్రసరింపఁజేసెనని చెప్పటకు సాధ్యము గాకున్నది. ఆంధ్రవాసిన గ్రంథముయొక్క పథకము నవగాహనము జేసికొ నుట కొక్కసంవత్సరము చదివినగాని బోధపడని పరిభాషేందు శేఖరమును మహాత్మ్యగ్రంథమునందు వ్రాయవలసివచ్చెను. ఆవార్తమునే యవలంబించి తెలుగునకుగూడ నిట్టిచిట్కలు తెచ్చిపెట్టకుండు నులభముగ చదువుకొని యర్థముజేసికొనగల సూత్రములు మనవ్యాకరణమునకు జేరవలయును. తెలుగువ్యాకరణ ముండవలసి రీతిల నన్నిటిని సమగ్రముగ నిరూపించుటకు చగిన కాలముగాని, శక్తిసామర్థ్యములుగానిలేవు. ఆవిషయము ను జర్పించి తీర్మానించుట కొకదినము మీకు నిర్ణీతమయియు న్నది. మీరెల్లరు నావిషయముగూర్చి సంపూర్ణముగ చర్చచేసి రిశ్మయమునకు వచ్చి యాగ్రంథమున త్వరలో తెలుగురచయిత లకు లభింపఁజేయ ననుగ్రహింతురని వేడుచున్నాడను.

సాహిత్యపటిమలేక సారస్వతాభివృద్ధి పొందనేరదు. సాహిత్యమునకు చాలసామగ్రి యుండవలయును. భాషాజ్ఞానమూర్తియుచాలదు. దానికి శాస్త్రసంప్రదేశరూ మెంతయేని యుండవలయును. శాస్త్రములు బహువిధము లయినవికలవు. ఈయంగ మాలన్నియు నేకరింపక సాహిత్యము వృద్ధిచేయనేరదు. సంస్కృతమునకుగల శాస్త్రసామగ్రి చందయు తెనుగునకు గొనిరావలయును. ఇంతచరకు పురాణములు మున్నగునవిమాత్రముకొన్ని ఆంధ్రీకములు వైరివి. గర్భశాస్త్రములు, స్వప్రకరములు, వేదములు, శాస్త్రములు మున్నగునవి సుబోధముగా నుండునట్లు ఆంధ్రీకముల గొనిరావలయును. ఈఆంధ్రీకరణములు సంప్రదాయ-సాచారముగా నేర్పూర్వమున నెఱింగినవారు చేయవలసివి. ఇప్పుడెందు రొన్నిటికి ఆంధ్రీకరణములు జరుగుచున్నవి. కాని యవి సాంప్రదాయసాచారముగా కవిప్రాయమున నెఱింగిన వ్రాయునట్టిదిగ కాన్పించుటలేదు. రచయితలు తమస్వప్రాయమునుబట్టి మాత్రము నాంధ్రీకరణము చేయరాదు.

వేపచెట్టుయొక్క మంచి

గుణములు గలిగిన టాయిలెట్

అందు జౌషధసంబంధమైన

వస్తువులు

వర్గోబిబ్బు:— కార్బాక్ ఇతరజౌషధసంబంధమైన నబ్బులన్నిటికంటెను శ్రేష్ఠమైనది. చర్మమును తినివేయుదు. మిక్కిలి నున్నితముగా వానిచేర్చబడినది. 8 బిల్లులకుల పెట్టె 1 కి ధర రూ 0-12-0.

మర్మోప్రెయిసు దుశ్చూర్ణము:— తేరపులతో దంతభావనము చేయుట అందరిని తెలిసివలయును. బ్రతుతో మర్మోప్రెయిసు దంతచూర్ణము చేర్చి దంతభావనము జేసి కొనుట చాలమంచిది. వేపచెట్టుయొక్క మంచిగుణము లన్నియు నిందులో గలవు.

బుడ్డి 1 0-5-0; చిన్న పొట్టు 1 కి 0-2-0.

మర్మో పాటాయిలెట్ పిండి ముఖమునకు, చర్మమునకు, వేదమునకు తగినది.

దబ్బా 1 కి రూ 0-10-0; ప్యాకెట్టు 1 కి 0-3-0.

హిందూజాతమునందు హిందూజాతపు పరిశ్రమము, ధనము చే రయ్యుటచేబడినది.

SRI KRISHNA BROTHER, 323 Thambu
Chetty Street, MADRAS.
&
Mr. V. V. KRISHNA IYER
Palghat

బెంగాలురాష్ట్రీయసభలు

ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షుని యువన్యాసము
సెనాల్ గంజ్ జూను 1:— బెంగాలు రాష్ట్రీయసభ

ఈదినమున సమావేశమయ్యెను. స్వామి శ్రద్ధాసంద, చిత్తరంజన దాసు మొదలగు ప్రముఖు లరుదెంచుటచే కార్యక్రమ ముత్సాహపూరితముగ నుండెను. ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షుడగు శ. చౌదరి గారు, ప్రతినిధుల సాహస్యనియమ, హిందూమహమ్మదీయ వివాదములకుల గలంగనన్న అపాయములను వివరించి, బెంగాల గ్రామజీవితమును పునరుద్ధరించుటకొరకు కొన్ని నూచనల నొనరించెను.

మాలవీ అక్రముఖాగారు తమ అధ్యక్షోపన్యాసమునందు హిందూమహమ్మదీయసంబంధములగురించి వివరించుచు, వివిధ సంఘములు ఆన్యోన్యభావముతో పనిజేసిననే స్వరాజ్యము సాధ్యమగునని దృఢముగ దెలిపి, ఈరెండుసంఘములును ఒకరి మాక్కులనొక రంగీకరించుచు కాశ్వతమగు కాన్వేట్ట్యూషను నేర్పరుపవలెనని నూచించెను.

బెంగాలురాష్ట్రీయ మహమ్మదీయ సమావేశము
అధ్యక్షుని బెడలింపు

ఈదినమునగూడిన మహమ్మదీయరాష్ట్రీయ సమావేశమున కనుకొన్నంతకంటె తక్కువమంది హాజరైరి. మహమ్మదీయుల జన్మవృత్త్యుల రక్షించి, సంఘము నభివృద్ధిపరుచుటయే ఈసభ యొక్క ముఖ్యదర్శనమని ఖాక్ హుద్దరు ముస్తాఫాహుస్సేను ఎం. ఎల్. సి. గారు తమ అధ్యక్షోపన్యాసమున నుడివరి. స్థానిక సంఘములందును, కానసభలందును జనసంఖ్య ననుసరించి మహమ్మదీయుల కెన్ని స్థానములు వచ్చునో వానికన్న తక్కువస్థానముల నంగీకరింపరాదనియు, బెంగాలులోని హిందువులు ఈహక్కును గమనింపనియెడల కానసభలోని మహమ్మదీయులు యూరపియనులతోగలసి తమహక్కులను సాగింపుకొనెదననియు నుడివెను.

హిందువులను మహమ్మదీయులను కలహములు సంభవించుననుభవములు చల్లారెను. అయినను అధికారు లింకను జాగ్రత్తగనే యున్నారు. (అ.ప్రె)

శ్రీ శ్రీ అనుక్రమోము ముఖ్యర్థి

లాహోరు బెంగాలీల అనులాపము

లాహోరు మే 31:— లాహోరులోని బెంగాలీలు ఈరాత్రి బ్రహ్మ సమాజసంధిరమున సమావేశమై 80 అను తోషముఖ్యర్థి గారి మరణమున కనుతాపమును దెలిపిరి. ఆసభ కధ్యక్షుల వహించిన ప్రా. సురేంద్రనాథ దాసుగుప్తగారు ముఖ్యర్థిగారి సేవను, దేశభక్తిని, వైరుష్యమును ప్రశంసించిరి. దాక్తరు నందలాలు, పంజాబు విశ్వవిద్యాలయమునకు సంబంధించిన ప్రొఫెసరు రావుగారు రుపస్యసించుచు ముఖ్యర్థిగారి మరణమువలన నొక్క బెంగాలునకే గాక భారతదేశమున కంకితును తీరని కొరత వాటిలైనని నుడివరి. (అ. ప్రె)

టారిపుబిల్లు

80 సవరణలు

సిమ్లా, జూను 1:— సెల్ట కమిటీవారిచే సవరింపబడిన టారిపు బిల్లునకు, 80 సవరణల సుపపాదించుటకు నోటీసుల నొసగిరి. ప్రతిజ్ఞాజనకు ఉపాధ్యక్షమునకు గూడ సవరణలకు నోటీసుల నొసగిరి. ఉత్కలపరిశ్రమను ప్రభుత్వమువారు దీసికొనవలెననియు, బిల్లును ప్రజాభిప్రాయము కొరకు ప్రకటింపవలెననియు, రక్షణము నొసగుటకు గా నీ పరిశ్రమయందు చెల్లింపబడు ధనములో సధికభాగము భారతీయులదిగ నుండవలెననియు బిల్లుపై పరిశ్రమపై గూడ రక్షణ పన్నును విధింపవలెననియు ఈ బిల్లును అయిదుసార్లుచూలవరకు సమయలో నుండునట్లేర్పరుపవలెననియు, లోక్ మొటివు పరిశ్రమగుడ రక్షణ మొసగవలెననియు సీసవరణలు గోరుచుండెను. (అ. ప్రె)

బీహారులో కలరా

ఏరు నెమ్మదిగా లేచు

పాట్నా మే 31:— కలరాజ్వరము యెంతమాత్రమున తెక్కుకై లేకని ఆరోగ్యకాభాధికారి కలకత్తా రాస్ గారు చెప్పుచున్నారు. కలరాన్, సహబాద్, పాట్నా, గయాలుల యాశాధి వ్యాపించుచున్నది. (అ. ప్రె)

చెన్నపురి బజారుధరలు

జూనునెల 2-వ తేది సోమవారము

(1) ధాన్యములు

దనియాలు బా 1-కి రూ 85-0-0	మొదలు 45-0-0	మొదలు
బియ్యము బస్తా	మొదలు	వరకు
కునుమ తెనాలి ,, ప 48 గలవి రూ 18-0-0	14-0-0	
నెల్లూరి ,, డిటా ,, 16-8-0	17-0-0	
డిల్లీ ,, డిటా 45 గలవి ,, 16-8-0	17-0-0	
రాగులు రా. 164 బస్తా 1-కి ,, 8-12-0	9-0-0	
నువ్వులు ,, ,, 24-0-0	26-0-0	

(2) పప్పు ధాన్యములు

కందులు బస్తా 1-కి రూ 205	రూ 12-0-0	రూ 18-4-0
నెనగలు ,, డిటా ,, 10-4-0	10-8-0	
నెనలు ,, డిటా ,, 10-12-0	11-4-0	
మినుములు ,, డిటా ,, 12-8-0	13-12-0	
ఉలము ర 164 ,, ,, 8-4-0	8-8-0	

(3) నూనె వస్తువులు

నువ్వులు నూనె బా 1-కి	రూ 165-0-0	170-0-0
నెయ్యము 1-కి ,, 14-0-0	26-0-0	
కొండాపురం వేరునెనకపప్పుబా 1-కి ,, 60-0-0	62-0-0	
యితర ప్రదేశము ,, ,, 55-0-0	58-0-0	
వేరునెనకనూనె గానుగ బా 1-కి రూ 148	మి.ప.నూనె 188	
అమడము నూనె బా 1-కి	రూ 160-0-0	

(4) చిల్లర వస్తువులు

చాయపసుపు బా 1-కి	రూ 210-0-0	215-0-0
కూరపసుపు ,, ,, 160-0-0	165-0-0	
మిరపకాయలు (గుంటూరివి)బా 1-కి రూ 80-0-0	112-0-0	
గుంటూరుపాయకట్టు నీలిమందు మణుగు 1-కి రూ 45, 50		
కాళహస్తీ పాయకట్టు ,, ,, 60, 70		
కెల్లము బా 1-కి	రూ 35-0-0	50-0-0
చింతపండు బా 1-కి	రూ 25-0-0	42-0-0

(5) ఇనుము

పట్టాలు రఖం బా 1-కి	రూ 83-0-0	86-0-0
చదరం ,, 82-0-0	86-0-0	
రవుండు ,, 81-0-0	87-0-0	

(6) లోహములు

వెండి 100 తులంకు	రూ 78-0-0	84-0-0
బంగారము, తులము 1-కి	రూ 25-6-0	25-8-0
సవరను 1-కి	16-4-6	
ఇత్తడి బా 1-కి	రూ 295-0-0	300-0-0
రాగి డిటా	రూ 850-0-0	855-0-0
అస్కా చక్కెర బ 1-కి	రూ 47-12-0	48-0-0

(7) రంగులు లలిజరైన

ఆత్మకృష్ణుడు 20 డిగ్రీలు	రూ 92-0-0	
కొత్తకృష్ణుడు డిటా	డిటా	
సింహం డిటా	డిటా	
4 గుర్రం డిటా	రూ 86-0-0	

సక్సన్ దంతచూగము

సోటిలోని సకలవ్యాధులను మాన్వను. పండనొప్పులు, ఇగుళ్లలో నెత్తురు చీముకాటులు వాచుట దీనివలన స్వస్థమగును. నాలుకమీది పొక్కులు తొలగును. ఇద్దివ్వదేశములకల ఔరముతోను జౌషధద్రవ్యములతోను చేయబడినది. 1 డబ్బీ 0-2-0. టి. ఎన్. స్వామినాథశాస్త్రి. డబ్బీ- 1-4-0. నెం. 1 ఎ. అలంగాతా పిళ్లవీధి తిరువల్లికేణి మద్రాసు.

వెలువడినది! డిటెక్ట్ వునవల! క్రొత్తనవల!

జయా ప జయములు

సాహసము-స్త్రీసాహసము!! - సనాత్తమో దుర్గాదేవి సాహసమున లక్ష్మీయున్నది - సాహసమున జయమున్నది. సాహసమునే మరణముగూడ నున్నది. ఈ సాహసమున నెన్నియో బందిపోటులు జరిగిపోయినవి. విందలో జిమిందారులు పరాధురాలైపోయిరి! ఎవ్వరా గజదొంగ? - ఎవ్వరా సాహసిక చోరభామణి? జయపజయములు, చూడుడు! చిత్రపట శోభితము 264 పుటలు వెల రూ 1-8-0 చంద్రాదారులకు రూ 1-0-0 మాత్రమే.

ఆంధ్రప్రచారిణి గ్రంథనిలయము, కాకినాడ.

భారతదేశము-విర్లండు

రెంటికిగల భేదము - స్వరాజ్యమునకు అవాంతరములు

మ త వి య ము ల నె త్తి వే యు డు

వి చ త్త న లే కు ం డ కా ల్పు ట కు బా ధ్య త

సర్ శి. కరునాయుడుగారి సాక్ష్యము

లండన్, మే 30:—చార్లసుగారు అష్టాదశవార్షిక వేయ లాహోరులో కాల్పుడు అన్యాయముని శంకరనాయుడుగారు జెప్పిరి.

సంస్కరణములకు సర్ మైకేలు ఓడ్డయరుగారు ప్రతి కూలురుగ నున్నారాయనియడుగ 1916సంవత్సరములో విరివి ప్రజలు హోమురులును గోరుచున్నారనియు భారతీయులకు గూడ ఏల ఇవ్వరాదనియు సర్ మైకేలు ఓడ్డయరు గారితో జెప్పితినిని శంకరునాయుడుగారు తెలియజేసిరి. భారతీయుల కును విరివిప్రజలకును చాల వ్యత్యాస మున్నదని మైకేలు ఓడ్డ యరుగారు బదులిడిరి. తానందుల కంగీకరించి, భారతీయుల కును, విరివిప్రజలకును వ్యత్యాస మున్నదనమాట నిజమే అని అంగీకరించి, విరివిప్రజలు ప్రభుభక్తి రాహిత్యులనియు భార తీయులు సదా, నిరతము ప్రభుభక్తిపరాయణు లనియు జెప్పిరి.

క్రమేణ బాధ్యతాయంత ప్రభుత్వమును అంతఃపుటాగ ఇవ్వవలెనని మాంఘేగుగారు జెప్పినటుల అంగీకరించెదనని న్యాయమూర్తి మకార్డిగారికి శంకరనాయుడుగారు బదులిడిరి.

హిందూమతములో జాతిభేదములు ముఖ్యవిషయములు గావాయనియు ఆజాతివిభేదములు ప్రజాస్వామ్యమునకు నిర్వ హించి రానికష్టములు గావాయని న్యాయమూర్తిమకార్డిగారు శంకరనాయుడుగారి నడిగిరి.

శంకరనాయుడుగారు జౌననిజెప్పి మద్రాసులో జాతి విభేదము లనంతరింపజేయుటకు స్థాపింపబడిన సంఘసంస్కరణ సభకు తానధ్యక్షుడనై పనిచేయవలెనని జెప్పిరి.

జాతివిభేదము నంతరింపజేయుటకు ప్రయత్నించుచున్న వారు బాధ్యతగలవారేనా యని న్యాయమూర్తి మకార్డిగా రడిగిరి.

జౌ. స్వదేశసంస్థానములలో నిమ్మజాతులను పవిత్ర మగు దేవాలయములోనికి రానియవలెనని పట్టులతో పనిచే యుచున్నవారు చాలమంది అరస్తుచేయుచున్నారని శంకర నాయుడుగారు రనిరి. జాతిభేదములు సమసినగాని ఇండియాలో ప్రజాస్వామ్యపరిపాలనమునకు వీలులేదనియు మీయభిప్రాయ మని న్యాయమూర్తిమకార్డిగారు రడిగిరి.

మతవిషయములను ఎత్తివేసినగాని వీలులేదని శంకర నాయుడుగారు రనిరి.

ఎపుడు జాతిభేదము లంతరించునని మీయభిప్రాయ మని న్యాయమూర్తి మకార్డిగారు రడిగిరి. రెండుమాడు తరముల పరమ అంతరింపజేయుటకు వీలుండవనియు కాని అంతకాలము పట్టదను నెదనని శంకరనాయుడుగారు ప్రత్యుత్తరము నిచ్చిరి.

ఓడ్డయరుగారి బాధ్యత

పంజాబులో జరిగిననుచున్న దౌర్జన్యము లన్నియు ఓడ్డ యరుగారి ప్రేరణచే జరిగినా యని చార్లసుగారుడు ఆవిష యమై తానేమియు జెప్పటకు లేదనియు దానిని న్యాయవాది క్ష్యమునుబట్టి వానింపవలసిన విషయమని శంకరునాయుడుగా రనిరి.

హైకులును చేర్చించుటలో అన్యాయముగను మృతము గను ప్రవర్తించి నక్రమార్గముల నవలంబించినట్లుమాట ఓడ్డ యరుగారికి తెలియునని ఇపుడు జెప్పెదరాదని యడుగ ఓ డ్డయరుగారికి తెలిసియుండవచ్చునని శంకరనాయుడుగారు నిగి.

నిర్బంధము గూడదని సదా ఓడ్డయరుగారు జెప్పుట శంకరునాయుడుగారికి తెలియదా యని చార్లసుగారుడు అట్లు నిర్బంధముగూడదని ఓడ్డయరుగారేనై యపన్యాయములను చార్ల సుగారు జూపించగలరాయని శంకరనాయుడుగా రడిగిరి. నిర్బంధము గూడదని ఓడ్డయరుగారు ప్రకటించలేదా యని యడుగ ఈదావాలో రాఖులు చేయబడినపుడు వానిని గూర్చి మాత్రమే తెలియనని శంకరనాయుడుగారు ప్రత్యుత్తరము నిడిరి.

నిర్బంధము గూడదని ఓడ్డయరుగారు ప్రకటించిరిని నిర్ధారణ చేసినపుడు తాను జెప్పినవంతయు అసత్యమని తెలియ చేయ శంకరునాయుడుగా రెన్నడైన ప్రయత్నించిరాయని యడుగ యివిషయమై తానేమి జేయవలసినది తనన్యాయ వాది నిశ్చయింపవలసిని యున్నదనియు నిర్బంధమును ఆపుచే యుటకు మామూలుగ ఇవ్వబడు హెచ్చరికలు ఇవిగావని శంక రునాయుడుగా రనిరి. మామూలుగ ఒక ప్రకటనమును ప్రకటింప వలెను. కాని ఈ హెచ్చరికలు బహిరంగముగ జేయబడ లేద నియు రహస్యముగ బంపబడెననియు శంకరునాయుడుగారు చార్లసుగారికి ప్రత్యుత్తరము నిచ్చిరి.

ఒక గ్రామములో పైన్యములో జేరుటకు వారివంతుసం ఖ్యను సమకూర్చినపుడు చాటి నీటిపారుదలను తీసివేసెదనని జెప్పినపుడు ఓడ్డయరుగా రిది అన్యాయమని వ్రాసిన లేఖను గూర్చి చార్లసుగారు తెలియచేయ తానాగ్రంథమును వ్రాసిన పుడు ఆలేఖసంగతి తనకు తెలియదని శంకరునాయుడుగారు ప్రత్యుత్తరము నిచ్చిరి.

కాలుల్లున్యాయమా?

నిర్దోషులు తప్పించుకొనిపోవుటకు అవకాశ మీయకుండ జరుపపై విమానములనుండి బాంబులను వేయుట తప్పని శంకర నాయుడుగా రనిరి. అట్లుచేయుట కష్టమేగాని అపాధ్యము కాదనిరి.

చాలమంది చనిపోకుండ ఒక బాంబునుగూడ వేయకుండ ఎవ రిన్ కోరివెమందినిమాత్రమే ప్రత్యేకముగ జంపుటెట్లు అని న్యాయమూర్తి మకార్డిగా రడిగిరి. నిర్దోషులను ఇతరులను కాపాడుటకుగాను, నిర్దోషులను జంపుట పాడిగాదని శంకర నాయుడుగా రనిరి. వారు బాంబులను ప్రయోగించరాదు. 1000 మందినో 10,000 మందినో కాపాడుటకు 10 మం డి స్త్రీలను పిల్లలను జంపరాదనిరి.

అట్లు జరుగగలదని నీయభిప్రాయమారేక నీకులు జెప్పు చున్నారా యని న్యాయమూర్తి మకార్డిగా రడిగిరి.

ఆయ్యది ప్రభుత్వమువారిచే జరుగుటకు వీలైనదే యని యు బాంబులను తప్పక ప్రయోగించుటచేతనే ఇంగ్లండు మెస పోఁజేమియును గోల్పోవలసివచ్చెననియు బాంబులనువేయవల మిన్ జొన్న ప్రదేశములో ముందుగ బాంబులను వేసెదమని హె చ్చరిక నిమిత్తము ప్రకటనలను క్రిందవేయవలెను. దీనివలన నిర్దోషులు తప్పించుకొనిపోవుటకు వీలుగ నుండునని శంకరు నాయుడుగా రనిరి.

తనకున్న గ్వల్ఫుసైన్యము అపాయములో నున్నదని జై యరు సేనాని అనుకొనుటలో తప్పున్నదా యనియు, న్యాయ ముకదా యనియు, అతడు కాల్పులు తప్పని శంకరునాయుడు గారు జెప్పిరా యనియు చార్లసుగా రడుగ జనులు చెదిరిపోవు టకు వీలుననటుల కాల్చెదననిజైయరుసేనాని ముందుగ ప్రకటింప వలసియుండవలెనని శంకరనాయుడుగా రనిరి.

అట్టి జనసమాహము జైయరుసేనాని ప్రకటనమును లక్ష్యముజేసెదరాదని చార్లసుగా రడిగిరి.

అట్లుచేయుటకు కానుసినంత వ్యవధిగలదు. సభజరుగ కుండ తగినచర్యను తీసికొనలేనందులకు జైయరుసేనాని ప్రత్యు త్తరము నీయలేకుండెననియు, నాటియుదయము సభజరుగునని అధికారులకు తెలియును. అట్టితరి జైయరుసేనాని ఆప్రదేశ మును చేరుటకునుండే ప్రజలకు సభజేయరాదని ముందుగ, వారు సభజేయవలించిన, సభ జేయరాదని తెలియజేయుండవలెనని శంకరనాయుడుగా రనిరి.

బీభత్సము

తనగ్రంథము రెండవమాచ్చునుండి మర్యాదపట్టకరముగ విషయము నెత్తివేసినని శంకరునాయుడుగారు జెప్పిరి. మొదటి మాచ్చులో మైకేలు ఓడ్డయరుగారు గావించెనని జెప్పబడిన బీభత్సమును, అసగా హైకులును జేర్చించుటలోజేసిన ఘోర ములనే ప్రకటించిరియు రెండవమాచ్చులో మహ్మద్

పనిలేనివారిని గూర్చి చర్చ

బాల్టిస్టాగారి యభిప్రాయము

లండన్, మే 30:—గురువారము కామన్సుడభలో పనిలేని వారిని గూర్చి జరిగిన షర్టులో ప్రభుత్వమువారు పనిలేని వారికి తీవ్రపాధిని కలుగజేయుటకు నూచించిన విధానము అమోఘముగ పనిచేయదనియు ఈవిషయమును గూర్చి కార్మిక, ప్రభుత్వమువారు అధికారమును స్వీకరించుటకు పూర్వమెటు లుండిరో ఇప్పుడుగూడ అట్లులే యుండెననియు బాల్టిస్టా గారు రనిరి.

100 లిబరల్స్ హిక్స్టాగారి తీర్మానమునకు ప్రతిపాట ముగ నుండిరి.

ప్రభుత్వ విధానమునకు తోడ్పడినవారు 80 మంది అస్సిస్టెంట్ గారు కోరటచే ఓటుల నీయలేదు. 8 గురు ప్రతి పక్షులతో జేరిరి.

అసలు వదింపునుగూర్చి చర్చ ముండెన్నటికో ఆపుజేయ బడెను.

బుద్ధుని అపరాధతారము

గ పరిగణింపబడుచున్న సామెత గారు చనిపోయిరిని మాస్కోలోనున్న చీనా ప్రతినిధి తన ప్రభుత్వముచే రికి తెలి యజేసెను.

ఇంగ్లండు గృహ-ర్హాజరముస్వ

ప్రభుత్వవ్యయము

లండన్, మే 30:—40 ఏండ్లలో 584000000 పౌనులతో ఇండ్లను ప్రభుత్వమువారు నిర్మించెదరు. ఇందులో ప్రభుత్వ మువారు 898000000 పౌనుల నిచ్చెదరు. స్థానిక ప్రభుత్వమువా రు 191000000 పౌనుల నొసగెదరు. 250000 ఇండ్లను నిర్మిం చుకార్యక్రమమును వేరవేర్చెదరను తలంపుతో ఇచ్చెదరు.

లిమరికు ఎన్నికలు

లిమరికు ఎన్నికలయందు ప్రభుత్వము తాలూకు అభ్యర్థి యే జయించెను. రిచర్డు ఓకనెలుగారికి 28248 ఓట్లు వచ్చి యి. రిచర్డుకు ప్రత్యక్షికి 28788 ఓట్లుమాత్రమే వచ్చినవి.

భారతదేశవ్యవహారములు

మంత్రివర్గపుచర్చ

లండన్, మే 30:—మంత్రివర్గమువారు చర్చించినవిషయ లో కొంతవరకు భారతదేశమునకు సంబంధించిన విషయ ములనుగూడ చర్చించిరిని తెలియుచున్నది.

విల్లింగ్ డన్ ప్రభువు

వైకపుము బిరుదుము నెనగబడుట

సార్వభౌముడు విల్లింగ్ డన్ ప్రభువుకు వైకపుంటు బిర దము నొసగెను.

దక్షిణ ఆఫ్రికా భారతీయులు

త్వరగా వారిస్వదేశములకు బంపివేయుడు

దర్బన్, మే 30: జాతీయవాదులను, కార్మికులను జే ఒక వర్గముగ వేర్పరచలేనని జెప్పిన భారతీయులను 50, 10 ఏండ్లగాక వేలకొలది మందిని న్యాయముగ వారి స్వదేశము నకు బంపివేయవలెనని కార్మిక న్యాయముజైబోయిడెలుగాక ప్రకటించిరి.

తరులసంఖ్య జైన్యములో జేరినవారిసంఖ్య హెచ్చెననియు ఇట్ల హెచ్చుటకు గారణము సర్ మైకేలు ఓడ్డయరుగారే కార లనియు వ్రాసిరిని చార్లసుగారు నుడివిరి.

శంకరనాయుడుగారు ఈఘోరమునుగూర్చి ఏల వేసిరిని చార్లస్ గారు రడుగ తాను తలజెట్టినపని నరవేరెనని(ఎవరికిని నొప్పి కలుగజేయుటకు తనకష్టము లేనందున రెం; కూర్చునుండి, ఆఘోరమునుగూర్చి తొలుపక ఎత్తివేసినవిధ శంకరనాయుడుగారు ప్రత్యుత్తరము నిచ్చిరి.

జర్మనీ సైనిక పరిశీలన

పరిశీలన అవసరము

మిత్రమండలికోర్కె

లండన్, మే 29:—రాత్రి 11.45 తక్షణము ప్రస్తుత మందున్న జర్మనీ సైనిక బలమును పరిశీలించవలెనని రాయబారుల సంఘము నిశ్చయించిరి. బెర్లినును పంపవలెనని నిన్న రాత్రి ప్యారిసులో జర్మను రాయబారికి మిత్రమండలి లేఖ అందజేయబడినది. ఈ లేఖ గౌరవముగ వ్రాయబడినది. యుద్ధసామగ్రిని గూర్చియు, సైనిక సమావేశమునుగూర్చియు సైనిక శిక్షనుగూర్చియు జర్మనులు చెప్పియున్న ఒడంబడిక ప్రకారము పూర్తిగ నెరవేర్చినది మిత్రమండలి ఎన్నడును అంగీకరించలేదని ఆ లేఖ యందు తెలియజేయబడినది. జర్మను సైనిక నాకాదళయుద్ధ సామగ్రిని పరిశీలించుట ముఖ్యమని మిత్రమండలి ఆలోచించిరి. అందుచే త్వరగా దీనికి జర్మనులు సుహృద్భావముతో అంగీకరించి అంతకు జూపెదరని నిశ్చయించుచున్నారు.

వెట్టుబడి ధనముమీద పన్ను

ఆస్తివస్తుగారి సూచన

లండన్, మే 28:—ఆర్థిక చట్టమును చర్చించున కమిషన్ లో ఆస్తివస్తుగారు, వెట్టుబడిమీద పన్నునుగూర్చి, వెట్టుబడిమీద పన్నును ఇట్టమున్న వ్యాపారమునను శాసనమును జేయవలెనని ఆస్తివస్తుగారు సూచించిరి. నియమించుట నున్న ఋణంఘమువారి విషయమునుగూర్చి ఆలోచించెదరు గాక.

లీ కమిషన్ నివేదికము

చర్చించుటకు అవకాశము

లండన్, మే 30:—ప్రస్తుతము జరుగచున్న భారత శాసనసభవారు (డిల్లీసభ) లీ కమిషను గూర్చి చర్చించుటకు అవకాశములిచ్చెదరా యని మంగళవారమువాడడిగెదనని ప్రభువుల సభలో వైకపుంటు పిలువారు తెలియజేసిరి.

నమంజనమైంది సాధ్యమైనది

లండన్, మే 30:—స్వేచ్ఛేటరు పత్రిక ఇట్లు ప్రకటించుచున్నది:—లీనివేదికమున జేయుచున్న లీ కమిషనులను నమంజనమై నది, అచరణ యోగ్యములు. సుహృద్భావముతోడను, మర్యాదతోడను, రాజకీయ భారతీయతతోడను ప్రయత్నించుచున్నది. మిత్రమండలి ప్రభుత్వము సాధ్యమగునని మిత్రమండలి కమిషనుల ఒడంబడిక తెలుపుచున్నది. 'లీ' నివేదిక కమిషను ఆ మలులలో టెట్టుటకు ముందు గల లీ కమిషను వారి శిష్యులను ముఖ్యవిషయములలో వేటినిగూడ మార్చగూడదనియు అట్లు మార్చినచో నివేదికము యొక్క సైనిక భావ మంతయు నాశనమగుననుచున్నది.

వెంటి ప్రదర్శనము

కను సార్వభౌమని సతీర్థముపొయి ఇండియను మందిరమున ఒకచిలకను పంజాబుకోర్టులో కొనెను. తరువాత బర్మా ధనమున కేగి బర్మాపీనుగులనుజూచి సంతోషించెను. ఆమెకు ఎన్నియో పతకములు బహుమతు లీయబడినవి.

రాబర్టు ప్రభువుల విగ్రహము

లండన్, మే 30:—గట్టుముడిద నిలుచున్నట్లు రాబర్టు ప్రభువు కలావిగ్రహమును కన్నాటు ప్రభువు తెరచెను. ఇట్టివిగ్రహ మొకటి కలకత్తాలోగూడ నెలకొల్పబడును.

భారత దేశము-బ్రిటనునమ్మకము

లండన్, మే 27:—లండనునగరముతో భారతదేశ సంబంధమునుగూర్చి ఉత్సవముజరిగెను. తత్సమయమున వింత ప్రయత్నములను ఇట్లుచేసెను. ప్రాచ్యదేశము ఎల్లప్పుడు మతము నందు ఆసక్తిగలిగి, లండను అనాగరకములో నున్నపుడు భారతదేశము ఎంతయోనాగరకమును గాంచెను. ఇండియాలో నునకు ఇన్వేబిషన్ మాండ్రేట్లు చాల ముఖ్యమయినది. జాతిసమితి ఏర్పడుటకుచాలాపూర్వమే ధనము మనవారిని ఇండియానుబంపితిమి. వారు తమధర్మకర్తృత్వ పవిత్రధర్మమును గ్రహించిరి. మనము క్రమశిక్షగల స్వాతంత్ర్యముతో ఇండియాలో మన ధర్మమును నిర్వహింపగలుగుదము.

నష్టపరిహార పరిష్కారము

హెర్ మార్క్సు మంత్రివర్గపు ఫలితము

చెడ్డవిధానము

లండన్, మే 29:—రాత్రి 11-5 ఇప్పుడు పనిచేయుచున్న పద్ధతులమీదనే హెర్ మార్క్సుగారు మంత్రివర్గము నేర్పాటుజేసిరేని నష్టపరిహారపరిష్కారములను పాడుజేయును. తనమంత్రివర్గమున జాతీయవాదులును, ప్రజాపక్షమువారును, సెంటరుపక్షమువారిని ఏర్పాటుజేయదలంచెననియు సాంకేతిక మంత్రివర్గమున ప్రజాస్వామ్యవాది నొకరిని నియమించదలచి రనియు తెలియుచున్నది. ప్రజాస్వామ్యవాదులు రాజపాలనమే కొరవారితో సహకారమొనర్చుటకు సంసిద్ధులగుదురాయని సందియమగుచున్నది. జాతీయవాదులు ప్రజాస్వామ్యవాదులనే ప్రతిపక్షుల నుండగోరెదరు. జాతీయవాదుల పిచ్చి పనులే సకాలములో అంగీకరించబడు ఒడంబడికను, రాజీని, శాంతిని పాడుజేసెను. ప్రాంసులో ప్రభుత్వము మారినది. దాని వలన, యుద్ధానంతరకాలమును, సర్దుబాటు చేయు అవకాశమును పాడుజేయును తానే మిచేయుచున్నది హెర్ మార్క్సుగారు తెలియజేయుటలేదు. రేపటితో మంత్రివర్గమును పూర్తి చేయు ననుకొనుచున్నారు.

రాకు వెల్లరు విరాళము

రీమున్డేవాలయపు కప్పను బాగుచేయుటకును చెల్లెయిల్లు రాజమందిరమును బాగుచేయుటకును, బాక్ డిరాక్టర్లు రుగారు 1000000 డోలరులను దాన మొసగిరి.

రస్సులువిడకుల దావా

లో అపీలుజేసికొనుట కంగీకరించిరి.

చీనోదురంతము

పీకింగ్ మే 30:—నలుగురు బ్రిటిషు మతప్రచారకులను కొండలలోనికి చీనాదొంగలు తీసుకపోయిరి. వీరిని తీసుకవచ్చుటకు బయలుదేరిరి.

ఇద్దరు మత ప్రచారకులు చంపబడిరి.

వీరినందరిని విడుదల చేయించవలెనని బ్రిటిషు అమెరికను రాయబారులు చీనాప్రభుత్వమువారికి కబురంపిరి.

సర్వోచాతుసేనుగారి మరణమును గూర్చి విచారించుటకు బంపబడిన చీనా విలేఖరిని క్యాటెటర్ అధికారులు వదలి వేసిరి.

బాస్టియాలో నాలో పట్టిన ఎగ్జిక్యూషన్ ను వీధిలో ఎవరో మోటారుబండిలోనుండి కాల్చిచంపి పారిపోయిరి.

ఉక్కు-చట్టము

పాక్షికనమస్య గాదు

జాతీయపక్ష నిర్ణయము

సిడ్నీ, మే 31:—భారతకాగనసభలోని జాతీయపక్షమునా రీడింగున సమావేశమై, ఉక్కు పరిశ్రమ (ఉత్పత్తి) ల యొక్క పాక్షికత్వము పరిశీలించుట, సభ్యులు యథాచ్యుగా సభ్యులకు కొనుగట్టుననియు తీర్మానించి, కొంతమంది సభ్యు లీర్ణయమున కంప్రమీ దెబ్బలు, రాజకీయజాతీయ నకు రక్షణార్థమే ఈ స్వచ్ఛాత్రకమే యేదో యొక నిశ్చయధాన ముండవలెననియు, సభ్యులు తమ శక్తికర్తృత్వములకు ముందు వ్యతిరేకముగ వైకప పక్షమువారి తీర్మానము ప్రకారము సభ్యులు కొనుగట్టుననియు దెలిసి. ఏది ఎట్లు జరిగిన ఎకలో కదిపించెందు చుండి యి.దు. కలిమాలముగ సభ్యులు కొనుగట్టును టాంపులిని సభ్యుల యామోదమును బడెగలగని యెంచుచున్నారు. ఆ. (కె.)

తారకేశ్వరసత్యాగ్రహము

12 గురిని అరెస్టుచేసిరి

శ్రీకాకుళం లెక్కటి తారకేశ్వరుని 12 గురిని అరెస్టుచేసిరి. ఆది 11 వ తేది. తారకేశ్వరుని నండి కలకత్తా వచ్చిరి. (ఆ. (కె.)

వ తా వ ర ణ స్థి తి

1924 సం. జూన్ నెల 2-వ తేది సోమవారము

జిల్లా ముఖ్య నగరములు	మొత్తము అర్బులలో X 24 X 100లలో	మొత్తము అర్బులలో X 24 X 100లలో	మొత్తము X 24 X 100లలో	జూన్ 1-వ తేదినుండి జరగినది	వారమువారము వారమువారము
గోపాలపురం	95.7	84.4	...	0	44.16
విశాఖపట్టణము	94.9	84.6	...	0	37.09
కాకినాడ	13.9	81.8	...	0.1	83.09
మచిలీపట్టణము	11.8	87.9	...	0	41.59
కర్నూలు	13.5	82.5	...	0	26.01
బళ్లారి	98.3	76.7	...	0	10.51
కడప	14.6	83.6	...	0	31.28
నెల్లూరు	106.7	88.6	...	0	37.98
మద్రాసు	100.4	85.8	...	0	50.74
కడలూరు	97.2	85.8	...	0	52.94
సేలము	0	89.80
కొయంబట్టూరు	97.5	74.8	...	0	22.29
తిరుచనాపల్లి	95.5	81.1	...	0	33.18
నాగపట్టణము	97.5	82.7	...	0	54.58
మధుర	97.2	82.0	...	0	33.58
పాంబన్	92.3	80.9	...	0	37.00
తిరునల్వేలి	0	28.84
తిరువేండ్రము	88.0	78.6	1.37	1.94	64.51
కొచ్చిన్	81.4	78.8	3.22	3.84	114.5
కాలికట్టు	86.3	75.1	2.18	2.54	117.1
మంగళూరు	89.1	77.0	0.04	0.14	125.6
దెంగళూరు	81.5	66.1	1.15	1.16	35.8
మేర్ కార	76.0	63.9	0.12	0.23	125.4
కొడైకనూర్	64.8	53.6	0.62	0.01	62.1

సర్వము:—మచిలీపట్టణములో ఆకసము నిర్భలముగ నున్నది. తక్కినచోట్ల కొంచెము మేఘావృతమైయున్నది. దక్షిణమున ఆర్ద్రత కొంచెము తక్కువ. మచిలీపట్టణములో పగటివడి 10.4, కాకినాడలో 8.6, గోపాలపురంలో 4.9 విశాఖపట్టణములో 2.9 డిగ్రీలు ఎక్కువ. రాత్రివడిమి మచిలీపట్టణములో 6.4, విశాఖపట్టణములో 6.4 డిగ్రీలు ఎక్కువ. దక్కన్:—ఆకసము కొంచెము మేఘావృతమై యున్నది. కర్నూలులో రాత్రివడిమి 4.8 డిగ్రీలు ఎక్కువ. కర్నాటకము:—మొత్తముమీద ఆకసము మేఘావృతమై యున్నదననగు. అంతటను ఆర్ద్రత తక్కువ. నెల్లూరులో పగటివడిమి 8.1 డిగ్రీలు ఎక్కువ. రాత్రివడిమి 4.1 నుండి 5.3 డిగ్రీలు ఎక్కువ. పడమటితీరములో వర్షపాతము సాగుచునే యుండవచ్చును. లోపలిభాగమున స్థానికచినుములు పడవచ్చును.

ఎస్. ఆర్. సామ్రాజ్యం, వారాహాశాస్త్రజ్ఞుడు.

లక్షరూపాయలవిరాళము

గొప్పత్యాగము

"నిజం రాష్ట్రమునందలి గల్లూ జిల్లాలోనున్న యా 510 తాలూకాలో 23 వ మే 1921 (18.8 38వ) కుక్ వారమునాటి ఆతలూకాలో కృష్ణులగు జి.పి.కేశవరావు నామముగారి కం.యక విరాళిద్దండలది కమ మరణములగు ఆకాశ భారమును తీర్చుట కొరకు, అన్నిమట్టులను, నివసించుచున్న మరదలు నిర్భయము మొదలగు అనుకూలముల చేతులతో ఒక లక్షరూపాయల వారము కొనిగి. వారి ఆర్థిపాతము పూర్తిచేయుటకై అదేగోడ "నిజం వీరవేంకటేశ్వర సంస్కృత కాలేజి" అనుపేరు ఒకవిద్యాలయము స్థాపించబడినది. "మనదేశమున కిది యొకయో గొప్పమార్గ" అని హైకోర్టు పేర్కొనుచు చాళురావుగారు హైదరాబాదు మహారాజు కంజీనండి మాకువ్రాసి.

విజయ నగరం జాతీయోపసంఘ కార్యసాధనము

1924 సం॥ ఏప్రిల్ నెల తాలూకు ఆదాయవ్యయ పట్టిక-స్వదేశీఉద్యమము (ఖద్దర్ శాఖ)

ఆదాయము	
మార్చి నెల ఖర్చు చిరా నిల్వ ఆదాయము	86 5 4 1/2
,, కోఆపరేటివ్ బ్యాంకుయందు నిల్వ	500 0 0
బట్టలు మొదలగునవి అమ్మకం	292 5 8
ఖద్దర్ నిధి వసూలు	31 11 2 1/2
బాకీ (తీర్మానములు) వసూలు	10 0 0
మల్లిమడుగుల కోడండరామస్వామి పంతులుగారు యీసంఘమువద్ద ఉంచినది.	500 0 0
మొత్తం	1420 6 3
వ్యయము	
శేతకూలులు	92 3 3
రంగుకూలీలు	11 9 0
తీర్చినబాకీలు (జాతీయపాఠశాలకు తీర్చిన బాకీ 9.7.6 కలుపుకొని)	9 10 6
నూలుకొనుబడి	816 10 1
కోఆపరేటివ్ బ్యాంకుయందు నిల్వ	900 0 0
చిరా నిల్వ	90 5 5
మొత్తం	1420 6 3

1924 సం॥ ఏప్రిల్ నెల తాలూకు ఆదాయవ్యయపట్టిక (కాంగ్రెసుశాఖ)

ఆదాయము	
మార్చి నెల ఖర్చు చిరా నిల్వ	9 1 9
సభ్యుల చందాలు వసూలు	63 8 0
నెలవారీ చందాలు వసూలు	25 0 0
తిలక్ నిధి వసూలు	19 4 0
మొత్తం	116 13 9
వ్యయము	
కార్యసాధనము	69 2 9
శేతములు	43 8 0
యంతిఆదై	15 0 0
ఆంధ్రప్రదేశ్ చందా స్వరాజ్యపత్రిక గాంధీసంచిక ఆంధ్రప్రదేశ్	5 0 0
తపాలాఖర్చులు	0 14 0
చిల్లరఖర్చులు	4 12 9
మొత్తం	69 2 9
జిల్లాసంఘమునకు సభ్యుల సగము సొమ్మునకు యిచ్చినది	28 12 0
చిరా నిల్వ	18 15 0
మొత్తం	116 13 9

కలబాగె నర్సింగరావు

గుంటూరుజిల్లా ఖద్దరు బోర్డు

౧౨-౧౨-౧౯౨౩ మొదలు ౩౧-౩-౨౪

వరకు జమాఖర్చు పట్టిక

జమ	
ఆంధ్ర ఖద్దరుబ్యాంకు	7500 0 0
ఆంధ్ర లక్ష్మీ రైస్ మిల్	897 14 6
గుంటూరుజిల్లా కాంగ్రెస్ సంఘము	2439 3 0
ధరావతులు:—	
పున్నాడ రాంభట్టుగారు	100 0 0
కావూరి రామమూర్తిగారు	190 0 0
నేతి సోమయాజులుగారు	100 0 0
కుప్పా శ్రీరామశర్మ పెక్కె విశ్వనాథంగారు	200 0 0
గడ్డిపాటి వెంకటకృష్ణయ్యగారు	100 0 0
మాధవపెద్ది లక్ష్మీనరసయ్యగారు	200 0 0
చివుకుల ఆదినారాయణగారు	100 0 0
గ్రంథి చినరమణయ్యగారు	300 0 0
ఇతరులవల్ల జమ:—	
అవునుపల్లి వెంకట్రావుగారు	691 11 0
యం. రామకృష్ణరావుగారు	0 0 6
పల్లెపాడు ఆశ్రమము	0 0 3
పాతూరి వెంకటేశ్వర్లుగారు	3 14 0
గుంటూరు స్త్రీల ఖద్దరుసంఘం	683 11 8
హైదరాబాదు స్పిన్నింగు అండు వీవింగు కంపెనీ	279 13 0
నాగళ్ల కృష్ణయ్యగారు	50 0 0
విట్టపల్లి ఆదినారాయణగారు	60 0 0
ఆంధ్ర ఖద్దరు స్టోర్స్ మద్రాసు	1819 9 0
సంబూరు వెంకట్రావుగారు	11 4 0
వేముల వెంకట్రామయ్యగారు	350 1 0
ధర్మి గురుస్వామిగారు	281 10 5
అమ్మకంవల్ల జమ:—	
ఖద్దరువస్త్రములు (నగదుఅమ్మకం)	1531 13 6
హక్కర్లవ అమ్మకం	1051 15 3
నూలు	188 3 9
యేకులు	169 14 0
టోకీలు	22 13 0
జెండాలు	8 11 0
మొత్తం	4231 10 10

ఖర్చు	
ఆంధ్రఖద్దరుబ్యాంకుపేర్క	
ఖద్దరువస్త్రముల కొనుగోలు	16269 1 1 1/2
దూది	464 1 9
ప్రత్తిగింజలు	11 14 9
యేకులు	238 9 6
నూలు	221 10 3
గాంధీచోరీలు	34 3
జెండాలు	3 11 0
మొత్తం	500 6 0

ఆస్తులు

కేతాలు
స్వేచ్ఛనకి
బ్యాంక్
ఇతర

గడ్డిపాటి వెంకటకృష్ణయ్యగారు	
అమర్లూరు	176 2 0
గ్రంథి చినరమణయ్య గారు	
వేటపాలెం	632 1 6
చివుకుల ఆదినారాయణగారు	
పొన్నూరు	452 7 3
కన్నెగంటి నూర్యనారాయణ	
మూర్తిగారు నందివెలుగు	2 6 6
పత్రి అనంతరావుగారు వరసా	
రావుపేట	260 13 3
నాడెండ్ల మురళీకృష్ణంగారు	
మర్రిపూడి	2 1 7
కాతా చలపతిరావుగారు అప్పికట్ల	503 7 6
కంభంపాటిసాంబయ్యగారురేపల్లె	445 6 6
మాచిరాజు రామమూర్తిగారు	59 12 0
నేతిచలపతిరావుగారుబ్రాహ్మణ	
కోడూరు	114 13 0
నెత్తెనుల కొనుగోలుకు అడ్వాన్సులు	
ధారా గోపాలశాస్త్రిగారు	291 4 5
నల్లగొండ జానకిరామయ్యగారు	137 13 0
సోమేపల్లి సుబ్బయ్యగారు	97 1 5
గార్లపాటి హనుమంతరావుగారు	64 9 1
అన్నాప్రగడ కామేశ్వరరావుగారు	131 12 9
మొత్తం	722 8 8
దూది, యేకులు కొనుగోలుకు అడ్వాన్సులు	
నాల్మట్లపల్లిగారు	300 0 0
పత్రి అనంతరావుగారు	200 0 0
మనగపాటి హనుమంతరావుగారు	550 0 0
చింతలపూడి నరసింహంగారు	50 0 0
గోపాలని రామలింగయ్యగారు	8 7 0
మొత్తం	1108 7 0
ఇతర బాకీలు:—	
మర్రి వెంకటేశంగయ్యగారు	842 13 9
హరపాటి సముద్రయ్య	27 2 0
అఖిలభారత కాంగ్రెస్ ఖద్దరు కిసార్లు వెంటు	117 14 0
తేటవర్తి రాజారావుగారు	1 7 6
కంభంపాటి సాంబయ్యగారు	11 13 0
కే. రాజగోపాలాచారిగారు	0 4 3
పాటిమర్ల సుబ్బారావుగారు	18 9 11
గోపాల కామేశ్వరరావుగారు	1 10 9
నేతిచలపతిరావుగారు, మర్రి	

అమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుశెట్టివీధి మద్రాసు లేక, బొంబాయి.

A black and white line drawing of a multi-strand braided bracelet. The bracelet is composed of several strands of rope or cord, braided together. It features a central decorative knot or clasp, which appears to be a small, rectangular piece with a central oval element. The drawing is done in a simple, illustrative style with clear lines and shading to indicate the texture of the braiding.